شهادت جانسوز حضرت امام (ض‌ا‌ع) را تسلیت می‌گوییم

اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۱۴ مهر ۱۴۰۰
• ۲۹ صفر ۱۴۴۳
• ۶ اکتبر ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۹۰۰ • پیاپی ۳۲۱۸ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان در اجلاس مشتری‌مداری سراسری مدیریت مطرح کرد:

فولاد هرمزگان فراتر از استاندارد مشتری‌مداری

۶

صمت به بهانه روز جهانی کودک بررسی کرد

تراژدی کودک و کرونا

۷ و ۱۲ و ۱۵ و ۱۶

اهمیت آموزش اقتصاد به کودکان

۲

سرمقاله

نوسازی صنایع پرونده‌ای نیمه‌تمام و چالش‌برانگیز

۲

یادداشت‌های امروز

واکسیناسیون کودکان، ضرورتی برای قطع زنجیره همه‌گیری

۱۲

راه جدای تربیت کودکان استثنایی

۱۶

گزارش روز

موتورسیکلت و هزارتوی تولید و فروش

صنعت موتورسیکلت در یک دهه گذشته روزهای پرچالشی را پشت‌سر گذاشته است. اگر این صنعت در حوزه فناوری و تولید مدل‌های جدیدتر با تیراژ اقتصادی پیش بیفتد، شاهد پوست‌اندازی آن خواهیم بود.

الزامات قانونی یک دهه گذشته تیراژ تولید این صنعت را تحت‌الشعاع قرار داده و در نیمه دوم دهه ۹۰ شاهد افت زیادی در تولید موتورسیکلت کشور بودیم.

تولید موتورسیکلت طی سال‌های گذشته روند نزولی داشته است. بخشی از این موضوع به تعدد بخشنامه‌ها و تغییر قوانین برمی‌گردد اما بخشی هم مربوط به قیمت موتورسیکلت‌ها و قدرت خرید مردم است. در حال‌حاضر مسئله بازار موتورسیکلت و خودرو کاملا در تضاد با یکدیگر بوده، بازار موتورسیکلت با کمبود تقاضا و بازار خودرو با کمبود عرضه مواجه است. فعالان صنعت موتور سیکلت با بیان اینکه زمانی تیراژ تولید موتورسیکلت ۷۰۰ هزار دستگاه در سال بود و در حال‌حاضر این رقم به‌طور میانگین به حدود ۱۵۰هزار موتورسیکلت رسیده، دلیل این امر را کمبود تقاضا می‌دانند.

۴

سرمقاله

نوسازی صنایع پرونده‌ای نیمه‌تمام و چالش‌برانگیز

مقتدا لانام روانبخش
دکترای مدیریت استراتژیک

نوسازی صنایع در ایران به‌ویژه پس از جنگ تحمیلی، از اهداف و استراتژی‌های توسعه صنعتی کشور بوده است. این موضوع طی سال‌های مختلف با فرازونشیب‌هایی مواجه شده است. برای نخستین‌بار همزمان با تدوین برنامه پنج ساله سوم قبل از انقلاب (۱۳۴۶-۱۳۴۱) دولت وقت با توجه به تجربیات کشور ایتالیا تصمیم گرفت سازمانی را برای گسترش و نوسازی صنایع ایران ایجاد کند. هدف و ماموریت این سازمان، سرمایه‌گذاری‌های جدید صنعتی به‌ویژه در رشته‌هایی است که بنا به هر دلیل، بخش خصوصی مایل به سرمایه‌گذاری نیست؛ مثلا دارای ریسک بالاست یا از فناوری خاص و نوینی برخوردار است، نیازمند سرمایه کلان و خرید خارجی و تضامین خاص است و... .

بعد از انقلاب اسلامی نیز دولت مفادی را در این زمینه در قوانین برنامه گنجاند و برای تخصیص اعتبارات لازم، بسته‌های نرم‌افزاری را تهیه کرد و به تصویب رساند. از آن جمله می‌توان «قانون حمایت از بازسازی و نوسازی صنایع نساجی» در سال ۱۳۸۰ و تاکید بر مفادی مانند امکان انتقال بسیاری از واحدهای صنعتی نساجی به شهرک‌های صنعتی در ازای دریافت تسهیلات و حمایت‌های قانونی، نوسازی ماشین‌آلات خطوط تولید قدیمی، زیر پوشش قراردادن کارکنان این واحدها و تامین بیمه بیکاری، تخصیص آب، برق، گاز و... با قیمت ارزان‌تر، معافیت‌های مالیاتی و... را برشمرد.

در سال ۱۳۸۲ نیز قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع و اصلاح ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به تصویب رسید که دارای ۲۰ ماده بود. در ماده (یک) تصریح می‌شود: به منظور برطرف کردن مشکلات و عوامل بازدارنده، نوسازی و پیشرفت صنعتی و فراهم کردن محیط سازگار و پیش‌برنده با هدف افزایش بازدهی، ارتقای بهره‌وری و پویایی و رقابت‌پذیری صنایع کشور، اصلاحات مقرر در قانون انجام می‌شود. در این قانون مجموعه‌ای از راهبردهای حمایتی و هدایتی، منظور شده بود که عملا در صورتی که به‌خوبی اجرا و هماهنگی‌های لازم بین‌بخشی انجام می‌شد، می‌توانست موفق‌تر از شرایط امروز باشد؛ مسائلی مانند پرداخت تسهیلات بانکی به پیمانکاران، مشاوران و واحدهای صنعتی در مناقصه‌های داخلی و خارجی، تامین مالی ضمانتنامه‌های ریالی و ارزی، عدم الزام سپردن وثیقه بانکی، معافیت حقوق ورودی برخی از ماشین‌آلات و تجهیزات نوسازی، اصلاح ساختار مالی و معافیت‌های مالیاتی شرکت‌ها، تخصیص تا ۲ درصد سود خالص شرکت‌ها و واحدهای صنعتی برای حفاظت از محیط‌زیست، مشوق‌های لازم برای جابه‌جایی واحدها به شهرک‌های صنعتی و اجاره تغییر کاربری زمین و تاسیسات قبلی، اصلاح نیروی انسانی، افزایش بهره‌وری و...

در سال ۱۳۹۵ ذیل تبصره ۱۴ قانون بودجه، موضوع هدفمندی یارانه‌ها مصوب شد که از محل هدفمندی یارانه بخش صنعت ۳۵ درصد برای پرداخت یارانه سود تسهیلات به واحدهای کوچک و متوسط و ۱۵ درصد برای حمایت از نوسازی صنایع با رویکرد کاهش مصرف شدت انرژی اختصاص یابد. در برنامه پنج ساله ششم (۱۴۰۰-۱۳۹۶) نیز براساس ماده ۴۶ قانون برنامه، وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون، برنامه طرح بازسازی و نوسازی صنایع را به نحوی که منجر به کاهش مصرف و شدت انرژی و آلایندگی و افزایش بازدهی و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی و رقابت‌پذیری آنها شود، تهیه کند و به تصویب برساند. مطالعات و نظرات جامعه صنعتی نشان می‌دهد هرچند گام‌های موثری برای اجرای این قوانین برداشته شد اما اجرای آنها با چالش‌هایی مواجه بوده و هست که برخی از آنها عبارتند از:

۱- تخصیص نیافتن اعتبارات لازم برای خرید ماشین‌آلات جدید جایگزین خطوط قدیمی؛

۲- ناهماهنگی بین سیاست‌های بانکی و قوانین یادشده؛

۳- تغییرات شدید نرخ ارز و استمرار عدم کفایت منابع ریالی و ارزی از سوی سرمایه‌گذاران؛

۴- نرخ بالای سود بانکی و فقدان توجیه‌پذیری طرح‌های نوسازی؛

۵- استفاده نکردن از تجربیات و منابع خارجی و وابستگی شدید و انحصاری واحدهای صنعتی به استقراض از بانک‌های داخلی؛

۶- بی‌توجهی به گزینه‌هایی مانند همکاری‌های مشترک Joint Venture، بیع متقابل Buy-back و B.O.T، L.O.T، پیمان‌های مدیریتی که در کشورهای دیگر رایج است؛

۷- نبود تناسب بین سرمایه‌گذاری‌ها با استهلاک سرمایه‌گذاری‌های موجود؛

۸- ایراد در واگذاری و انتقال برخی از واحدها به نهادهای عمومی (منافع حاصل به جای بازسازی و توسعه، از واحدها خارج شد)؛

۹- کم‌توجهی به بازسازی و نوسازی واحدهای کوچک، تکمیل‌کننده زنجیره تولید و صادرات‌محور.

با عنایت به مراتب یادشده، از جمله برنامه‌های زیربنایی که وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت باید در دستور کار قرار دهد تا بتوان از سرمایه‌گذاری‌های موجود، به نحو مطلوب بهره‌برداری کرد، توجه به این موضوع مهم است.

از این رو، راهبردهای کلان اجرایی زیر پیشنهاد می‌شود:

۱- تشکیل ستاد نوسازی صنایع و معادن، تقویت حوزه‌های مدیریتی مربوط در وزارت و سازمان‌های تابع با همکاری و هماهنگی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران (ایزیپو)، سازمان مدیریت صنعتی و سازمان‌های پشتیبانی‌کننده و تدوین برنامه‌ریزی استراتژیک نوسازی صنایع و معادن کشور؛

۲- بررسی و مطالعه تطبیقی تجربیات نوسازی صنایع در سایر کشورها مانند چین، ژاپن، آلمان، روسیه، لهستان و...؛

۳- تهیه و تدوین قوانین و آیین‌نامه‌های لازم برای حمایت و هدایت مشارکت بین سرمایه‌گذاران جدید با سرمایه‌گذاران قدیم نیازمند نوسازی و بازسازی به منظور هدر نرفتن سرمایه‌ها و هدایت صحیح نقدینگی‌ها به تولید سریع، تسریع در بهره‌برداری‌ها و کاهش طرح‌های نیمه‌تمام بلااستفاده؛

۴- تحقیقات و مطالعات دقیق عارضه‌یابی موفقیت‌ها و عدم‌موفقیت‌های اجرای قوانین و آیین‌نامه‌های مرتبط با نوسازی و بازسازی صنایع کشور (صنعت و معدن) در دو دهه اخیر در راستای انجام اصلاحات لازم؛

۵- بهره‌برداری از قابلیت‌ها و توانمندی‌های پارک‌های فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان برای کمک به نوسازی صنایع؛

۶- اولویت دادن به نوسازی صنایع کوچک و متوسط به دلیل نقش آنها در ایجاد اشتغال مولد و سالم؛

۷- اولویت دادن به نوسازی واحدهایی که مکمل حلقه‌های گمشده صنعتی بوده، خوشه‌های صنعتی و واحدهای صادرات‌محور؛

۸- تقویت صندوق‌های تخصصی مانند صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری‌های صنایع کوچک، صندوق ضمانت صادرات و سایر صندق‌ها در راستای حمایت و پشتیبانی از واحدهای یادشده؛

۹- توجه به مسائل نرم‌افزاری و مدیریت و رهبری شرکت‌ها، ساختارهای حقوقی، اصلاح فضای کسب‌وکار، حضور در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی، آشنایی با قوانین و مقررات داخلی و خارجی با همکاری شرکت‌های مشاوره‌ای؛

۱۰- جلب همکاری و حمایت از نقش‌آفرینی تشکل‌ها و انجمن‌های تخصصی صنف صنعتی، اتاق‌های بازرگانی و... در فرآیند نوسازی صنایع کشور.

به بهانه روز جهانی کودک بررسی شد

اهمیت آموزش اقتصاد به کودکان

وقتی می‌گوییم می‌خواهیم به کودکان مفاهیم اقتصادی را آموزش دهیم، منظورمان چیست؟ آیا می‌شود مفاهیم پیچیده اقتصادی را به کودکان آموزش داد؟ آموزش اقتصاد به گروه سنی نوجوان شاید آسان‌ترین نوع آموزش باشد. نوجوانان درک مناسبی از مفاهیم اقتصادی داشته و بعضا در زندگی روزمره خود درگیر انتخاب، تنوع، تقاضا، خرید و... هستند. آنها حتی به‌دلیل آنکه می‌توانند حساب بانکی نوجوان داشته باشند، با فرآیندهای بانکی نیز بیشتر آشنا هستند و به‌دلیل آنکه دغدغه‌هایی برای زندگی آینده خود دارند، موضوعات و اخبار اقتصادی برای آنها جذاب‌تر است. به جرأت می‌توان گفت بیشترین محتوای تولیدشده در کشورهای دیگر در حوزه آموزش مفاهیم اقتصادی، برای ۱۵ تا ۱۸ ساله‌ها بوده و غالب این آموزش‌ها به‌صورت محتواهای علمی اما با بیانی ساده است. در این گزارش صمت به بهانه روز جهانی کودک با توجه به اهمیت آموزش اقتصاد به کودکان، راهکارهایی را برای تحقق این مهم پیشنهاد کرده است.

در دانشگاه در نخستین جلسه کلاس «کلیات علم اقتصاد» در تعریف علم اقتصاد گفته می‌شود: «اقتصاد علم تخصیص امکانات محدود به نیازهای نامحدود است.» از این تعریف چند موضوع استخراج می‌شود:

۱- اقتصاد یک علم است. این گزاره بدان معناست که اقتصاد دارای اصول مشخصی است و این اصول ثابت هستند.

۲- نیازها نامحدود هستند. نیازهای نامحدود به معنای این است که تقاضا هم نامحدود است. اینجا نامحدودی درباره یک کالا یا محصول خاص نیست و این یک حکم کلی است. تقاضا همواره وجود دارد. تقاضا اما کنترل می‌شود و نرخ، ابزار کنترلی مناسبی است.

۳- امکانات محدود است. این گزاره به عرضه کالاها و عوامل در اقتصاد برمی‌گردد و در کنار عبارت قبلی، بیان می‌دارد که امکانات و عرضه در یک نگاه کلی به جهان هستی، همواره کمتر از تقاضا و احتیاج است.

۴- تخصیص امر مهمی است. اقتصاد عملا علم تخصیص است. اینکه چگونه امکانات محدود را به نیازهای نامحدود تخصیص دهیم تا بهترین تعادل ممکن ایجاد شود، موضوع علم اقتصاد است. در همین تخصیص است که قیمت‌گذاری معنا می‌یابد و نرخ عاملی مهم برای تخصیص بهینه به‌شمار می‌رود.

اینها اصول اصلی علم اقتصاد هستند. از بسط و گسترش بیشتر همین تعریف و مفاهیم می‌توان به ابعاد دیگری از علم اقتصاد رسید. آیا به کودکان هم باید همین‌ها را آموزش داد و آموزش را از همین‌جا شروع کرد؟ اگر جواب مثبت است، از چه سنی آموزش‌ها شروع می‌شود و کودک قدرت فهم چه مفاهیمی از این علم پیچیده را دارد؟ اصولا چقدر لازم است کودک چنین مفاهیمی را درک کند؟ اگر هم جواب منفی است، چرایی منفی بودن آن اهمیت دارد. چرا نباید کودک آموزش اقتصادی ببیند؟

اقتصاد از درک کودکان بالاتر است

وقتی به تعاریف آکادمیک اقتصاد می‌پردازیم به نظر می‌رسد اقتصاد از درک کودکان بالاتر است. تحلیل نیازها، عرضه، تقاضا، تخصیص و بسیاری از مفاهیم دیگر مانند تورم، پس‌انداز، هزینه، سرمایه‌گذاری و... از قدرت ذهنی کودکان بالاتر به نظر می‌رسد اما آیا به واقع اقتصاد همین‌هاست؟ اینها یک روی سکه اقتصاد هستند اما اقتصاد ابعاد دیگر هم دارد. به‌عنوان مثال، انتخاب شغل افراد و رشته تحصیلی آنها در اقتصاد یک کشور موثر است. انتخاب شغل، اقتصاد نیست، در اصول اقتصادی هم نمی‌گنجد اما دارای پیامدهای خارجی بر اقتصاد است. در تحلیل اینکه چرا درصد قابل‌توجهی از فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها در رشته تحصیلی خود به کار مشغول نمی‌شوند تا بتوانند بهره‌وری بالاتری داشته باشند، عوامل متعددی را مطرح می‌کنند که یکی از آنها، عدم‌شناخت کافی دانش‌آموزان از رشته‌های تحصیلی و نوع فعالیت مرتبط با آنهاست. آنها غالبا قبل از ورود به دانشگاه و گذراندن واحدهای درسی، نمی‌دانند آیا با این رشته و شغل‌های مرتبط با آن اقناع خواهند شد و رضایت خواهند داشت یا خیر. این موضوع، بسیار مهم است و بر اقتصاد یک کشور و بهره‌وری نیروی انسانی تاثیر می‌گذارد اما از دیدگاه بسیاری، موضوع علم اقتصاد محسوب نمی‌شود. همکاری و کارگروهی، معمولا به‌عنوان یک ارزش تلقی می‌شود تا موضوعی اقتصادی، در حالی که این بحث در اقتصاد تاثیر بسزایی دارد. اینها در کنار برخی مفاهیم اقتصادی دیگر، لازم است از کودکی آموزش داده شوند. در واقع آنچه به کودکان از سن پایین باید آموزش داده شود، ارزش‌های رفتاری اقتصادی و سبک اقتصادی زندگی است.

البته در معنای عمیق، دو موضوع آموزش مفاهیم اقتصادی و آموزش مهارت‌های اقتصادی زندگی یا همان سبک اقتصادی زندگی را باید از هم تفکیک کنیم. اقتصاددانان چندان وارد فضاهای آموزشی نمی‌شوند و می‌توان گفت به نوعی از نظرات روان‌شناسان و جامعه‌شناسان تمکین می‌کنند. جامعه‌شناسان هیچ‌گاه با چنین آموزش‌هایی که در ارتقای زندگی‌های اجتماعی موثر است، مخالفت نکرده‌اند اما روان‌شناسان حساسیت بیشتری درباره مبحث آموزش به معنای عام آن دارند. از نظر آنها آموزش‌ها سلسله‌مراتبی و به اقتضای هر سن، نوع و مفاهیم آموزشی متفاوت هستند. درباره آموزش مفاهیم اقتصادی به کودکان، نظر غالب این است که از زمانی که کودک با مفهوم پول آشنا شد و پول را شناخت، می‌توان آموزش مفاهیم اقتصادی را آغاز کرد اما اینکه چه مفهومی در چه سنی آموزش داده شود، از نظر روان‌شناسی بسیار حائز اهمیت است. اگرچه در حوزه روان‌شناسی نیز چارچوب‌ها و خط‌کشی‌های مشخصی برای آموزش مفاهیم اقتصادی وجود ندارد و رده‌بندی سنی درباره آموزش‌ها دچار اختلاف‌نظرهایی است اما تقریبا می‌توان جمع‌بندی‌هایی نیز در این زمینه داشت. به‌عنوان مثال، روان‌شناسان می‌گویند مفهوم تورم را نمی‌توان به کودک کمتر از ۸ سال آموزش داد یا اینکه مفهوم پول توجیهی تحت شرایط خاصی می‌تواند به کودکان بالاتر از ۶ سال آموزش داده شود آن هم با این شرط که خانواده‌ها پول توجیهی به کودک بدهند اما خرج کردن آن همراه با والدین باشد. بنابراین آموزش مفاهیم اقتصادی حساسیت‌های خاص خود را دارد که باید به آنها توجه شود.

در همین حال باید توجه داشت وقتی از آموزش اقتصاد به کودکان سخن می‌گوییم، نظر ما به‌طور مشخص کدام گروه سنی و کدام نوع از آموزش و در کدام تعریف از اقتصاد است. آموزش مفاهیم اقتصادی برای کودکان در هر سنی از زمانی که کودک قدرت تشخیص را به‌دست می‌آورد، قابل انجام است. در زبان فارسی وقتی می‌گوییم کودک، دامنه سنی قابل‌توجهی را شامل می‌شود و آموزش اقتصاد به کودکان معمولا منظور آموزش در ۳ سطح سنی خردسالی (زیر ۷ سال)، کودکی (۸ تا ۱۲ سال) و نوجوانی (۱۳ تا ۱۸ سال) است که آموزش‌ها در هر یک از سطوح متفاوت است.

تجربه آموزش‌های اقتصادی به کودکان در دنیا

نهادهای مختلفی در جهان به‌ویژه کشورهای اروپای غربی و امریکای شمالی نسبت به تولید محتواهای آموزشی به کودکان و نوجوانان اقدام کرده‌اند. بیشتر این آموزش‌ها در قالب جلسات حضوری و بازی و سرگرمی با کودکان است. بیشتر این بنیادها به‌نوعی وابسته به موسسات مالی و اقتصادی بزرگ هستند. آنها معتقدند تبلیغات برند و سرمایه‌گذاری بر اعتماد مخاطب در بسیاری از عرصه‌های اقتصادی می‌تواند از سنین کودکی انجام شود و از این طریق وفاداری مشتریان را در بازه زمانی بلندمدت‌تر اما با درجه اتکای بیشتری تضمین کرد. بانک‌ها و نهادهای مالی و پولی بین‌المللی بیش از حوزه‌های دیگر بر سرمایه‌گذاری اجتماعی و آموزش مفاهیم این حوزه از سنین کودکی تاکید کرده و در قالب‌های مختلف مانند تولید نشریه، تولید کتاب، طراحی وب‌سایت تخصصی کودک، طراحی بازی‌ها، حمایت از ایده‌پردازی‌ها و محصولات منتشرشده در این حوزه و... سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی انجام داده‌اند.

- بانک مرکزی اروپا با همکاری بسیاری از بانک‌های بزرگ اتحادیه اروپا، طرحی را عملیاتی کرده که براساس آن آموزش مفاهیم اقتصادی که بخشی از مسائل مربوط به پول و لزوم پس‌انداز در بانک‌هاست، مدنظر قرار داده است.

- بانک انگلستان برنامه‌های متعددی برای آموزش مفاهیم اقتصادی به کودکان طرح‌ریزی و اجرا کرده که در قالب وب‌سایت و انتشار کتاب این برنامه‌ها را عملیاتی کرده است.

- بانک مونترآل نیز بخشی تخصصی برای آموزش کودکان در سایت خود ایجاد کرده که برای گروه سنی ۵ تا ۱۵ سال به تولید محتوا پرداخته است.

- بانک فدرال‌رزرو بوستون نیز در حوزه مسائل آموزشی به کودکان اقدام به چاپ کتابچه‌های آموزشی کرده که در آن مفاهیم بانکی در قالب‌های علمی، داستانی و سرگرمی با تصویرسازی‌های کودکانه مطرح شده است.

- بسیاری از بانک‌های دیگر نیز در این حوزه فعالیت‌های متعددی انجام داده‌اند که بیشترین آنها مربوط به کشور امریکاست که برای جلوگیری از طولانی‌شدن بحث از آنها صرف‌نظر می‌شود.

بانک‌های ایرانی نیز از سال‌های قبل به سرمایه‌گذاری در حوزه کودک توجه نشان داده‌اند. به‌عنوان نمونه، بانک کشاورزی، نخستین بانکی است که در این حوزه به‌طور جدی وارد شد و شعبی به‌نام «بانک کودک» نیز تاسیس کرد اما متاسفانه به دلایل متعددی توفیق کافی به دست نیاورد.

بانک ملت نیز کارگروهی برای کار روی حوزه کودک تشکیل داده اما تاکنون اقدامات اجرایی متمرکزی در این زمینه انجام‌نشده است. این بانک با راه‌اندازی «بنیاد ملت» فعالیت‌هایی را در راستای ایفای نقش مسئولیت‌های اجتماعی در حوزه کودک انجام داد اما به نظر می‌رسد این فعالیت‌ها اکنون متوقف شده است.

بانک‌های ملی و پاسارگاد نیز اقدام به راه‌اندازی سایت‌های مستقل کودک کرده‌اند. سازمان بورس اوراق بهادار تهران نیز کتاب‌هایی را با موضوع آموزش مفاهیم بورسی، پرتفوی، سهام و... برای کودکان تولید کرده اما محتواهای آنها دچار ضعف‌های جدی است.

سخن پایانی

اگر بخواهیم از میان درس‌هایی که در دوران مدرسه، جای خالی آنها به‌شدت احساس می‌شود یکی را انتخاب کنیم، سواد مالی برای کودکان و نوجوانان احتمالا جایی در صدر این فهرست را به خود اختصاص خواهد داد. دانش و نگرشی که جای خالی آن را همه ما حس می‌کنیم اما نمی‌دانیم شیوه پر کردن این خلأ چیست. حتی درباره بزرگسالان هم خلأ مشابهی احساس می‌شود. همهی نداشتن‌ها و کم داشتن‌های ما، ناشی از مشکلات عمومی اقتصادی نیست. بخشی از ماجرا هم مربوط به نداشتن سواد مالی است و متاسفانه چون بزرگسالان هم، خود در این زمینه آموزش ندیده‌اند و بر پایه آزمایش و خطا و شکست‌ها و موفقیت‌های زندگی، به باورهایی در این زمینه رسیده‌اند، انتقال این دانش و تجربه به فرزندان – به فرض صحت آن و مناسب بودنش – کار ساده‌ای نخواهد بود. موضوعی که نباید به سادگی از کنار آن گذشت.

هدایت کودکان به سمت «آب‌های مالی»

همان‌طور که می‌دانید پول نقش مهمی در زندگی دارد. از خوردن، خرید ملزومات و مسافرت گرفته تا خرید خانه، ازدواج و فرزندان. همه افراد هر روز به شکل‌های گوناگون در حال انجام تصمیمات مالی هستند. اتخاذ این تصمیمات از همان اوایل زندگی شروع می‌شوند. به‌عنوان مثال، به محض اینکه کودک برای نخستین‌بار پولی را به‌عنوان کمک‌هزینه از والدین خود دریافت می‌کند یا در جشن تولدش پولی را به‌عنوان هدیه، از مادربزرگش می‌گیرد، شروع انجام تصمیمات مالی او خواهد بود.

بدیهی است که آموزش و تفهیم مفاهیم مالی به زبانی قابل درک برای کودک پیش‌دبستانی بسیار دشوار بوده و به برنامه‌ریزی‌های آموزشی مالی دقیق و سنجیده نیاز دارد تا شالوده ذهنی و مالی او به‌درستی طرح‌ریزی شود.

این مفاهیم ساده اما مهم، به‌عنوان نمونه خرج‌کردن پول با هدف به‌دست آوردن آنچه نیاز دارد، یا جمع‌کردن پول (پس‌انداز) تا زمانی که فرضا اسباب‌بازی مورد علاقه‌اش را بخرد، می‌تواند باشد.

واضح است که مفاهیم پولی و مالی هر دو با اعداد سروکار دارند و اگر شما با اعداد راحت نباشید، به‌سادگی می‌توان گفت از نظر اقتصادی و رسیدن به آزادی مالی با مشکل روبه‌رو خواهید شد. البته اصلا در اینجا منظور انجام کارحرفه‌ای با آمار یا ماشین حساب نیست، بلکه به‌طور خیلی ساده انجام تصمیمات مالی با مفاهیم پایه‌ای مانند چهار عمل اصلی یعنی جمع، تفریق، ضرب یا تقسیم است.

یک واقعیت نگران‌کننده‌تر این است که اگر کودک از موفقیت‌های تحصیلی خوبی برخوردار یا نابغه ریاضی باشد و به کلاس‌های پیشرفته‌تر هم برود، به این معنی نخواهد بود که لزوما از سواد مالی برخوردار است.

هنگامی که کودک به سن بلوغ رسید، کم‌کم محیط مدرسه را پشت‌سر گذاشته و وارد اجتماع می‌شود و پس از مدتی ممکن است به صورت حرفه‌ای مشغول به کار شود و این احتمال قوی وجود دارد که به سادگی در سراشیبی سوءمدیریت پول‌هایش قرار گیرد.

حال این سوال مطرح می‌شود که چرا چنین اتفاقی می‌افتد؟ دلیل آن به وضوح روشن است که سیستم آموزشی مدارس نتوانسته درس‌های اساسی مرتبط با مفهوم پول و برنامه‌های کاربردی موردنیاز در دنیای واقعی را به او آموزش دهد و فرصت‌های تمرین، آزمون و خطا را برای او ایجاد کند.

حقیقت این است که آموزش مالی فرزندان یا از طریق والدین و اطرافیان است یا درس‌هایی که از اشتباهات خودشان می‌گیرند.

شاید به نفع والدین باشد که از روش‌های مناسبی برای آموزش مفاهیم مالی به کودکان شروع کنند و آنها را به سمت «آب‌های مالی» هدایت کنند تا آینده روشن‌تری را پیش‌رو داشته باشند. شاید اصطلاح «آب‌های مالی» را کمتر شنیده باشید. منظور از آن این است که سرمایه‌گذاری در انواعی از امور مالی انجام شود که هدف آنها پروژه‌هایی مانند انرژی‌های تجدیدپذیر، توسعه کارآفرینی، تولید مواد غذایی ارگانیک و... است که در راستای ایجاد تغییرات بهتر در جهان فعالیت می‌کنند. دوباره این نکته خاطرنشان می‌شود که سیستم‌های درسی مدارس، مفاهیم مالی درست و مناسب را به کودکان آموزش نمی‌دهند، از این‌رو این برعهده خانواده‌هاست تا هر چه زودتر آموزش را شروع کنند.

حال این مطلب ممکن است برای بسیاری از والدین دشوار به نظر برسد، به‌ویژه آنهایی که خودشان هنوز با مشکلات مالی روبه‌رو هستند و به استقلال مالی مناسب نرسیده‌اند و آموزش‌های لازم را نمی‌دانند.

دقیقا به همین دلیل است که رابرت کیوساکی، سرمایه‌گذار و نویسنده، نخستین کتاب خود را با عنوان «پدر پولدار و پدر بی‌پول» نوشت. بسیاری از کارشناسان تربیت کودک نیز بر این نکته تاکید دارند که آموزش مفهوم مدیریت پول، بهترین شروع آموزش به کودکان است. به این معنا که به صورت بسیار قابل فهم و جذاب، نحوه ورود و خروج پول، نحوه استفاده پول باقیمانده (پس از یک دوره خاص مثلا بعد از یک ماه یا یک سال)، ارتباط‌های بین درآمد، هزینه و پس‌انداز آموزش داده شود تا مفهوم گردش پول برای آنها قابل درک شود. قطعا همه والدین مایل هستند این آموزش‌ها قبل از رسیدن کودکان به سن ۱۸ سالگی انجام شود یعنی دقیقا قبل از اینکه شروع به استفاده از کارت‌های اعتباری کنند اما کارشناسان تربیتی معتقدند بهتر است یادگیری مفاهیم حسابداری، مالی و سرمایه‌گذاری از ۹ سالگی شروع شود.

موتورسیکلت و هزارتوی تولید و فروش

آمایش سرزمین در مسلخ توهم توسعه

واکاوی طرح‌های آمایش سرزمین در اروپا

تحلیل روز

صمت به بررسی عملکرد صندوق ملی محیط‌زیست پرداخت

چرایی یک شکست

امیرعباس آذرمونـد: تخصیـص بهینه و نظام‌منـد منابع مالی در راسـتای برنامه‌هـای حفاظت از محیط‌زیسـت امری ضروری به نظر می‌رسـد. صندوق ملی محیط‌زیسـت به‌عنوان ظرفیتی اساسـی برای نظام‌مند کردن و تخصیص بهینه منابع مالی در راسـتای حفاظت از محیط‌زیسـت و توسـعه پایدار ایجاد شـده اسـت. این صندوق یک فرصت مهم برای تامین مالی و هدایت اقدامات به منظـور کاهش انتشـار آلاینده‌های زیسـت‌محیطی و جلوگیری از تخریب محیط‌زیست است. صندوق ملی محیط‌زیست در قوانین بالادستی و موضوعه همواره مورد توجه قرار داشته و بسترهای قانونی مناسبی برای واریز اعتبارات و جرایم زیست‌محیطی برای آن دیده شده است. همچنین این صندوق فرصت قابل‌توجهـی در جـذب منابع و کمک‌هـا از منابع حقیقـی و حقوقی داخلی و خارجی را داراست. در قانون بودجه سال گذشته، مصوب شد بخشی از عوارض زیسـت‌محیطی که به موجب قانـون مالیات بر ارزش افزوده اخذ می‌شـود در اختیار صندوق ملی محیط‌زیسـت قرار بگیرد. تخصیص این ردیف اعتباری تا پایان فروردین امسـال، بیـش از ۹ میلیارد ریال بوده اسـت. اما صندوق ملی محیط‌زیسـت به علت مشـکلات سـاختاری و فرآیندی، نتوانسـته مدیریت مناسبی برای هزینه‌کرد بهینه این اعتبار داشته باشد.

عکس: صمت

صندوق ملی محیط‌زیسـت با وجود برخورداری از فرصت پنج‌ساله پیش از ورود اعتبارات سال گذشته، متاسفانه نتوانسته کار خود را متناسب با ماموریت‌هایش انجام دهد

به گزارش صمت ایجاد نهادهای مالی محیط‌زیسـتی غیردولتی و صندوق‌های حفاظت از محیط‌زیست به‌منظور برنامه‌ریزی بهینه و استفاده از درآمدهای مالیاتی عوارض و جرایم زیست‌محیطی در دهه‌های اخیر در جهان مورد توجه قرار گرفته اسـت. در ایران نیز ۱۶ سـال است در قوانین برنامه‌های توسعه و قوانین موضوعه، ایجاد و تقویت صندوق ملی محیط‌زیست مدنظر قرار گرفته است.

در بنـد «ب» مـاده ۶۸ برنامـه چهارم توسـعه و جزء ۲ بند «الـف» ماده ۱۸۷ قانون برنامه پنج سـاله توسـعه پنجم کشور، قانون‌گذار برای کاهش آلاینده‌های محیط‌زیسـت و تخریب آن بـه دولت اجازه ایجاد صندوق ملی محیط‌زیسـت را داده است. اساسنامه این صندوق نیز در تصویب‌نامه‌ای در ۲۷ آذر ۹۳ به تصویب پـس از اصلاح اساسـنامه انجام شـد، در تاریـخ ۷ دی ۹۳ اعضای مجمع، اعضای هیات‌مدیره صندوق را انتخاب کردند و پس از طی مراحل قانونی این اعضا منصوب شدند و در عمل صندوق ملی محیط‌زیست کار خود را آغاز کرد.

ایـن صندوق یک موسسـه عمومـی غیردولتی وابسـته به سـازمان حفاظت محیط‌زیسـت اسـت که به منظور کمک به کاهش آلاینده‌های زیسـت‌محیطی، جلوگیـری از تخریـب و حفظ و حمایت از محیط‌زیسـت بـرای حفاظت، احیا و بهره‌برداری پایدار از محیط زیسـت، منابع طبیعی و تنوع زیسـتی تاسـیس شده اسـت. آن‌طور که بازوی نظارتی مجلس شورای اسلامی گزارش می‌دهد، صندوق دارای شخصیت حقوقی مستقل و استقلال مالی و اداری بوده و مطابق با قوانین و مقررات ناظر بر موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی فعالیت می‌کند و می‌تواند برای تاسیس موسسه اعتباری یا شرکت‌های تابع با شخصیت حقوقی، مالی و اداری مسـتقل اقدام کند. حوزه فعالیت صندوق سراسـر کشور با مرکزیت تهران است و امکان تاسیس شعبه یا نمایندگی را نیز دارد.

اهداف مختلفی برای تشـکیل این صندوق عنوان شـده اسـت؛ از جمله اینکه تامین و تجهیز منابع مالی از محل‌های پیش‌بینی‌شـده در قانون در جهت تحقق اهداف قانونی تشکیل صندوق است. همچنین اعطای تسهیلات مالی به کارخانه‌ها و کارگاه‌هـا و بـه طور کلـی هرگونه منابع آلاینده در جهـت کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی مطرح است.

صندوق ملی محیط‌زیست چیست؟

صندوق ملی محیط‌زیست می‌تواند به‌عنوان پیشران و هماهنگ‌کننده نقش بسـزایی در بهبـود کیفیت پایش محیط‌زیسـت و کاهش انتشـار آلاینده‌ها ایفا کند. درباره بایسـته‌ها و وظایف صنـدوق و تجربیات موفق کشـورهای منتخب، مرکز پژوهش‌های مجلس در سـال ۱۳۹۷ گزارشی را منتشـر کرده اسـت. این گزارش معطوف به تمرکز بر عملکرد و ساختار صندوق در سال ۱۳۹۹ است. در پنجمین سال پس از تاسیس صندوق ملی محیط‌زیسـت، پس از درج اعتبارات قابل‌توجه برای صندوق توسط دولت در لایحه بودجه سـال گذشـته، مجلس نیز پس از بررسی دو بند تبصره ۶ ماده واحده قانون بودجه سـال گذشته را تصویب کرد. علاوه‌بر این دو بند، صنـدوق از محل ردیف‌های متفرقه دارای بودجه هزینه‌ای مختص به خود بـوده و از طرفی چندین محل در قوانین مختلف توسـط قانون‌گذار دیده شـده که اعتباراتی به صندوق برای انجام وظایف محول مطابق قانون واریز شود. در کنار این ظرفیت‌های قانونی، صندوق می‌تواند از منابع بین‌المللی و هدایای داخلی و خارجی نیز تامین مالی کند.

۳۵ درصـد از عوارض آلایندگی وصول شـده از محـل یک درصد از نرخ فـروش تبصره یک مـاده ۳۸ قانون مالیـات بر ارزش افزوده به سـازمان حفاظت محیط‌زیسـت اختصـاص می‌یابد تا پس از مبادلـه موافقتنامه با سـازمان برنامه و بودجه کشور برمبنای ماده ۵ اساسنامه صندوق یادشده صرف اعطای تسـهیلات مالی برای کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی و جلوگیری از تخریب محیط‌زیست شود.

همه عـوارض آلایندگی اخذشـده مطابق با ماده ۳۸ قانـون مالیات بر ارزش افزوده تا سال ۹۸ در اختیار دهیاری‌ها و شهرداری‌ها قرار می‌گرفت اما در سـال ۹۹ و به موجب تکلیف قانون بودجه، ۳۵ درصد از این عوارض به صندوق ملی محیط‌زیسـت اختصـاص یافت. صندوق پـس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه که با تاخیر صورت گرفت، برای انعقاد تفاهمنامـه با بانک عامل اقـدام کرد و این تفاهمنامه ۲۳ شـهریور ۹۹ به مدت ۳ سال منعقد شد. تسهیلات ارائه‌شده با سود ۱۰ درصد و مدت‌زمان بازگشـت ۸ سـال پیش‌بینی شـده اسـت. در چارچوب این تفاهمنامه و به‌منظور اعطای تسـهیلات کم‌بهره، شـیوه‌نامه اعطای تسهیلات از محل منابع صندوق ملی محیط‌زیست با همکاری بانک ملی برای ابلاغ به شعب عامل بانک ملی در سراسر کشور تهیه و تدوین شده است. برمبنای گزارش صندوق ملی محیط‌زیسـت، تا پایان فروردین امسال ۹۰۶ میلیارد و ۶۶۸ میلیون تومان از این محل به صندوق تخصیص صورت گرفته است.

در ادامه به منظور اجرای بند «ن» تبصره ۶ قانون بودجه سـال گذشته، صندوق ملی محیط‌زیست با همکاری ادارات کل حفاظت محیط‌زیست در سراسر کشـور، برای شناسایی واحدهای آلاینده و ظرفیت‌های موجود در اسـتان‌ها برای استفاده از منابع صندوق مطابق با اساسنامه آن اقدام کرده اسـت. همچنین صندوق به صورت موازی با برخـی از صنایع، انجمن‌ها و سـندیکاهای صنعتی مکاتبه کرده اسـت. در این راستا واحدهای آلاینده متقاضـی اطلاعات خـود را در قالب کاربرگ‌های مشـخصات فنی و مالی تکمیل و به ادارات حفاظت محیط‌زیسـت اسـتان‌ها ارائه کرده‌اند. ادارات کل این فرم‌ها را بررسی کرده و پس از تایید ضرورت اجرا از سوی مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان برای بررسـی تکمیلی و ارائه در کمیته‌های فنی به دفاتر تخصصی حوزه معاونت محیط‌زیست انسانی سازمان حفاظت محیط‌زیست معرفی شده‌اند.

ادارات کل حفاظت محیط‌زیسـت اسـتان‌ها به‌عنوان متولی شـناخت و پایـش واحدهای صنعتی نسـبت به سـنجش میـزان آلودگی صنایع و تهیه فهرسـت صنایع آلاینده و شناسـایی آنها وفق پروژه‌های اولویت‌دار در زمینـه کاهش آلودگی محیط‌زیسـت اقـدام کرده‌اند. شـاخص‌های اعلام‌شده شامل مدت اجرای پروژه، قرار گرفتن در فهرست صنایع آلاینده و تاثیـر اجرای پروژه در بهبود وضعیت محیط‌زیسـت بوده اسـت. فرآیند انتخـاب و اولویت‌بندی واحدهای صنعتی از طرف معاونت محیط‌زیسـت انسـانی جمع‌بندی و ابلاغ شده اسـت. بر این اساس، پروژه‌های اولویت‌دار در زمینه کاهـش آلودگی و جلوگیری از تخریب محیط‌زیسـت برمبنای شـاخص‌های اعلامی سازمان حفاظت محیط‌زیسـت از سوی ادارات کل حفاظت محیط‌زیسـت استان‌ها به کمیته‌های تخصصی سازمان حفاظت محیط‌زیست ارجاع شده و پس از تایید برای دریافت تسهیلات به صندوق ملی محیط‌زیست معرفی شده‌اند.

در ایـن فرآیند پس از تایید پروژه و معرفی به بانک عامل و تایید مدارک و اهلیت لازم برای اخذ وام توسـط بانک ۲۵ درصد از مبلغ وام به حساب فرد متقاضی واریز می‌شـود. پس از آن و براسـاس طرح تاییدی، تا سـقف ۵۰ درصد بعد از تایید اداره کل اسـتان و در ادامه پس از تایید سـازمان و هیات‌های ارزیاب صندوق ۱۰۰ درصد تسـهیلات پرداخت می‌شود. پس از اعلام فراخوان امکان ارائه تسـهیلات توسـط صندوق، ۴۲۰ طرح به این صندوق واصل شـد که حدود ۳۰۰ طرح آن فاقد ارائه طرح توجیهی و فنی بوده و از چرخه بررسی کنار گذاشته شدند.

براسـاس بررسـی‌ها، با توجه به اینکه بخش چشـمگیری از متقاضیان تسـهیلات معرفی‌شـده به بانک شـرایط اخـذ وام را نداشـتند، تاکنون نتوانسـته‌اند از این تسـهیلات بهره‌مند شـوند. همچنیـن مطابق برنامه صندوق، تسهیلات به صورت پلکانی پرداخت می‌شود و براساس پیشرفت پروژه کاهش آلایندگی و تایید ادارات کل سـازمان حفاظت محیط‌زیست و کمیتـه تخصصی سـازمان، پرداخت مراحل بعدی تسـهیلات صورت می‌گیـرد. بنابرایـن تاکنون اعتبار کمـی به پروژه‌ها در قالب تسـهیلات پرداخت شده است.

به‌منظور کاهش آثار مخرب پسـماندها، درآمد حاصل از اجرای بندهای «ث» و «ص» ماده ۳۸ قانون برنامه ششم توسعه، حاصل از فروش کالاهایی که مصرف آنها به تولید پسماند مخرب محیط‌زیست منجر می‌شود از سوی سازمان امور مالیاتی به ردیف درآمدی شماره ۱۶۰۱۸۹ واریز می‌شود.

منابـع وصولی تا سـقف ۱۰ هزار میلیـارد ریال از این قانـون در اختیار سـازمان حفاظت محیط‌زیست قرار می‌گیرد تا پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور برای بازیافت پسماندهای حاصل از کالاهای یادشده با اولویت مشارکت بخش خصوصی مصرف شود.

مطابق قانون بودجه سـال گذشـته و در راسـتای اجرای ماده ۳۸ قانون برنامه ششـم توسعه، بخشی از منابع وصولی حاصل از فروش کالاهایی که مصرف آنها به تولید پسماند مخرب محیط‌زیست منجر می‌شود، در اختیار صندوق ملی محیط‌زیسـت قرار گرفت تا با برنامه‌ریزی و مشـارکت بخش خصوصی برای ایجاد دسـتگاه‌های زباله‌سوز اقدام کند. درباره بند و تبصره ۶ قانون بودجه سال گذشته با توجه به جلسه مشترکی با حضور نمایندگان سـازمان حفاظت محیط‌زیسـت، سـازمان شـهرداری‌ها و دهیاری‌ها و سـازمان برنامه و بودجه تشکیل شـد و بر این اساس، پروژه‌های اولویت‌دار مرحله نخسـت تعیین شـدند. همچنین از این محـل تاکنون ۱۶ میلیارد تومان توسـط سـازمان برنامه و بودجه تخصیص صورت گرفته اسـت. اما برمبنای نامه ۱۶ تیر ۱۴۰۰ رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست و رئیس مجمع عمومی صندوق ملی محیط‌زیسـت، امکان اسـتفاده از این اعتبار تخصیص‌یافتـه وجود نـدارد چراکه این اعتبارات به صورت اسـناد خزانه اسـلامی با تاریخ سررسید ۶ شـهریور ۱۴۰۲ تخصیص یافته و امکان ارائه تسهیلات تا قبل از سررسید موعد نقدشوندگی اسناد یادشده وجود ندارد.

صد درصد درآمدهای حاصل از اجرای آن به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود تا صرفا در قالب بودجه سالانه برای تکالیف این قانون و مقابله با منابع آلوده‌کننده هوا هزینه شـود. ۲۰ درصد از وجوه یادشده به موسسه عمومی غیردولتی صندوق ملی محیط‌زیست به منظور تسهیلات‌دهی به منابع آلاینده هوا برای رفع و کاهش آلودگی هوا اختصاص می‌یابد.

این سـازمان بـا همـکاری نهادهای ذی‌ربـط تعدیل میـزان جریمه خسـارت‌های واردشده به محیط‌زیست مندرج در این قانون را هر دو سال یک بار تهیه می‌کند و در لایحه بودجه به تصویب مجلس می‌رسد.

نه از شفافیت خبری هست، نه از پویایی

عملکرد صندوق در سـال گذشـته موید آن اسـت که بدون ایجاد ظرفیت و سـاختار انجام کار و طراحی سازکارهای گردش کار و اطلاعات در مجموعه صندوق، اعتبارات قابل‌توجهی به این مجموعه وارد شده که متاسفانه صندوق نتوانسته آن‌گونه که بایسته است برای مدیریت و هزینه‌کرد آن اقدام کند.

صندوق ملی محیط‌زیسـت متاسـفانه از آغاز تاسـیس تاکنون سیاست عدم شـفافیت و عدم پویایی در اطلاع‌رسانی و مشارکت را اتخاذ کرده است در حالی که در صورت شفاف بودن و به اشتراک‌گذاری عملکرد و صورتحساب‌های مالی مجموعه، امکان جذب کمک‌های اشخاص حقیقی و حقوقی بین‌المللی به صندوق بیش از پیش فراهم می‌شـود. متاسـفانه جامعه هدفی که می‌توانسـت در سـال ۹۹ با امکانات و تسهیلات صندوق آشـنا و از آنها بهره‌مند شـود به علت اطلاع‌رسـانی نادرسـت و به‌موقع از این فرصت محروم شد و کشور نیز از این محل به علت کاهش نیافتن انتشار آلایندگی باوجود تخصیص اعتبار، دچار خسارت شد. همچنین عدم شفافیت سبب شده نحوه انتخاب پروژه‌های منتخب و معرفی به بانک برای اعطای تسهیلات مشـخص نباشـد به طوری که در خوزستان با وجود گستردگی صنایع و مشکلات زیست‌محیطی متعدد و عوارض پرداختی قابل‌توجه، هیچ پروژه منتخبی وجود نداشته است.

از سـوی دیگر، صندوق طبق قانون به‌عنوان موسسه دولتی غیروابسته به سازمان حفاظت محیط‌زیست شـناخته می‌شـود. این وابسـتگی بیش از حد به سازمان سبب شـده صندوق چابکی لازم را نداشته باشد. همچنین سـازمان حفاظت محیط‌زیسـت و ادارات کل و سـایر زیرمجموعه‌های آن نیز به‌نوعی متقاضی دریافت و بهره‌مندی از تسهیلات و کمک‌های صندوق هستند و تصمیم‌گیران صندوق نیز گاه از کارمندان این سازمان هستند. این مسائل خود به نوعی تعارض منافع را ایجاد می‌کند.

بنابراین لازم است صندوق با استقلال بیشتر و اضافه شدن نهاد ناظر در ساختار آن و طراحی رویه‌های چابک و شفاف بتواند ضمن پویایی، بسترهای احتمالی وقوع فساد را کاهش دهد. اگرچه نبود سازمان نظام مهندسی محیط‌زیست به صورت مستقیم ربطی به صندوق ندارد اما این امر سبب شده فرآیندهای ارزیابی و ارزش‌گذاری طرح‌ها با اختلال جدی مواجه شود.

صنایع آلاینده و متقاضیان دریافت تسـهیلات نیز دچار سـردرگمی هسـتند و اسـباب سوءاسـتفاده سـودجویان در این خلأ قانونی و عدم سـازماندهی و نظام‌مندی فراهم شده است، حال آنکه ایجاد سازمان نظام مهندسـی محیط‌زیسـت علاوه‌بر استانداردسـازی و تعرفه‌گذاری خدمات، می‌تواند نظام سطح‌بندی پروژه‌ها و ارزشیابی اشخاص و اعطای مجوز به آنها را تشکیل دهد و با توسعه تشکیلات انتظامی ذیل خود، از بروز تخلفات جلوگیری کند.

صندوق ملی محیط‌زیست با وجود برخورداری از فرصت پنج‌ساله پیش از ورود اعتبارات سال گذشته، متاسـفانه نتوانسـته کار خود را متناسـب با ماموریت‌هایش انجام دهد. بنابراین پس از تخصیص اعتبارات نتوانسـت به‌خوبی عمل کند. براسـاس اعداد اعلامی صندوق، بیش از ۷۰ درصد اعتبارات تخصیص‌یافته اصلا تعیین‌تکلیف نشده است.

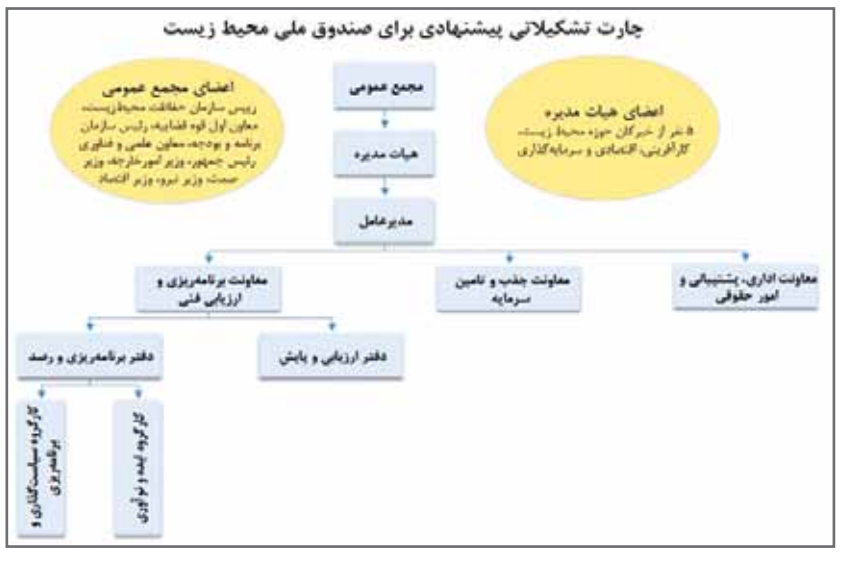
در کنار این مسئله براساس بررسی‌ها، بخش چشمگیری از پروژه‌های معرفی‌شده به دلیل نداشتن شرایط لازم نتوانسته‌اند از بانک عامل وام بگیرند. صندوق تنها براساس موارد فنی پروژه‌ها را ارزیابی کرده و شاخصی در زمینه توانمندی و ظرفیت دریافت وام نداشـته اسـت. این نقیصه باعث ایجاد مشـکل برای متقاضیان دریافت وام در زمان مراجعه به بانک شـده اسـت. این مسـئله در کنار کاهش ارزش پول ملی در یک سـال گذشته، در عمل موجب اتلاف سرمایه و وقت به علت راکد ماندن اعتبارات شده است.

چه اصلاحاتی پیشنهاد می‌شود؟

در سـاختار پیشـنهادی، معـاون اول قوه قضاییـه به‌عنوان نماینده آن قوه و برای نظارت بر حسـن اجرای وظایف به‌عنوان عضو ناظر پیشـنهاد شـده است. این مسـئله باعث تقویت بعد نظارتـی درون‌سـازمانی در صندوق خواهد شـد. برای تقویت اسـتفاده از ظرفیت شـرکت‌های خلاق و نوآور و ایجاد ارتباط بیشـتر با زیسـت‌بوم نوآوری کشـور، جایگزینی معاون علمی و فناوری ریاسـت‌جمهوری به جای وزیر جهاد کشـاورزی که ارتباط مستقیم به فعالیت‌های صندوق ندارد، پیشنهاد می‌شود.

همچنیـن لازم اسـت برای انتخـاب اعضـای هیات‌مدیره شـاخصه‌هایی تعریف شوند و ترکیب تخصیص اعضا به گونه‌ای باشـد که اهداف تشکیل صندوق را پوشش دهد. همچنین لازم اسـت عنوان و تعداد معاونت‌های صندوق افزایش یابد. معاونت اداری، پشتیبانی و امور حقوقی که در حال حاضر نیز وجود دارد، درواقـع مدیریت امور داخلی مرکز را زیر نظر مدیرعامل برعهده خواهد داشـت. همچنین لازم اسـت یک معاونت مسـتقل در صندوق به منظور تهیه بسته‌های جذاب و افزایش قدرت جذب منابع و به فعلیت رسـاندن بسـترهای قانونی جذب منابع مالی ایجاد شـود که به صورت تخصصی این مـوارد را پیگیری کند. معاونت فنی و ارزیابی فعلی نیز باید در قالب معاونت برنامه‌ریزی و ارزیابـی با دو دفتر ذیل خود ایجاد شـود. این معاونت درواقع نقطـه ثقل اقدام‌های صندوق خواهد بـود. این معاونت وظیفه رصد و شناسایی صنایع آلاینده و همچنین ظرفیت شرکت‌های فناورانـه و دانش‌بنیان کشـور به منظور رفع ایـن معضلات را داراست. این معاونت موظف است با تشکیل اتاق‌های فکر و ایده، مسـائل صنعتگران و توانمندی‌های دانشـگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیـان در حوزه کاهـش آلاینده‌ها و جلوگیری از تخریب محیط‌زیسـت را بـه هم معرفـی کند. همچنین ایـن معاونت موظف اسـت برنامه ۶ ماهه، یک‌سـاله و ۴ ساله صندوق را تهیه و مدیرعامل برای تصویـب هیات‌مدیره ارائه کند. دفتر دیگری کـه لازم اسـت ذیل این معاونت تشـکیل شـود، دفتر پایش و ارزیابی اسـت که وظیفه ارزیابی طرح‌های واصله از لحاظ فنی، اقتصاد را داراسـت و موظف اسـت همه مراحل را تا اثربخشـی قابـل اندازه‌گیری پروژه پیگیری کند. این دفتر نیز ملزم اسـت برای رسیدن به این هدف کارگروه‌های تخصصی تشکیل دهد.

همچنین صندوق مکلف است همه اقدامات خود را به صورت شـفاف و هر ۳ مـاه یک بـار در قالب گزارش عملکرد منتشـر کنـد. در کنار اینها باید صندوق مکلف شـود صورت‌های مالی حسابرسی‌شـده سـالانه خود را منتشر کند. انتشـار گزارش فنی از میزان اثربخشـی اعتبار اختصاص‌یافتـه، از ارکان دیگر گزارش‌دهی این مجموعه اسـت که لازم اسـت بـه آن اهتمام شـود. سازمان بازرسی کل کشور و دیوان محاسبات نیز با توجه بـه وظایف خود به صورت دوره‌ای ایـن صندوق را پایش کنند. به‌ویژه این اقدام در سال‌های نخست به دلیل شکل‌گیری درست فرآیندها و رویه‌های صندوق ضرورت دوچندان دارد.

سخن پایانی

صندوق ملی محیط‌زیست یکی از ارکان مهم حوزه راهبری و مدیریت محیط‌زیسـت کشـور شناخته می‌شـود که در صورت اصلاح ساختار و چابک‌سـازی فرآیندها، می‌تواند به‌عنوان یک پیشـران توسـعه در کنار کاهش انتشار آلاینده‌ها در محیط برای ارتقای دانش فنی و تامین مالی پروژه‌های دانش پایه اقدام کند.

متاسـفانه ساختار و سازمان انجام کار صندوق و به‌دنبال آن، عملکرد این نهاد در سـال‌های گذشته به‌ویژه در سال گذشته که اعتبار بسیاری به آن اختصاص یافت، نتوانسـته به‌خوبـی مدیریت کند. همچنین این صندوق تاکنون نتوانسـته نسبت به جذب کمک‌ها و اعتبارات اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی موفق عمل کند.

بسـترهای قانونی دیده شـده در قوانین مختلف در سال‌های گذشته مورد توجه کافی قرار نگرفته و صندوق نتوانسته آنها را پیگیری کند و به فعلیت برساند. البته کماکان ظرفیت‌های اخذ مالیات سبز وجود دارد که در صورت بهبود عملکرد صندوق می‌تواند به مرور تصویب و اجرایی شود.

اعتبـار وصولی از محل بند «ن» تبصره «۶» ماده واحده قانون بودجه امسال تا پایان فروردین بیش از ۹۰۰ میلیارد تومان برای صندوق آورده مالـی داشـته که صندوق صرفـا برای ۲۶۵ میلیارد تومـان آن به بانک پروژه معرفی کرده که بخشی از این پروژه‌ها نیز به علت مسائل مختلف نتوانسته‌اند از تسهیلات مربوطه استفاده کنند. توزیع پروژه‌ها در سطح کشور نیز متاسفانه وضع مطلوبی ندارد.

یادداشت

نبرد همه‌جانبه در گسترش اخلاق کسب‌وکار

حسین ساسانی
نظریه‌پرداز توسعه پایدار

تلاش در راه گسترش اخلاق کسب‌وکار و توسعه مسئولیت اجتماعی در بنگاه‌های اقتصادی در همه ابعاد آن در کشور به هر شکل و با هر رویکرد، تمرکز رهبران و مدیران اقتصادی در افزایش خودآگاهی برای داشتن یک قصددیرپا و هدف بنیادین است. همه رهبران و مدیران درون‌مایه توجه به اخلاقیات و ارزش‌های انسانی را در خود دارند، فارغ از اینکه چه کاری را انجام می‌دهند و در چه کسب‌وکاری و در چه مقامی هستند. چالش اصلی این است که خودشان را خوب بشناسند (خودآگاهی) تا متوجه شوند نیاز به چه نوع یادگیری‌هایی دارند و کجا می‌توانند از توانمندی‌ها و استعدادهایشان برای پایبندی به اخلاقیات و ارزش‌های محوری در جهت گسترش اخلاق کسب‌وکار و مسئولیت اجتماعی در بنگاه‌ها استفاده کنند. اگر بر این باور باشند که برای هدفی خاص به دنیا آمده‌ایم و یادشان باشد که زندگی عرصه بخشیدن و کامل زیستن است، آن وقت می‌توانند در تحکیم پایه‌های اخلاق کسب‌وکار و مسئولیت اجتماعی تلاش دوچندان داشته باشند.

پذیرش و تعهد به نهادینه کردن اخلاق کسب‌وکار و مسئولیت اجتماعی در محیط کار، ساماندهی و برپاکردن یک نبرد همه‌جانبه و دشوار با باورهای درونی و ناتوانی‌های خودمان در تغییر و تحول خویش و نبرد با تهدیدها و ناخواسته‌های محیط آشوبناک و عرصه‌های ناشناخته فرد است و آنچه ما را در این نبرد دشوار پیروز خواهد کرد راستی، عشق، اعتماد و اعتقاد به اخلاق و مسئولیت‌های اجتماعی و هوشمندی در مقابل پدیده‌های ناپایدار، مبهم، پیچیده و غیرقابل پیش‌بینی است.

برای تحکیم پایه‌های اخلاق و مسئولیت اجتماعی باید به‌دنبال ساختن کسب‌وکارهایی باشیم که انسان‌محور و جامعه‌دوست باشد و بر اصالت و ارزش‌های بنیادین و در بستری از اعتماد، تنوع‌پذیری و همدلی تمرکز کنیم. بی‌تردید این نگاه به ساختن و توسعه کسب‌وکارها سبب می‌شود شرایطی فراهم شود تا سرزمین ایران جای بهتری برای زندگی همه شهروندان فارغ از تفاوت‌های زبانی، نژادی، فرهنگی و تمایلات فردی و گروهی شود. آن‌گاه دریچه‌ای جدید به روی تعلقات و داستان‌های فراوان و بی‌پایانی که جهان برایمان دارد، باز می‌شود تا از این طریق نسخه‌های بی‌شماری از فرزانگی را در خود بیابیم و با درهم شکستن تالاری از آینه‌ها که فقط خودمان را منعکس می‌کند، تصویری خوشایند از «عرصه بخشیدن و کامل زیستن» از زندگی داشته باشیم.

تعهد عملی به اخلاق و مسئولیت اجتماعی در سطح اقتصاد خرد، یعنی کسب‌وکارها و در سطح اقتصاد کلان، یعنی همه شئونات زندگی همگان، در هر یک از ما سبب می‌شود به یکدیگر احترام بگذاریم و به هم اعتماد کنیم، پندار، گفتار و کردارمان را بر دوستی و نیک‌خواهی استوار کنیم و برای بهره‌مندی خود و دیگران تلاش و امکان پیدا کنیم که به افق‌های دور، حتی فراتر از زندگی خودمان چشم بگشاییم و توان و عظمت بالقوه خویش را به‌چشم خود ببینیم و دل از قطره برکنیم و به دریا زنیم. آنگاه درمی‌یابیم هر چه در راه برکشیدن خودمان از وضعیت موجود به آینده مطلوب که همانا توسعه و دستیابی به موفقیت پایدار در کسب‌وکارها و همچنین توسعه پایدار، رفاه اجتماعی و تحقق عدالت همگانی جامعه است، مایه بگذاریم کم است.

شرط اصلی دستیابی به این هدف، گوش دادن به دیگران و شنیدن آنهاست. اگر تلاش برای شنیده شدن یک روی سکه باشد، روی دیگر تمایل به گوش دادن و داشتن باور به گفت‌وگو و مکالمه اجتماعی است و این دو به شکل جدایی‌ناپذیری با هم هستند. زمانی که متقاعد شویم کسی به اعتراضات و تقاضاهای ما گوش نمی‌دهد، کمتر مایل به گوش دادن به دیگران خواهیم بود و به‌دنبال آن، تعامل در میان بخش‌های گوناگون جامعه و طیف‌های گوناگون در کسب‌وکارها متزلزل شده و زمانی که ارتباط از بین برود، همکاری، همدلی، اعتماد، دلبستگی، هم‌زیستی و هماهنگی اجتماعی و هم‌سویی حول یک چشم‌انداز سازمانی در سطح کسب‌وکارها و هم در سطح ملی دچار آسیب خواهد شد.

به عبارت دیگر، احساس شنیده نشدن در صورتی که تداوم یابد و به امری عادی تبدیل شود، به‌تدریج گوش‌ها و بعد راه قلب‌مان را می‌بندد. با گوش ندادن به دیگران، باعث می‌شویم آنها هم احساس کنند کسی صدایشان را نمی‌شنود. بعد این چرخه ادامه پیدا می‌کند و هر بار که یک دور می‌زند، اخلاقیات در کسب‌وکارها و جامعه کم‌رنگ می‌شود و کیفیت زندگی مردم به‌مراتب بدتر می‌شود و به جای پیشرفت کسب‌وکارها عقبگرد خواهیم داشت.

پایبندی به اخلاق کسب‌وکار و مسئولیت اجتماعی یعنی ضرورت گوش دادن به نظرات مختلف دیگران را فراموش نکنیم تا از این طریق یادگیری در بنگاه‌ها متوقف نشود. چون چیز زیادی از یک‌دستی، تک‌صدایی و یک‌نواختی یاد نخواهیم گرفت. معمولا تفاوت‌ها و تنوع‌ها هستند که چیزهای زیادی به انسان‌ها یاد می‌دهند. وقتی یادگیری کم‌رنگ شود و کنجکاوی برای آموختن و داشتن شور و اشتیاق یادگیری دیگر فرهنگ‌ها از بین برود نوآوری و خلاقیت هم از بین می‌رود و وقتی بنگاه‌ها و جامعه از ساختن و خلق کردن تهی شود، بنگاه‌ها و جامعه به سمت قهقرا و اضمحلال می‌رود.

درخت و برگ برآید ز خاک و این گوید
که خواجه هر آنچه بکاری ترا همان روید
اگر ترا نفسی ماند جز که عشق مکار
که چیست قیمت مردم هر آنچه می‌جوید

موتورسیکلت و هزارتوی تولید و فروش

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

صنعت موتورسیکلت در یک دهه گذشته روزهای پرچالشی را پشت‌سر گذاشته است. اگر این صنعت در حوزه فناوری و تولید مدل‌های جدیدتر با تیراژ اقتصادی پیش بیفتد، شاهد پوست‌اندازی آن خواهیم بود. الزامات قانونی یک دهه گذشته تیراژ تولید این صنعت را تحت‌الشعاع قرار داده و در نیمه دوم دهه ۹۰ شاهد افت زیادی در تولید موتورسیکلت کشور بودیم. در ادامه، بررسی اجمالی از روند یک دهه تولید موتورسیکلت به‌لحاظ تیراژ و بازار فعلی آن خواهیم داشت.

عکس: صمت

زمانی تیراژ تولید موتورسیکلت ۷۰۰ هزار دستگاه در سال بود که در حال‌حاضر این رقم به‌طور میانگین به حدود ۱۵۰ هزار موتورسیکلت رسیده است. دلیل این امر، کمبود تقاضاست. البته با کاهش قیمت می‌توان به بازار تقاضا رونق دوباره داد

افت تیراژ تولید

بهمن ضیامقدم، دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت درباره وضعیت تولید موتورسیکلت در ۵ ماه نخست امسال به صمت گفت: در ۵ ماه نخست امسال، ۹۳ هزار و ۵۲۹ موتورسیکلت تولید شد در حالی‌که این عدد در ۵ ماه نخست سال قبل ۹۶ هزار و ۶۶ عدد بود.

وی افزود: روند تولید در نیمه دوم دهه ۹۰ کاهشی بود و فقط تولید سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸ و نیز ۱۴۰۰ وضعیت بهتری داشت.

دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت درباره علت روند کند حرکت این صنعت به سوی فناوری، عنوان کرد: سوابق چند سال اخیر و آمار الزامات قانونی برای این صنعت را از سال ۹۵ بررسی کنید؛ چند قانون و بخشنامه برای این صنعت اجرا شده است؟ در هیچ کشوری این‌گونه نیست. برای اجرای یک استاندارد حداقل فاصله زمانی ۴ سال مقرر می‌شود اما در ایران از سال ۹۵ تا ۹۹ بیش از ۴ قانون برای صنعت موتورسیکلت تدوین و ابلاغ شد؛ ممنوعیت تولید موتورسیکلت کاربراتوری، الزام اسقاط یک موتورسیکلت فرسوده برای نوشماره‌ها، الزام اختصاص یافتن ۱۰ درصد تولید به موتورسیکلت‌های برقی، تبدیل استاندارد یورو ۳ به ۴، یورو ۴ به ۵ و... که متاسفانه برخی از این قوانین غیرکارشناسی بوده و قابلیت اجرا ندارند.

او ادامه داد: در کدام کشور الزام‌شده تولیدکننده باید موتورسیکلت برقی تولید کند و اگر تولید نکند باید گواهی اسقاط برای شماره‌گذاری محصولاتش ارائه دهد. برگه اسقاطی هم برای موتورسیکلت نیست و تولیدکننده ناگزیر است از برگه اسقاط خودرو استفاده کند که کمکی هم به بازار تقاضای تولیدکننده موتورسیکلت نمی‌کند. ضیامقدم یادآور شد: اوج تولید برای سال ۹۰ است که این صنعت ۸۱۳ هزار و ۲۰۶ موتورسیکلت تولید کرد. این رقم تا حدودی در سال ۹۵ با تولید ۷۳۶ هزار و ۳۳۷ دوباره تکرار شد و در نیمه دوم دهه ۹۰ تیراژ تولید زیر ۲۰۰ هزار موتورسیکلت بود.

بهمن ضیامقدم: اوج تولید موتورسیکلت برای سال ۹۰ است که ۸۱۳ هزار و ۲۰۶ موتورسیکلت در کشور تولید شد

افت فروش

در ادامه رحیم خداپسند از فعالان صنعت موتورسیکلت درباره وضعیت تولید واحدهای صنعتی این وسیله نقلیه به صمت گفت: سال گذشته ۲۱۱ هزار و ۴۶۶ موتورسیکلت تولید شد اما با توجه به افت تولید در نیمه نخست سال به نظر می‌رسد امسال به تیراژ تولید سال قبل دست پیدا نمی‌کنیم.

وی افزود: با توجه به افت تولید که براساس سفارش انجام می‌شود، وضعیت فروش هم نسبت به سال گذشته کمتر شده است.

او درباره وضعیت قیمت موتورسیکلت‌ها اظهارکرد: قیمت انواع موتورسیکلت در بازار از حدود ۳۰ میلیون تومان تا مدل‌های اروپایی و ژاپنی بیش از ۳۰۰ میلیون تومان قیمت‌گذاری شده است.

برنامه برای رونق بازار برقی‌ها

این فعال صنعت موتورسیکلت درباره بازار موتورسیکلت‌های برقی گفت: ابتدای ورود موتورسیکلت‌های برقی به کشور استقبال زیادی از آنها شد، زیرا نوجوانان، دانشجویان و کسانی که گواهینامه خودرو داشتند با فرض اینکه می‌توانند موتورسیکلت برقی با همین گواهینامه داشته باشند، مبادرت به خرید می‌کردند اما در ادامه با مطرح شدن این موضوع از سوی پلیس راهنمایی‌ورانندگی که برای تردد باید راکبان موتورسیکلت‌های برقی مانند موتورسیکلت‌های بنزینی دارای گواهینامه‌ای جداگانه باشند، کم‌کم استقبال از برقی‌ها کاهش یافت. خداپسند گفت: در واقع برای کسانی که گواهینامه خودرو دارند و چند سالی هم از آن گذشته، سخت است دوباره برای امتحان همان آیین‌نامه در آزمون‌های آن شرکت کنند.

عضو انجمن صنعت موتورسیکلت با اشاره به مذاکرات در حال انجام، گفت: فعالان این صنعت، موضوع را در نهادهای گوناگون پیگیری کرده‌اند. وزارت کشور به این موضوع ورود کرده و براساس رایزنی‌ها، گزارشی آماده و به پلیس راهور داده شد. ممکن است در صورت موافقت پلیس مشکل تا حدودی حل شود.

او یادآور شد: روند در کشورهای دیگر این‌گونه است که موتورسیکلت‌های برقی زیر ۲۰۰۰ وات نیاز به گواهینامه ندارند و به همین دلیل از آنها در کشورهای دیگر استقبال شده، زیرا بیشتر وسیله‌ای برای تردد نوجوانان، دانشجویان و حتی صاحبان خودرو برای تردد در مسیرهای کوتاه است.

خداپسند در ادامه سخنان خود گفت: از دیگر برنامه‌های وزارت کشور، پیگیری گواهینامه برای موتورسیکلت زیر ۱۵۰۰ وات برای افراد ۱۶ سال است. این یک حسن بزرگ دارد؛ هنگامی‌که فردی ۱۶ ساله گواهینامه موتورسیکلت زیر ۱۵۰۰ وات را دریافت می‌کند، آموزش لازم رانندگی با یک موتورسیکلت بسیار سبک و البته با سرعت پایین را تجربه می‌کند. یک نوجوان وقتی ۲ سال با حداکثر ۴۰ کیلومتر در ساعت رانندگی کند در ادامه راحت‌تر می‌تواند با موتورسیکلت‌های برقی بزرگ‌تر و با سرعت بیشتر رانندگی کند.

او گفت: استفاده از اسکوتر برای نوجوانان ۱۶ ساله، آنها را در بزرگسالی قانونمندتر می‌کند.

این فعال موتورسیکلت بیان کرد: این موضوع در وزارت کشور مطرح و برای پلیس راهور ارسال شده است. وزارت صنعت، معدن و تجارت هم با اعمال‌نظر کارشناسان این حوزه پیگیر موضوع است. در ادامه باید دید نظر پلیس راهور در این‌باره چیست.

خداپسند با بیان اینکه افراد ۱۶ تا ۱۸ سال طرفدار موتورسیکلت‌های ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ وات هستند، گفت: این امر به رونق بازار موتورسیکلت‌های برقی کمک می‌کند.

او گفت: در جهان و در شهرهای کم‌جمعیت، سن دریافت گواهینامه موتورسیکلت‌های برقی با حداقل سرعت کاهش پیدا کرده است. برای تشویق افراد به استفاده از موتورسیکلت‌های برقی برای تردد حداقل مسیرهای کوتاه، باید تمهیداتی برای صاحبان گواهینامه خودرویی قائل شد و با راه‌اندازی آزموشگاه‌هایی ویژه این نوع موتورسیکلت‌ها در مدت محدود آموزش لازم داده شده و گواهینامه مخصوص موتورسیکلت برقی صادر شود. رانندگی با موتورسیکلت‌های برقی ساده‌تر از خودرو است. به‌هر حال، تولیدکنندگان پیشنهادهای خود را ارائه داده‌اند و اطلاعات در اختیار مسئولان دولتی قرار گرفته است.

چالش برقی‌ها

عضو انجمن صنعت موتورسیکلت ادامه داد: مسئله دیگر در حوزه موتورسیکلت‌های برقی مربوط به باتری این وسایل نقلیه بود. در گذشته عمر باتری موتورسیکلت‌های برقی کم بود، زیرا از زمان ساخت در شرکت مادر تا خرید و رسیدن به ایران و در ادامه مراحل ترخیص، تقریبا ۶ ماه از زمان تولید می‌گذشت و همین زمان هم صرف از تولید تا فروش موتورسیکلت برقی می‌شد. در نهایت یک سال از عمر این باتری‌ها کم می‌شد. نحوه نگهداری این موتورسیکلت‌ها در گرما و سرما نیز تاثیر زیادی در عمر مفید باتری آنها دارد.

او گفت: برای رفع این مشکل تصمیم گرفته شد ابتدا کارخانه‌ای برای مونتاژ و در ادامه تولید باتری در کشور راه‌اندازی شود. پیش از اپیدمی کرونا طرح کلید خورد و ماشین‌آلات خریدار شدند اما با شیوع ویروس کرونا نصب این ماشین‌آلات به تعویق افتاد، زیرا کارشناسان خارجی آن را موکل به پس از فروکش کردن خطر همه‌گیری ویروس کرونا کردند.

داخلی‌سازی انجین

خداپسند در توضیح بیشتر عنوان کرد: با عقب افتادن پروژه، طرح توسعه پیدا کرد و تصمیم گرفته شد کارخانه برای تولید باتری و انجین الکتریکی و معمولی باشد. این کارخانه در مراحل پایانی ساخت است و امیدواریم تا ۳ ماه آینده به بهره‌برداری برسد.

این فعال صنعت موتورسیکلت گفت: هدف این است که باتری‌های تولید داخل، اسفند امسال روی موتورسیکلت‌ها نصب شود و در نهایت سال آینده این موتورسیکلت‌ها با باتری ایرانی و طول عمر بالا وارد بازار شوند.

خداپسند ادامه داد: مرحله دوم هدف‌گذاری مونتاژ و تولید انجین‌های موتورسیکلت‌های پرفروش بازار کشور است. به‌این ترتیب، دیگر انجین در قالب CBU وارد نمی‌شود. با مذاکراتی که با شرکت‌های قطعه‌ساز موتورسیکلت انجام شده، قطعات کم‌کم داخلی‌سازی می‌شود.

رحیم خداپسند: استفاده نوجوانان ۱۶ ساله از اسکوتر، آنها را در بزرگسالی قانونمندتر می‌کند

بازار راکد

محمد خادم‌منصوری، رئیس اتحادیه فروشندگان موتورسیکلت و دوچرخه درباره وضعیت فروش موتورسیکلت در ۶ ماه نخست امسال به صمت گفت: بازار موتورسیکلت متفاوت از خودرو نبوده و امسال شاهد افت بازار نسبت به ۶ ماه نخست سال گذشته هستیم. وی افزود: در این‌باره هم موضوع افزایش قیمت این وسیله نقلیه مطرح است، زیرا در یک سال اخیر شاهد نوسان قیمتی زیادی در بازار ارز بودیم. علاوه‌بر این، امسال نرخ دلار افزایش زیادی داشت، از این‌رو قیمت موتورسیکلت هم بالا رفت.

خادم‌منصوری با بیان اینکه در حال حاضر مردم به تعمیر موتورسیکلت روی آورده‌اند، گفت: صاحبان موتورسیکلت با خرید قطعات یدکی، آن را نوسازی می‌کنند و مانند گذشته مبادرت به خرید و جایگزین کردن آن با مدل جدیدتر نمی‌کنند.

او گفت: افراد پیش‌تر مثلا موتورسیکلت قدیمی خود را ۱۰ میلیون تومان می‌فروختند و با ۱۲ میلیون تومان یک موتورسیکلت جدید جایگزین آن می‌کردند.

رئیس اتحادیه فروشندگان موتورسیکلت و دوچرخه با بیان اینکه در حال حاضر تفاوت قیمتی موتورسیکلت

قدیمی و مدل‌های جدید زیاد است، گفت: این امر سبب‌شده بازار موتورسیکلت راکد باشد و خریدوفروش رونق گذشته را نداشته باشد. این فعال بازار درباره قیمت موتورسیکلت‌ها عنوان کرد: نرخ هوندا CG۱۲۵ از حدود ۲۳ تا ۳۰ میلیون تومان است اما قیمت‌ها بستگی به مدل و برند موتورسیکلت تغییر می‌کند. به‌عنوان مثال، نرخ برخی از موتورسیکلت‌های لوکس به ۴۰۰ میلیون تومان هم می‌رسد.

وابستگی بالای ارزی

خادم‌منصوری با اشاره به سطح درآمد مردم، یادآور شد: قدرت خرید مردم کاهش پیدا کرده، از این‌رو تمایل زیادی به خرید موتورسیکلت ندارند.

این فعال بازار در پاسخ به این پرسش که وابستگی ارزی موتورسیکلت چقدر است، گفت: رقم بالایی است و هنوز باید برخی قطعات مهم و گران‌قیمت مانند انجین موتورسیکلت بنزینی و باتری برقی‌ها از خارج تامین شود.

او تصریح کرد: این صنعت نیاز به حمایت دارد و اگر مشکلات تولید رفع شود، بازار آن رونق پیدا می‌کند. موانع داخلی‌سازی باید برداشته شود و همت جمعی برای سرمایه‌گذاری و تولید قطعات مهم موتورسیکلت در کشور شکل بگیرد.

اماواگرهای کیفی

مشکل اصلی بازار خودرو، کمبود عرضه است اما این مسئله برای صنعت موتورسیکلت برعکس است. خادم‌منصوری عنوان کرد: زمانی تیراژ تولید این وسیله نقلیه ۷۰۰ هزار موتورسیکلت در سال بود که درحال‌حاضر این رقم به‌طور میانگین به حدود ۱۵۰هزار موتورسیکلت رسیده است. دلیل این امر، کمبود تقاضا بوده و با کاهش قیمت می‌توان بازار تقاضا را رونق دوباره داد.او درباره تفاوت قیمت قطعات خارجی و داخلی گفت: گلگیر جلو موتورسیکلت نوع هندی ۴۰۰ هزار تومان قیمت‌گذاری شده است اما نوع ایرانی آن ۱۵۰ هزار تومان است. امیدواریم با داخلی‌سازی قطعات، وضعیت بازار فروش موتورسیکلت بهبود پیدا کند. بسیاری از قطعات ایرانی به‌لحاظ کیفیت از نوع چینی باکیفیت‌تر هستند. خادم‌منصوری در پایان با اشاره به بازار موتورسیکلت برقی عنوان کرد: همچنان مسئله اصلی این نوع موتورسیکلت‌ها موضوع باتری و خدمات پس از فروش آنهاست و البته نبود ایستگاه‌های شارژ باتری، مسئله مهمی برای صاحبان این وسایل نقلیه است. با رفع این معضلات امیدواریم بازار موتورسیکلت‌های برقی پررونق‌تر از بنزینی‌ها شود.

محمد خادم‌منصوری: صاحبان موتورسیکلت با خرید قطعات یدکی، آن را نوسازی می‌کنند و تمایلی به خرید مدل جدیدتر ندارند

سخن پایانی

بنابر این گزارش، تولید موتورسیکلت طی سال‌های گذشته روند نزولی داشته است. بخشی از این موضوع به تعدد بخشنامه‌ها و تغییر قوانین برمی‌گردد اما بخشی هم مربوط به قیمت موتورسیکلت‌ها و قدرت خرید مردم است. در حال‌حاضر مسئله بازار موتورسیکلت و خودرو کاملا در تضاد با یکدیگر بوده، بازار موتورسیکلت با کمبود تقاضا و بازار خودرو با کمبود عرضه مواجه است.

حال باید دید، آیا داخلی‌سازی انجین و باتری موتورسیکلت‌های بنزینی و برقی، قیمت تمام‌شده این وسایل نقلیه را کاهش خواهد داد و این امر چقدر به بازار تقاضا کمک می‌کند. همان‌طور که بارها عنوان شده، بخش زیادی از متقاضیان این بازار از اقشار ضعیف و کم‌درآمد جامعه هستند که از موتورسیکلت به‌عنوان وسیله کار استفاده می‌کنند.

تحریم‌ها امکان رقابت را از تاجران سلب کرد

توسعه پایدار صنایع معدنی محقق نشد

ضرورت جلب اعتماد خانواده‌ها

در گفت‌وگوی فعالان معدنی با صمت تاکید شد

توجه ویژه دولت به رویکرد مانع‌زدایی

عکس: آیدا فریدی

ملیکا انصاری: سیاست‌گذاری تبیین روش برای رسیدن به اهداف و همچنین تداعی‌کننده اقدام دولت در اداره صحیح امور است و رسیدگی به دست‌اندازهای مسیر تولید از جمله این اقدامات محسوب می‌شود. صمت در این گزارش به بررسی سیاست‌گذاری‌های دولتی در بخش معدن، معایب و پیامدهای آن و همچنین رویکردی که انتظار می‌رود دولت جدید در سیاست‌گذاری‌های معدنی به‌کار گیرد پرداخته و با کارشناسان و فعالان بخش معدن و صنایع معدنی گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید:

ضرورت مانع‌زدایی

پروا سلطانی، فعال معدنی در گفت‌وگو با صمت، ضمن ابراز امیدواری نسبت به شرایط سال جاری، به اهمیت رفع موانع و مشکلات حوزه تولید به‌ویژه بخش معدن و صنایع معدنی پرداخت و گفت: توجه به مانع‌زدایی در تولید، یکی از اتفاقات مثبتی بود که در ابتدای امسال به‌عنوان شعار سال از سوی رهبر معظم انقلاب اعلام شد. این فعال معدنی افزود: این موضوع حاکی از آن است که موانع و گره‌های روند تولید و فعالیت‌های صنعتی و معدنی دیده شده و رفع و حل آنها باید در دستور کار نهادهای دولتی و سازمان‌های متولی بخش‌های مربوطه قرار گیرد؛ از این رو می‌توان به سال پیش رو و همچنین رویکرد دولت آتی نسبت به اصناف و واحدهای تولیدی تا حدی امیدوار بود. سلطانی به پیامدهای برخی قوانین و مقرراتی که در گذشته توسط دولت تدوین شدند، اشاره کرد و ادامه داد: متاسفانه سال گذشته مقررات و دستورالعمل‌های دست‌وپاگیر متعددی برای بخش صنعت و معدن کشور از سوی نهادهای دولتی تصویب شد و این موضوع فعالان اقتصادی را با مشکلات فراوانی مواجه کرد؛ به‌عبارتی می‌توان گفت این دستورالعمل‌ها، در جهت زمین‌گیر کردن اقتصاد کشور قرار داشته و اهداف توسعه‌ای در پس این تصمیمات وجود نداشت، به همین دلیل اگر خواهان توسعه و پیشرفت بخش معدن هستیم، باید در وهله نخست تحریم‌های داخلی ایجادشده از سوی نهادهای دولتی رفع شوند.

▣ خلأ تامین تجهیزات

این فعال معدنی در ادامه مصادیقی از مقررات محدودیت‌آفرینی را که توسط نهادهای دولتی وضع شده‌اند، برشمرد. او این قوانین را مانع توسعه بخش معدن و صنایع معدنی کشور معرفی کرد و در این باره گفت: از جمله مقررات محدودیت‌آفرین می‌توان به قوانین واردات ماشین‌آلات معدنی اشاره کرد. متاسفانه سنگ‌اندازی‌های برخی نهادهای دولتی در این زمینه، تجهیز معادن و واحدهای فرآوری را با مشکل روبه‌رو کرده است. این فعال معدنی با اشاره به اینکه گاهی روند تامین ماشین‌آلات معدنی به‌قدری زمان‌بر و دشوار است که پروژه معدنی از صرفه اقتصادی خارج و معدنکار از ادامه فعالیت در معدن منصرف می‌شود، گفت: تامین تجهیزات برای معادن، مسئله‌ای است که نمی‌توان به‌راحتی از آن صرف‌نظر کرد، چراکه کمبود ماشین‌آلات مناسب، تاثیر منفی مستقیمی بر میزان بهره‌وری معادن و در نتیجه توسعه این حوزه خواهد داشت.

▣ تاثیر توسعه روابط بین‌الملل

پروا سلطانی، ضمن اشاره به ظرفیت‌های موجود، بر رفع موانع تاکید کرد و آن را مقدمه‌ای بر رونق و توسعه معادن دانست. او در این‌باره تصریح کرد: اگر دو بخش مانع‌زدایی و پشتیبانی همان‌طور که در شعار رهبر معظم انقلاب به آن پرداخته شده جدی گرفته شود، با رونق چرخه فعالیت‌های معدنی اعم از اکتشافات و استخراج‌ها، مواجه می‌شود که در این صورت انتظار می‌رود تولیدات بخش معدن و صنایع معدنی افزایش یابد، چراکه با نبود دست‌اندازهای دولتی، معدنکاران با سهولت بیشتری توانایی پیشروی در مسیر توسعه معادن را دارند و این اتفاق نه‌تنها برای بخش معدن، بلکه به‌طور کلی برای اقتصاد کشور مفید و موثر خواهد بود. این فعال معدنی ادامه داد: نباید تاثیر روابط بین‌الملل بر اقتصاد و صنعت کشور را نیز نادیده گرفت. واضح است که نمی‌توان به اقتصاد تحریم‌شده جزیره‌ای که تنها با چند کشور محدود رابطه دارد، امیدوار بود؛ بنابراین زمانی که راه تعامل و گفت‌وگو باز شود، می‌توان آینده درخشانی برای گسترش تولید و پیشرفت‌های اقتصادی کشور متصور شد، چراکه غیر از رونق تجارت‌های بین‌المللی، با ورود فناوری، معادن بهره‌وری مطلوب‌تری خواهند داشت.

تفاهمنامه‌های کم‌اثر

نحوه تخصیص تسهیلات بانکی به معدنکاران، از دیگر گلایه‌هایی است که توسط فعالان معدنی همواره مطرح می‌شود. حتی برخی کارشناسان و فعالان معدنی معتقدند برخی تفاهمنامه‌های موجود بین سازمان‌های دولتی و بانک‌های مرتبط، تاکنون هیچ دستاورد مثبتی برای بخش معدن نداشته است. شهرام شریعتی، عضو خانه صنعت، معدن و تجارت ایران و فعال معدنی در گفت‌وگو با صمت به الزام‌آور نبودن تفاهمنامه‌های منعقد شده بین سازمان‌های دولتی متولی بخش معدن و بانک‌های ارائه‌دهنده تسهیلات مالی اشاره کرد و گفت: متاسفانه در سال‌های اخیر دیده شده که تفاهمنامه‌های اینچنینی، در توسعه معادن و حل مشکلات حوزه معدن بی‌اثر هستند. این تفاهمنامه‌ها در گام نخست باید تبدیل به قرارداد شوند و به مرحله اجرایی شدن برسند، چراکه نه‌تنها در ایران بلکه در سایر کشورها نیز تفاهمنامه به‌معنای قصد انجام فعالیت مشترک است و هیچ ضمانت اجرایی ندارد؛ به‌علاوه اینکه در ایران شرایط عملیاتی شدن تفاهمنامه‌ها دشوارتر است و اجرایی شدن آنها به زمان بیشتری نیاز دارد. این فعال معدنی همچنین به متن قانون موجود در زمینه اختصاص تسهیلات بانکی اشاره کرد و گفت: براساس بندی در قانون معادن، بانک‌ها باید پروانه‌های بهره‌برداری را به‌عنوان یک ضمانت معتبر در ارائه تسهیلات به معدنکار بپذیرند که در عمل این قانون اجرایی نمی‌شود؛ بنابراین مسائل اینچنینی نیازی به انعقاد تفاهمنامه‌های مشترک و جدید ندارد. براساس آنچه بیان شد عمل به بندهای درج شده در قانون، حداقل وظیفه‌ای است که باید در دستور کار نهادها و سازمان‌های مرتبط قرار گیرد.

▣ کمبود قانون وجود ندارد

شریعتی در ادامه شرایط تخصیص تسهیلات به معدنکاران خرد بخش خصوصی را دشوارتر از سایرین عنوان کرد و گفت: امضای تفاهمنامه‌های اینچنینی چه توسط سازمان ایمیدرو و چه توسط سایر سازمان‌ها، دردی را از فعالان معدنی دوا نمی‌کند، چراکه این تفاهمنامه‌ها ضمانت اجرایی ندارند، به همین دلیل نمی‌توان در قالب تدوین آنها برای بخش خصوصی فعال در معادن، تسهیلاتی ایجاد کرد. تا امروز نیز تفاهمنامه‌های موجود بانکی منجر به تحول بزرگی در روابط بین معدنکاران و بانک‌ها نشده و اگر تسهیلات به برخی از صاحبان معادن به‌راحتی ارائه می‌شود، به‌دلیل وجود رابطه‌های فردی است؛ به‌بیانی ساده‌تر معدنکار از نظر حقوقی در جایگاهی قرار گرفته که توانسته بانک را برای پرداخت تسهیلات مجاب یا راضی کند. این به آن معنا نیست که این شرایط برای دیگر معدنکاران بخش خصوصی نیز فراهم است. این فعال معدنی مهم‌ترین گره فعالیت‌های معدنی را اجرایی شدن این تفاهمنامه‌ها توصیف کرد و گفت: در حالت کلی می‌توان گفت تضمین اجرایی شدن این تفاهمنامه‌ها نه‌تنها بر گردن نهادهای دولتی است، بلکه به دستگاه‌های قضایی هم مربوط می‌شود. شریعتی با تاکید بر اینکه هیچ ضمانتی بالاتر از قانون نیست و با مطالعه متن قانون متوجه می‌شویم که هیچ کاستی در تدوین آن وجود ندارد، گفت: در بسیاری از موارد مشکل، اجرایی نکردن قانون در تمامی ابعاد مطرح آن است. به گفته این فعال معدنی امسال، سال رفع موانع تولید نام‌گذاری شده و مهم‌ترین اقدامی که باید در این زمینه و حل مشکلات بخش معدن صورت گیرد، توجه به قانون و اجرای آن به‌عنوان یک ابزار مهم سیاست‌گذاری است.

سخن پایانی

برای قرارگیری در مسیر توسعه، ابتدا باید دست‌اندازهای موجود شناسایی و راهکارهای رفع آنها بررسی شود؛ از این رو انتظار می‌رود دولت ضمن توجه به توسعه حوزه‌های اقتصادی و تولیدی کشور از جمله بخش معدن و صنایع معدنی، رویکرد مانع‌زدایی را نیز در سیاست‌گذاری‌های خود در نظر بگیرد.

نوبت دوم

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای ترام با ارزیابی کیفی (۲۰۰۰۰۱۱۰۵۰۰۱۰۴)

شرکت فن‌آوری و توسعه فرآورده‌های نفتی ایران
شرکت بهره‌برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی

مناقصه گزار : شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران
موضوع مناقصه : خرید یک قلم (۵ عدد) قطعه یدکی توربین گازی سولزر – تقاضای شماره ZPS-9640054-TR/M03
مبلغ برآورد مناقصه : ۸/۷۳۷/۳۰۰/۰۰۰ ریال
۱ – محل و مکان اجرای کار: شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران
۲ – مدت اجرای کار: ۹ ماه
۳ – نام دستگاه نظارت: شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران
۴ – روش ارزیابی مالی که عبارت است از براساس" دستورالعمل ارزیابی مالی و فرآیند قیمت متناسب در مناقصات صنعت نفت به شماره ۲۰/۲۷۹۶ مورخ ۹۹/۱۲/۱۱ وزارت نفت"
زمان ونحوه خرید اسناد ارزیابی کیفی : تأمین کنندگان داخلی مهلت دارند تا ساعت ۱۰:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۹ و با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به نشانی www.setadiran.ir نسبت به خرید اسناد و پرداخت هزینه از طریق اتصال به درگاه پرداخت الکترونیک اقدام نمایند.
لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مناقصه از فرخوان تا انتخاب برنده از سایت مزبور انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی در سامانه ستاد ، نسبت به ثبت نام و اخذ گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند و جهت عضویت با پشتیبانی سامانه ستاد به شماره ۰۲۱۴۱۹۳۴ تماس حاصل فرمایند.
زمان و مهلت تحویل اسناد ارزیابی کیفی تکمیل شده : شرکت کنندگان می بایست تا ساعت ۱۰:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۰۳ نسبت به تکمیل اسناد مربوطه و بارگذاری در سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) در مهلت مذکور اقدام نمایند.
اعلام نتایج ارزیابی کیفی : پس از انجام ارزیابی کیفی، دعوتنامه شرکت در مناقصه برای مناقصه گرانی که صلاحیت ارزیابی کیفی را احراز نموده اند ارسال خواهد شد و در آن زمان می بایست تا مهلت مقرر مندرج در دعوتنامه نسبت به تکمیل اسناد مربوطه و بارگذاری در سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) اقدام نمایند. ضمناً اصل پاکت الف (ضمانتنامه شرکت در فرآیند ارجاع کار) لاک و مهر شده را در مهلت مقرر به دفتر کمیسیون مناقصات تحویل و رسید دریافت نمایند.
زمان و محل گشایش پاکات ارزیابی کیفی: پیشنهادهای واصله در مهلت مقرر در دعوتنامه و اسناد مناقصه، در محل کمیسیون مناقصات به آدرس: تهران– خیابان سپهبد قرنی– نرسیده به خیابان سپند– پلاک ۱۸۸ –طبقه هشتم از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) بازگشایی و خوانده خواهد شد.
جهت کسب اطلاعات بیشتر به پایگاههای ذیل مراجعه و یا با شماره ۰۲۱-۶۱۶۳۰۱۱۶ تماس حاصل فرمائید .
www.shana.ir www.setadiran.ir www.ioptc.ir

روابط عمومی
شناسه آگهی ۱۱۹۸۸۸۲

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای
شماره: ۵۲۴۳۶۷۰۹

شرکت فولاد خوزستان
«سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: تعمیر و نگهداری شبکه برق شامل شبکه فشار ضعیف
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۳ سال
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۲۵ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت pim.ksc.ir ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تائید کمیته ارزیابی تامین کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۰/۰۸/۰۵ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۷
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۸
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز- کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، مدیریت: خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۶۴۱۸-۳۲۱۳-۰۶۱ ایمیل: E.HEIBATI@KSC.IR
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۷/۱۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۷/۱۷
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای
شماره: ۵۲۴۳۷۷۱۳

شرکت فولاد خوزستان
«سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: صدور بیمه‌نامه‌های نیروی انسانی
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۳ سال
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۲۴ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت pim.ksc.ir ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تائید کمیته ارزیابی تامین کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۰/۰۸/۰۳ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۱،۰۰۰،۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۵
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۶
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۲۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز- کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، مدیریت: خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۶۴۳۲-۳۲۱۳-۰۶۱ ایمیل: N.MOSAVIFARJAM@KSC.IR
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۷/۱۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۷/۱۷
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

آگهی تمدید مهلت استفاده از حق‌تقدم افزایش سرمایه

شرکت بین‌المللی مهندسی سیستم‌ها و اتوماسیون (سهامی خاص) شماره ثبت ۹۰۸۰ شناسه ملی ۱۰۲۶۰۳۰۱۷۰۱

با عنایت به مصوبه مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۲ و تفویض اختیار عملی نمودن افزایش سرمایه به هیأت‌مدیره و پیرو آگهی استفاده از حق‌تقدم افزایش سرمایه منتشره در روزنامه گسترش معدن (صمت) شماره ۱۸۵۶ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۶ و مهلت تعیین شده تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۴، نظر به تأمین حقوق کامل سهامداران ارجمند و به موجب مصوبه هیأت‌مدیره مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۰، به اطلاع کلیه سهامداران محترم شرکت بین‌المللی مهندسی سیستم‌ها و اتوماسیون (سهامی خاص) می‌رساند، مهلت استفاده از حق‌تقدم افزایش سرمایه تا پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۱۴ تمدید گردید.

هیأت‌مدیره شرکت بین‌المللی مهندسی سیستم‌ها و اتوماسیون (سهامی خاص)

عکس: صمت

یک فعال معدنی در گفت‌وگو با صمت:

تحریم‌ها، امکان رقابت را از تاجران سلب کرد

افزایش تولید گام نخست افزایش صادرات

ملیکا انصاری: ایران از نظر دارا بودن معادن سنگ، جایگاه هشتم جهان را به خود اختصاص داده است. تقریبا ۸۰ درصد انواع سنگ‌های ساختمانی در ایران وجود دارد که جزو باکیفیت‌ترین سنگ‌ها در بازارهای بین‌المللی به شمار می‌آیند. با این حال، ردپای سنگ ایران در بازارهای جهانی پررنگ نیست؛ این اتفاق همواره تعجب و گلایه بسیاری از فعالان و کارشناسان اقتصادی و معدنی را به همراه داشته است. برخی از کارشناسان معتقدند با وجود ذخایر معدنی پرعیار سنگ در کشور، خام‌فروشی و در کنار آن سنگ‌های چینی وارداتی تهدیدی است که در مسیر توسعه صنعت سنگ ایران، سنگ‌اندازی می‌کند. اما عده‌ای دیگر قوانین صادراتی دولت را یکی از عوامل مهم این اتفاق می‌نامند.

وضع عوارض ۲۰ درصدی برای صادرات سنگ کوپ در سال ۱۳۹۸ و در ادامه تعیین این عوارض برای صادرات سنگ‌های تزئینی، مهم‌ترین چالش سال‌های اخیر در صادرات صنعت سنگ به شمار می‌رود. هر چند پس از مناقشات و تلاش‌های فعالان این عرصه، دیوان عدالت اداری رأی به محکومیت این عوارض داد و سازمان‌های دولتی موظف به بازگرداندن این عوارض اخذشده از فعالان معدنی شدند، گرچه پس از این کشمکش‌ها، رونق به صادرات صنعت سنگ بازنگشت.

در این راستا، صمت با سیامک حاج سیدجوادی، تحلیلگر ارشد بازارهای جهانی سنگ درباره چالش‌های صادرات صنعت سنگ گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید:

طبق آمار اعلام‌شده از سوی احمد شریفی، دبیر انجمن سنگ ایران، صادرات سنگ در سال ۱۳۹۹ به طور تقریبی کاهش ۳۵ تا ۴۰ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۸ داشته و عوامل متعددی از جمله شیوع ویروس کرونا و تحریم، دست‌به‌دست هم دادند تا سال ۱۳۹۹ سال خوبی برای صادرات سنگ نباشد. در سال ۱۳۹۷ بیش از ۵۷۸ هزار تُن سنگ فرآوری شده و ۹۹۶ هزار تن سنگ کوپ صادر شده و این ارقام در سال ۱۳۹۸ با کاهش به ترتیب به ۵۰۰ هزار تُن (سنگ فرآوری) و ۶۵۰ هزار تن (سنگ کوپ) رسید.

◉ با وجود آنکه براساس شاخص‌های جهانی، سنگ ایران شرایط مطلوبی از نظر کیفی دارد، اما ایران در بازارهای جهانی سنگ سهم گسترده‌ای ندارد. این موضوع را چطور ارزیابی می‌کنید؟

در مباحث صادراتی ابتدا باید به ظرفیت‌های موجود در کشور نگاهی بیندازیم و سپس متناسب با آن برای بازار داخلی و خارجی برنامه‌ریزی کنیم. در سال ۲۰۱۹ براساس آمارهای جهانی، تولید بخش معدن ایران در حوزه سنگ افزون‌بر ۸ میلیون تن بود. از این مقدار نزدیک به ۶ و نیم میلیون تن مصرف داخلی است و تنها ۲ میلیون تن مازاد بر مصرف بود. ۹۷۰ هزار تن از این مقدار مازاد به صورت بلوک و یک میلیون باقی‌مانده به صورت فرآوری صادر شد. اگر خواهان افزایش صادرات در بخش صنعت سنگ هستیم، نمی‌توانیم از سهم بازار داخلی کسر کرده و توجه خود را بر بازارهای خارجی معطوف کنیم. ایران ششمین کشور بزرگ مصرف‌کننده سنگ در جهان است؛ به دلیل وجود این بازار داخلی داغ، هر سال باید حدود ۶ تا ۸ میلیون تن سنگ برای مصارف داخلی درنظر بگیریم. حتی در مواردی هم دیده شده که در شرایط خوب یعنی زمانی که در بخش ساخت‌وسازهای ساختمانی رکود وجود نداشته باشد، مقدار مصرف به ۱۰ میلیون تن هم می‌رسد. از این رو، می‌توان گفت یکی از دلایل مهم کمرنگ بودن نقش ایران در بازارهای صادراتی، نداشتن تولید گسترده سنگ است.

◉ به عبارت دیگر، کمبود صادرات بخش معدن در حوزه صنعت سنگ را به دلیل نبود تولیدات کافی می‌دانید...

بله. غیر از بحث رکود معادن که پیش‌تر به آن اشاره کردم، متاسفانه امروزه کارخانه‌های فرآوری در داخل کشور با ظرفیت ۴۰ تا ۵۰ درصد در حال فعالیت هستند. بنابراین ما حتی در کارخانه‌های سنگ‌بری نیز ظرفیت خالی داریم. باید به این موضوع توجه کرد که اگر تولید مناسب در کشور نداشته باشیم، نمی‌توانیم فکر صادرات باشیم چراکه اول باید به میزان مناسب نیازهای داخلی خود را تامین کنیم و سپس به فکر بازارهای خارجی باشیم. اگر دنبال افزایش صادرات در صنعت سنگ هستیم، در وهله نخست باید با تدوین برنامه استراتژیک، میزان مصرف داخلی را تخمین زده و با شناسایی بازارهای هدف، تولید مورد نیاز را با توجه به ظرفیت‌های معادن و واحدهای فرآوری صنعت سنگ، به سمت افزایش تولید مورد نیاز حرکت کنیم. می‌توان گفت تا زمانی که مشکل افزایش تولید رفع نشود، پایه و زیربنای لازم برای توسعه صادرات صنعت سنگ محقق نخواهد شد. درباره مسائلی که منجر به افزایش تولید صنعت سنگ خواهند شد نیز می‌توان به حمایت نهادهای دولتی از معدنداران، اعطای ماشین‌آلات به فعالان معدنی و همچنین شناسایی معادن و ذخایر با ظرفیت بالا اشاره کرد.

◉ به نظر شما پس از افزایش تولید، می‌توان در مدت‌زمانی کوتاه به حجم وسیعی از صادرات دست یافت؟

اگر به کشورهای فعال در این حوزه مانند ترکیه نگاهی بیندازیم، خواهیم دید این کشور سالانه بیش از ۱۱ میلیون تن تولید سنگ داشته که بیش از ۸۵ درصد آن را صادر می‌کند؛ چه به صورت بلوک و چه سنگ‌های تراش‌خورده و فرآوری‌شده. اما کشور ما به دلیل مصرف بالای بازار داخلی برعکس بوده و ۸۵ درصد تولیدات خود را باید برای تامین نیاز داخل درنظر بگیریم. از این رو، افزایش تولید ما منجر به صادرات گسترده نخواهد شد چراکه مدت‌هاست کشورهای دیگری در این عرصه فعالیت چشمگیر و پررنگ داشته‌اند و حضور ما در کنار این کشورها به‌راحتی نیست. چین و هند دو کشوری هستند که بیشترین خریداری صنعت سنگ توسط آنها انجام می‌شود. عمده نیاز این دو کشور سنگ به صورت بلوک بوده و کشورهای ایتالیا، یونان، اسپانیا و ترکیه همواره حجم بالایی از نیاز آنها را تامین می‌کنند. بنابراین رقابت با این کشورهای پیشرو همواره برای ما دشوار بوده و باید تمهیدات زیادی را برای عقب نماندن از آنها در پیش بگیریم.

◉ غیر از افزایش تولید، چه اقداماتی را از دیگر موارد موثر بر افزایش حضور ایران در بازارهای جهانی صنعت سنگ می‌دانید؟

پس از حل مشکلات تولید، برای افزایش صادرات در حوزه سنگ، توجه به مارکتینگ و بازاریابی از موارد مهم مورد نیاز است. همچنین برای حضور موثر در بازارهای جهانی باید مزیت رقابتی ایجاد کنیم. به دلیل آنکه امروز کشتیرانی ایران با تحریم‌های متعدد مواجه بوده و کشتی‌های کشور ما نمی‌توانند در بنادر بسیاری از کشورها خدمات کشتیرانی ارائه دهند، از سر اجبار فعالان اقتصادی و صنعتی ما از کشتی‌های خارجی و به نوعی کشور سوم خارجی استفاده می‌کنند. در این شرایط هزینه حمل‌ونقل به قدری زیاد می‌شود که در عمل مزیت رقابتی پایین بودن نرخ محصول، از تولیدات ما سلب می‌شود. به‌عنوان مثال، اگر اختلاف قیمت حمل‌ونقل از طریق مستقیم و استفاده از کشتی‌های کشور سوم، حدود ۴ دلار در تن شود، در شرایطی که میانگین نرخ صادراتی سنگ بلوک ایران حدود ۱۶۰ دلار است، میزانی بیش از ۲۰ درصد قیمت محصول برای هزینه حمل‌ونقل صرف می‌شود. از این رو، در پیش گرفتن سیاست‌هایی که منجر به رفع موانع صادراتی و تحریم‌ها می‌شوند، از جمله اقداماتی است که نهادهای دولتی سطوح بالای کشور باید آن را درنظر گرفته تا نه‌تنها فعالان معدنی بلکه سایر فعالان اقتصادی و تجاری نیز دچار مشکل رقابت در بازارهای جهانی نشوند.

سخن پایانی

بنابر تعریف و ذات تجارت آزاد، رفع موانع در تبادلات اقتصادی مانند مراودات داخلی و همچنین موارد مرتبط با تجارت خارجی از جمله صادرات و واردات، از مسائلی است که نهادهای دولتی باید در قدم نخست باید به آن بپردازند. سپس به سمت بسترسازی‌های توسعه صادراتی، حرکت کنند.

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان در اجلاس مشتری‌مداری سراسری مدیریت مطرح کرد:

فولاد هرمزگان فراتر از استاندارد مشتری‌مداری

شرکت فولاد هرمزگان همواره فراتر از الزامات و استاندارد گام برمی دارد و برآنیم تا در سال‌های آتی نیز به این فعالیت تداوم بخشیم. در دنیای کسب‌وکار و مدرن امروز رضایت مشتری از جمله عوامل موثر در موفقیت یا شکست به شمار می‌رود. رضایت و عدم رضایت مشتریان تاثیر مستقیمی بر میزان سودآوری و رشد کسب‌وکار دارد و اگر رضایت واقعی مشتریان را بخواهیم به دست آوریم ، باید همیشه یک گام جلوتر از تصور ذهنی مشتریان درمورد کالاها و خدمات خود عمل کنیم و این امر بدون خلاقیت و نوآوری غیرممکن است. لذا توجه و دنبال کردن رضایت مشتری و تلاش در جهت بهبود آن برای ایجاد مشتریانی وفادار که به عنوان سفیران نام تجاری شرکت قلمداد می گردند، امری بسیارضروری برای شرکت به شمار می‌رود.

▣ گام بلند فولاد هرمزگان برای رضایتمندی مشتری

عطاالله معروفخانی مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان در اجلاس مشتری‌مداری سراسری مدیریت درباره موضوع مشتری‌مداری در این شرکت اظهار کرد: ارائه خدمات به موقع با کیفیت مطلوب می‌تواند قلب و جان مشتریان را تسخیر نموده و نام تجاری شرکت را از سایرین متمایز کند. بنابراین، ضروری است که نسبت به ارائه خدمات و کیفیت محصولات شرکت دقت بسیار زیادی را به خرج دهیم. تلاش ما در شرکت فولاد هرمزگان بر این است که با بررسی موضوع رضایت مشتری و دلایل اهمیت آن، علاوه بر ارتقای رضایت مشتریان به دنبال تعالی در عملیات و بهبود مستمر در ارائه خدمات و کیفیت محصولات شرکت باشیم.

وی درباره اهمیت میزان مشتری محوری در شرکت فولاد هرمزگان بیان کرد: توجه به گرایش مشتریان در حقیقت نشان‌دهنده اهمیت و توجه ما به نیازها و انتظارات مشتریان است. تحقیقات انجام شده گواه این مطلب است که کسب وکارهایی که فاکتور توجه به گرایش‌های مشتریان را مهم تلقی می کنند، ۸۶ درصد بیشتر از دیگران در ایجاد حس اعتماد بین شرکت و مشتری موفق هستند.

▣ سودآوری و ارزش‌آفرینی با مشتری‌مداری

معروفخانی ادامه داد: اگر ما توجه به خواسته‌های مشتریان را جزء اولویت‌های برنامه خود قرار دهیم، مشتریان اشتیاق بالایی نسبت به محصولات شرکت پیدا خواهند کرد و به محصولات شرکت اعتماد خواهند کرد و این امر مطمئنا سودآوری و ارزش‌آفرینی زیادی را برای ما خواهد داشت.ضمن اینکه اگر خواهان جلب اعتماد مشتری هستیم باید به گرایش مشتری توجه بیشتری داشته باشیم. مشتری وفادار علاوه بر اینکه نماینده برند ما می‌شود، می‌تواند کسب‌وکار و محصول ما را به سایر مشتریان دیگر و همکاران خود معرفی کند و مشتریان جدیدی را برای محصولات ما جذب کنند. این امر جدا از تاثیر فوق‌العاده‌ای که بر روی شهرت و محبوبیت برند ما می گذارد، سودآوری بالایی را برای شرکت تضمین خواهد کرد. وی افزود: امروزه سطح انتظارات مشتریان و نیاز مصرف‌کنندگان با گذشت زمان تغییر کرده است و سطح انتظارات آنها با توجه به اولویت‌هایشان در خصوص خرید محصول کیفی، تحویل به موقع، پاسخگویی سریع و ارائه خدمات مطلوب و تامین پایدار بالاتر رفته و رقابت تولیدکنندگان بر سر حفظ و افزایش سهم بازار بسیار تشدید یافته و لازم است تولیدکنندگان در زمینه قیمت، نحوه پرداخت و تحویل شرایط ویژه‌ای را به مشتریان ارائه بدهند تا بتوانند بازار را مدیریت کرده و متناسب با نیاز آنها منافع بلندمدت و پایدار خود را مدنظر قرار دهند.

▣ اولویت‌های مهم فولاد هرمزگان در مشتری‌مداری

وی ادامه داد: شرکت فولاد هرمزگان همواره برآن بوده با به کارگیری رویکردهای بهبود مستمر و استراتژی‌های توسعه بازار ، در راستای جلب نظر مشتریان و ارائه محصولات مطابق استانداردهای روز دنیا،اهداف و برنامه‌های خود را تهیه و تدوین می کند. بدین منظور، کسب حداکثر رضایت مشتریان خود را به‌عنوان یکی از اولویت‌های مهم در تابلوی اهداف مصور ساخته و سعی می کند تا به انحای گوناگون از زمان دریافت درخواست از مشتریان تا زمان تحویل و حتی پس از آن حقوق مشتریان را مد نظر قرار دهد و در هر کجای این زنجیره حتی‌المقدور به نیازهای آنها توجه کند. مدیر عامل فولاد هرمزگان ادامه داد: از اهم اقدامات صورت گرفته در راستای جلب رضایت مشتریان می‌توان به سنجش دوره ای رضایت آنها، ارائه بازخوردها و اقدامات اصلاحی به مشتریان، تامین کالا مطابق نیاز آنها و نوع کاربرد در محصول نهایی، ارائه تنوع در شرایط پرداخت، تحویل به موقع محصولات، بهبود مکانیزم‌های ارتباط با مشتریان اشاره نمود.

▣ اهم اقدامات فولادهرمزگان در جلب مشتری

مدیرعامل فولاد هرمزگان درباره دیگر اقدامات صورت گرفته جهت جلب مشتری اظهار کرد: تنوع در شرایط پرداخت، تخصیص اعتبارات مالی به مشتریان، کاهش زمان پذیرش مشتریان در کمتر از یک هفته کاری، تعریف پروژه مدیریت ارتباط با مشتریان و استقرار آن، تعریف پروژه سیستم پروفایل مشتریان جدید و بالقوه از طریق وبسایت شرکت، حضور در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی به منظور ارتباط موثر در جذب و پذیرش مشتریان، کاهش زمان پاسخگویی تجاری در کمتر از یک روز، کاهش زمان پاسخگویی و تعاملات با مشتریان درخصوص شکایات مطرح شده در واحد فروش کمتر از سه روز کاری، بهبود ارائه خدمات مشاوره تجاری، تعاملات ویژه با مشتریان در قالب بازدیدهای ادواری، دعوت از مشتریان به شرکت،جلسات مشترک فی‌مابین و... نیز از جمله اقدامات اصلاحی صورت گرفته بر مبنای نظرسنجی انجام شده از مشتریان است. وی در پایان اظهار کرد: به‌طور کل سیاست‌گذاری‌های مبتنی بر مشتری‌مداری و تکریم مشتریان موجب شده است شرکت فولاد هرمزگان همواره فراتر از الزامات و استاندارد گام برمی‌دارد و برآنیم تا در سال‌های آتی نیز به این فعالیت تداوم بخشیم.

عبور تورم از آستانه تحمل اقتصاد

هشدارهای زیست‌محیطی را جدی بگیریم

کمک به تجهیز مراکز واکسیناسیون اصفهان

یادداشت

ویژگی‌های یک کتاب خوب کودک

پروانه شیرازی - شاعر و نویسنده حوزه کودک و نوجوان

اگر از این نکته که آسیب ادبیات کودک چیست و آسیب‌شناسی آن شامل چه مواردی می‌شود عبور کنیم، باید به این نکته بپردازیم که یک کتاب برای رده سنی کودک چه معیارها و ویژگی‌هایی باید داشته باشد تا برای او مفید باشد و او را در مسیر رشد قرار دهد.

بی‌شک موارد بسیاری وجود دارد که در زمینه کتاب‌های مختص گروه سنی کودک و نوجوان می‌تواند بر کیفیت نهایی آن اثرگذار باشد اما مواردی که در ادامه به آن اشاره خواهد شد، می‌تواند در تولید یک اثر قابل‌قبول در این حوزه مفید باشد.

یکی از مهم‌ترین مواردی که در این زمینه می‌توان به آن اشاره کرد این است که کتابی که مخاطبان این رده سنی را دست‌کم بگیرد، بی‌شک با اقبال مواجه نخواهد شد و اگر می‌بینیم کتاب‌هایی با این ویژگی به چاپ می‌رسند، احتمالا به‌دلیل نبود شناخت کافی از مخاطب کودک و نوجوان امروز و سطح درک و فهم و زاویه دید او به جهان، در شاعر و نویسنده این حوزه است.

در عین حال معمولا کتاب‌هایی که صرفا طبق سلیقه شخصی برخی کارشناسان یا نویسندگان و شعرای دست‌اندرکار منتشر می‌شوند، اگر با مذاق اکثریت مخاطبان همخوانی نداشته باشند، به‌احتمال زیاد مورد توجه کافی قرار نمی‌گیرند و در بازار با شکست در فروش مواجه می‌شوند. چنین کتاب‌هایی که به‌نظر می‌رسد تعداد آنها در بازار کتاب کودک زیاد هم باشد، معمولا زودتر از کتاب‌هایی که با رعایت تمام استانداردهای مناسب کودک و نوجوان و با هدف ارتقای ادبیات این گروه سنی به چاپ می‌رسند، به دست فراموشی سپرده می‌شوند.

مورد دیگر در این زمینه شامل کتاب‌هایی است که تنها به چاپ موضوعات مناسبی، نه با نگاه‌های تازه، بلکه با همان دیدگاه‌های دهه‌های قبل، می‌پردازند و به تغییرات و نیازهای روز در این زمینه توجه نمی‌کنند.

در هر حال باید توجه داشت که مناسبات، جزو مهمی از فرهنگ و سنت جامعه ما هستند و شایسته است کتاب‌های منتشر شده با احترام و زاویه دید نوتر، متفاوت‌تر و اثرگذارتری در اختیار مخاطب موردنظر قرار گیرند تا به‌جای ایجاد دلزدگی و دوری از مطالعه، در آنها ایجاد سوال و تفکر و جذبه کنند.

در نهایت اینکه باتوجه به تجربه‌های شخصی در طول این چند سال، هدف از چاپ کتاب کودک مهم‌ترین عاملی است که می‌تواند در جذب مخاطب و مفید بودن آن تاثیر بگذارد و عاملی موثر در بالا بودن کیفیت یا فقدان آن خواهد بود.

اینکه هدف از نوشتن کتاب، ایجاد رزومه، مطرح شدن در محافل ادبی، مشهور شدن، جایزه گرفتن و مواردی از این دست باشد یا کمک به شناخت و اصلاح توامان شخصی و در حین نوشتن برای کودکان و ارتقای سطح کیفی آثار این رده سنی از مخاطبان مهم جامعه، در نتیجه کار بسیار تاثیرگذار است و می‌تواند مخاطبان را پس بزند یا با خود همراه کند. در هر حال در تمام این موارد باید توجه داشت که کتاب کودک تنها یک کالای تجاری نیست و به‌عنوان یک محصول فرهنگی یکی از حساس‌ترین گروه‌های سنی را هدف قرار می‌دهد؛ بنابراین لازم است در زمینه انتشار کتاب‌های رده سنی کودک و نوجوان دقت نظر بیشتری انجام شود.

بررسی دلایل کاهش تولید کتاب‌های کودک و نوجوان

بازار کتاب کودک راکد است

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

بدون‌شک یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌های خانواده‌ها در دنیای امروزی که رسانه‌ها از هر سو بر زندگی ما هجوم آورده‌اند، تربیت صحیح فرزندان و هدایت آنها در مسیر درست است. همه خانواده‌ها سعی می‌کنند در تربیت فرزندان‌شان بهترین تجهیزات و امکانات ممکن را در اختیار بگیرند تا کودک آنها به‌شکل صحیح با آداب و رسوم زندگی آشنا شود و بتواند گلیم خود را به‌شکل مطلوب از آب بیرون بکشد. یکی از راه‌های تاکید شده توسط همه روانشناسان و مشاوران حوزه کودک و نوجوان، آشنا کردن آنها با کتاب و کتابخوانی است که در آموزه‌های به‌روز دنیا نیز سفارش فراوانی به آن شده است. آمارها و بررسی‌های انجام شده در کشور نشان می‌دهد کتاب و کتابخوانی در کشور ما نقش بسیار کمرنگی در زندگی کودکان دارد و خانواده‌ها نیز چندان تاکیدی بر این موضوع ندارند. از سوی دیگر کارشناسان تاکید می‌کنند کتاب‌های موجود در بازار نشر کودک و نوجوان ایران کمیت و کیفیت قابل انتظار کودکان را برای جذب ندارد. در این شماره روزنامه گسترش تجارت و در آستانه روز جهانی کودک، فعالان فرهنگی حوزه کودک و نوجوان درباره مشکلات و موانع کتاب و کتابخوانی کودکان و نوجوانان اظهارنظر کرده‌اند که شرح آن را در ادامه می‌خوانید:

> بزرگ‌ترین مقصر وضعیت موجود در حوزه نشر کتاب‌های کودک و نوجوان در کشور متولیان فرهنگی هستند که با برنامه‌های نامناسب کار را به جایی رسانده‌اند که کتاب از سبد فرهنگی خانواده و آموزش و پرورش حذف شده است

در حوزه کتاب کودک پسرفت داشته‌ایم

بسیاری از نویسندگان حوزه کودک و نوجوان درباره کتاب‌های منتشر شده در این حوزه با تاسف صحبت می‌کنند و معتقدند انتشار کتاب کودک و نوجوان در کشور ما در ۳۰ سال اخیر نه‌تنها پیشرفتی نداشته، بلکه دچار پسرفت نیز شده است.

در این باره بیوک ملکی، شاعر حوزه نوجوان در گفت‌وگو با گسترش تجارت اظهار کرد: وضعیت در حوزه کتاب‌های کودک و نوجوان واقعا بد است و می‌بینیم که تیراژ کتاب‌ها از ۷۰ هزار جلد در ابتدای دهه ۷۰، امروز به ۲۰۰ جلد رسیده است. مشکلات و مصائب در این بخش آنقدر زیاد است که اصلا مجال به گفت‌وگو درباره محتوای کتاب‌ها نمی‌رسد.

ما زمانی می‌توانیم درباره کیفیت، محتوا و متناسب‌سازی مضمون در این حوزه صحبت کنیم که در برنامه‌ریزی‌ها همه چیز سر جای خودش باشد. متاسفانه امروز ما در بحث کمیت و ابتدایی‌ترین مسائل ادبیات کودک و نوجوان با مشکل مواجهیم و باید به اصول ابتدایی‌تری در این بخش بپردازیم.

وی درباره دلایل کم شدن تیراژ کتاب‌های منتشر شده در این حوزه خاطرنشان کرد: ما در این سال‌ها عادت کرده‌ایم که همه مسائل و مشکلات را از مخاطبان ببینیم و همواره گرایش به تلفن همراه، ماهواره و اینترنت را دلیل کاهش مخاطبان کتاب در قشر کودک و نوجوان بدانیم اما آیا واقعا همین‌طور است؟! آیا در کشورهای دیگری که سرانه مطالعه کودک و نوجوان آنها بالاست ماهواره و اینترنت و تلفن همراه وجود ندارد؟! گرچه این دلایل نیز در کاسته شدن مخاطبان کتاب در کشور بی‌تاثیر نبوده، اما باید در این زمینه دلیل اصلی را بیابیم و برای اصلاح آن اقدام کنیم.

ملکی در این زمینه تاکید کرد: بزرگ‌ترین مقصر در وضعیت موجود در حوزه کتاب‌های کودک و نوجوان در کشور متولیان فرهنگی هستند که با برنامه‌های نامناسب کار را به جایی رسانده‌اند که کتاب از سبد فرهنگی خانواده و آموزش و پرورش حذف شده است. وزارت ارشاد که متولی اصلی توسعه فرهنگی کشور است، برای گسترش مطالعه در کشور چه اقدامی کرده است؟! آموزش و پرورشی که کودک را در سن ۵ و ۶ سالگی از خانواده‌ها تحویل می‌گیرد چه برنامه‌ای برای ترویج مطالعه در این قشر دارد؟! صداوسیمایی که مخاطبان میلیونی دارد چقدر در اشاعه فرهنگ کتابخوانی برنامه‌سازی داشته است؟! وقتی مجموعه اقدامات عملی این نهادها را با هم جمع می‌کنیم، می‌بینیم که هیچ اقدامی در این راستا انجام نشده است.

این شاعر حوزه نوجوان کشور در ادامه به ساختارهای نامطلوب در راستای گسترش فرهنگ کتابخوانی در کشور اشاره کرد و گفت: در دولت‌ها همواره ضعیف‌ترین وزارتخانه، وزارت آموزش و پرورش بوده و هیچ اقدام موثری در این زمینه انجام نداده است.

در طول ۴ سال گذشته جز یک دوره، وزرای انتخاب شده برای این حوزه با ناکارآمدی سعی کرده‌اند تمام محصولات خود را با تکیه بر بودجه تولید کنند، در حالی که علاوه بر بودجه، اجرای بسیاری از برنامه‌ها نیاز به آگاهی، دانش و برنامه‌ریزی دارد و حتی بسیاری از آنها نیاز به بودجه خاصی ندارد.

وی به سیستم آموزشی در کشوری مثل فرانسه اشاره کرد و افزود: در این کشور سال‌هاست که معلمان وظیفه دارند هر روز پس از ورود به کلاس برای دانش‌آموزان خود یک شعر جدید بخوانند؛ همین کار می‌تواند جرقه علاقه‌مندی به ادبیات را در ذهن یک دانش‌آموز بزند و تولد یک نویسنده و شاعر را در پی داشته باشد.

آیا آموزش و پرورش در کشور ما چنین رویکردی را برای علاقه‌مند کردن کودکان به کتاب در پیش گرفته یا اصلا در نگاه مسئولان ما، معلمان یک عامل جریان‌ساز تلقی می‌شوند؟!

وی همین‌طور درباره سیاست‌های وزارت ارشاد برای انتشار کتاب تصریح کرد: در ۴ دهه گذشته وزارت فرهنگ و ارشاد که متولی انتشار کتاب است، چه اقدامی درباره ممیزی تخصصی و محتوایی کتاب‌های کودک و نوجوان انجام داده است؟! ممیزی محتوایی تنها به تبدیل نام «خوک» به «سگ» در کتاب‌ها محدود نمی‌شود و باید بررسی دقیقی درباره کتاب‌های کودک و نوجوان انجام شود.

همین بی‌توجهی به محتوای کتاب‌ها در حوزه نشر، باعث ورود خیل کتاب‌های بی‌محتوا با غلط‌های فاحش مضمونی و ساختاری به بازار کتاب‌های کودک و نوجوان شده است.

این روند باعث می‌شود کتاب‌های ارزشمند کودک و نوجوان که می‌تواند در ارتقای سطح علمی و فرهنگی کودکان موثر باشد، در میان انبوه کتاب‌های فقط خوش آب و رنگ بازاری گم شوند و کودک ما نتواند انتخاب درستی در این زمینه داشته باشد.

بیوک ملکی در پایان گفت: گرچه ضعف‌ها و کمبودهای زیادی در حوزه کتاب کودک و نوجوان کشور وجود دارد و افراد و گروه‌های زیادی در این زمینه می‌توانند مقصر قلمداد شوند اما بدون شک بزرگ‌ترین عامل تقصیر در این عرصه سیاست‌های غلط وزارت فرهنگ و ارشاد، ندانم‌کاری‌های وزارت آموزش و پرورش و اهمال‌کاری‌های صدا و سیمای کشور است.

مخاطبان باید مطالبه‌گر باشند

یکی از آسیب‌هایی که کارشناسان حوزه ادبیات کودک و نوجوان به دفعات به آن اشاره کرده‌اند، انتشار کتاب‌های فاقد محتوای مناسب و متناسب کودک و نوجوان است. بسیاری از کارشناسان در این‌باره معتقدند گرچه جلوه‌های گرافیکی و تکنولوژی‌های چاپ در تولید این کالاهای فرهنگی پیشرفت قابل‌ملاحظه‌ای داشته اما محتوای این کتاب‌ها چندان مطلوب و متناسب با نیازهای فرهنگی کودکان نیست. البته این گروه، عواملی مثل ناآگاهی خانواده‌ها را نیز در گسترش نشر کتاب‌های فاقد محتوا موثر می‌دانند.

مصطفی رحماندوست، شاعر و نویسنده کودک و نوجوان درباره محتوای کتاب‌های کودک و نوجوان در کشور در گفت‌وگو با گسترش تجارت عنوان کرد: آسیب‌های ادبیات کودک از دو زاویه نویسندگان و مخاطبان و خریداران کتاب، قابل بررسی است. همچنین گرچه رغبت برای پرداختن آکادمیک به ادبیات کودکان وجود دارد اما فضای چنین آموزش‌هایی کمتر فراهم است، به همین دلیل فعالان عرصه کودک و نوجوان به ترجمه روی آورده‌اند که البته پیشینه بیشتر کشورهای غربی در پرداختن به حوزه ادبیات کودک و نوجوان در این موضوع بی‌تاثیر نیست. این نویسنده و شاعر کودک و نوجوان در ادامه صحبت‌های خود با اشاره به کاستی‌ها و مشکلات موجود در کتاب‌های کودک و نوجوان امروز یادآور شد: یکی از آسیب‌های قابل توجه در این زمینه همین روی آوردن بیش از حد به انتشار کتاب‌های ترجمه به‌جای کتاب‌های تالیفی است. در حال حاضر بسیاری از کتاب‌هایی که در کتابفروشی‌ها برای کودکان و نوجوانان عرضه می‌شود، از نویسندگان خارجی است و کتاب نویسندگان و شاعران داخلی به فروش نمی‌رود.

رحماندوست با اشاره به این موضوع که هر زمانه مقتضیات خود را دارد و در هر دوره باید پیشرفت‌ها و آسیب‌ها را مورد توجه قرار داد، خاطرنشان کرد: در گذشته چیزی به‌عنوان ادبیات کودک، خردسال و نوجوان وجود نداشت و مخاطبان نشریه‌ای مثل کیهان بچه‌ها، بچه‌های دبستانی و دبیرستانی بودند.

در آن روزها در کشور ما تعداد نویسندگان رده سنی کودکان از انگشتان یک دست تجاوز نمی‌کرد، در حالی که امروز انجمن نویسندگان کودک و نوجوان تعداد زیادی عضو دارد. امروز برای شعر و داستان کودکان دوساله نیز برنامه‌ریزی وجود دارد و این تغییرات و مقتضیات باید مورد توجه قرار گیرند.

رحماندوست همچنین درباره نقش والدین در میزان مطالعه کودکان عنوان کرد: خرید کتاب برای کودکان در کشور ما در حد مطلوبی نیست و این موضوع تاثیر و آسیب قابل‌توجهی بر سرانه مطالعه کودکان و نوجوانان در کشور دارد. پدران و مادران همان‌طور که برای پوشاک فرزندان خود هزینه می‌کنند، باید برای کتابخوانی آنها نیز سرمایه‌گذاری کنند و اگر چنین اتفاقی نمی‌افتد یعنی ما بیش از مشکل اقتصادی در این زمینه دچار مشکل فرهنگی هستیم.

وی در توضیح این نکته تاکید کرد: اگر میزان مطالعه و سطح توقع مخاطبان از کتاب‌های منتشر شده در این حوزه بالا بود، نویسندگان و شاعران نیز مجبور می‌شدند سطح خود را ارتقا بدهند. متاسفانه والدین اغلب قدرت انتخاب کتاب مناسب برای فرزندان خود را ندارند و بچه‌ها نیز به رنگ و ظاهر کتاب بیشتر توجه می‌کنند. مثلا چرا والدین برای فرزندان‌شان کتابی با موضوعاتی مانند پلیس اسب‌سوار را تهیه می‌کنند که ارتباطی هم به فرهنگ و جامعه ما ندارد؛ بنابراین می‌بینیم زمانی که جامعه به‌شکل صحیح مطالبه‌گری کند می‌توان به دریافت پاسخ صحیح امیدوار بود و نویسنده از نظر تخصصی اگر بازخواست شود و مورد نقد قرار بگیرد، بهتر عمل می‌کند. رحماندوست در عین حال تصریح کرد: حقیقت این است که جامعه سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی ما تاثیر مثبتی بر میزان کتابخوانی کودکان نداشته و کتابخوان‌ها را زیاد نکرده است؛ پس باید در این زمینه برنامه‌ریزی شود. آسیب‌ها در حوزه کتاب کودک باید از هر ۳ موضع یعنی مخاطب، نویسنده و ناشر مورد توجه قرار گیرد و نهادهای دست‌اندرکار نیز باید به‌شکل مطلوب به رشد و توسعه فرهنگ کتابخوانی در میان کودکان و نوجوانان بپردازند.

> آسیب‌ها در حوزه کتاب کودک باید از ۳ موضع مخاطب، نویسنده و ناشر مورد توجه قرار گیرد و نهادهای دست‌اندرکار باید به رشد و توسعه این فرهنگ بپردازند

سخن پایانی...

علاوه بر آنچه گفته شد، به‌نظر می‌رسد بخشی از این آسیب‌ها در کنار نویسنده و مخاطب، مورد توجه ناشران است. ناشران هم در انتخاب موضوعات و هم نویسنده سلیقه‌ای عمل می‌کنند و سودآوری کار را در نظر می‌گیرند. به‌نظر می‌رسد، ناشران نیز ترجیح می‌دهند به‌جای پرداخت حق تالیف و تصویرگری، هزینه‌ای اندک برای ترجمه پرداخت کنند و این بر سلیقه مخاطب و مهجور ماندن نویسندگان داخلی تاثیر می‌گذارد.

علاوه بر این در مقام قیاس با نمونه‌های خارجی، تصاویر و جلوه‌های بصری بسیاری از کتاب‌های تالیفی، جذابیت لازم را برای کودکان ندارد که این موضوع نیز در مهجور ماندن آثار قابل‌قبول شاعران و نویسندگان داخلی کودک و نوجوان و دیده نشدن این آثار در این سال‌ها تاثیرگذار بوده است.

در هر حال اگر قرار است کودکان امروز و نسل آینده کشور نسلی فرهیخته و کتابخوان باشند باید از امروز برای جذب آنها اقدام کرد و برای انجام چنین کاری همکاری همزمان متولیان، والدین، مولفان و ناشران لازم است.

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان تهران
اداره ثبت اسناد و املاک حوزه ثبت ملک مولوی تهران
هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۱۴۰۰۶۰۳۰۱۰۴۲۰۰۰۱۸۳ – ۱۴۰۰/۵/۱۸ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک مولوی تهران تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای/ خانم محمدرضا زارعی فرزند حاجیعلی در یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۴۱/۷۵ مترمربع قسمتی از پلاک ۲۲۶ فرعی از ۴۷۳۰ اصلی بشماره پلاک ۲۱۸۰۷ فرعی از ۴۷۳۰ اصلی واقع در بخش۶ تهران خریداری از مالک رسمی آقای نبی اله تاجیک و میرزا علی پیشنمازززاده محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتیکه اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند میتوانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. (شناسه آگهی ۱۱۹۵۹۳۲) ۳
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۶/۳۱
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۷/۱۴
۱۳۰۳۷/م الف
رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک مولوی تهران – الیاس صهبا

ارز ۴۲۰۰ تومانی کمکی به حال حقوق‌بگیران نکرد

عبور تورم از آستانه تحمل اقتصاد

۶۲ میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰ تومانی کجا رفت؟ این پرسشی است که پاسخ آن حتما به تامین «معیشت» گره خورده است. توجیه دولت گذشته در پرداخت ۵۸ میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰ تومانی تا سال گذشته و استمرار اجرای آن در ۴ ماه ابتدایی سال جاری که اعتبار آن به ۴.۶ میلیارد دلار می‌رسد، حل مشکلات معیشتی بود، اما امروز ارکان تصمیم‌گیری کشور، روی این موضوع که ارز ۴۲۰۰ تومانی هیچ تاثیری در معیشت مردم نداشته، اتفاق‌نظر دارند. خوانساری، رئیس اتاق بازرگانی تهران اعلام کرد تورم کالاهای اساسی که با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد شده‌اند، به ۵۰ درصد می‌رسد، در حالی که تورم سایر کالاها به‌طور متوسط ۳۰ درصد است.

عکس: آیدا فریدی

در سال‌های گذشته عده‌ای به دولت دوازدهم و حالا به دولت سیزدهم پیشنهاد داده بودند که ارز ۴۲۰۰ تومانی را بر بسترهای اقتصادی هدفمند و محدود به جریان بیندازد و جلوی جاری شدن آن به سمت ارزان‌سازی کالاهای وارداتی تا پیش از توزیع آنها در بازار به چند برابر نرخ خرید را بگیرد. برای نمونه پیشنهاد شده ارز ۴۲۰۰ تومانی به‌صورت ریالی در اختیار کارگران قرار گیرد تا این افراد اقلام مصرفی خود را با اعتبار کارت‌های خریدی که برای آنها پیش‌بینی می‌شود، خریداری کنند. عده‌ای هم می‌گویند ارز ۴۲۰۰ تومانی مستقیم در اختیار تولیدکنندگان قرار گیرد تا از طریق نظارت بر زنجیره تولید و عرضه، قیمت نهایی محصول پایین بیاید.

عده‌ای هم پیشنهاد داده‌اند که تعاونی‌های کارگری و کارمندی از ارز ۴۲۰۰ تومانی به‌شکل یارانه بهره‌مند شوند تا بتوانند به‌تدریج کالاهای خود را با قیمت ارزان‌تری به دست اعضای خود برسانند.

برخی کارشناسان معتقدند تثبیت نرخ ارز، در عمل نتوانست کمکی به مزد و حقوق‌بگیران کند؛ بنابراین نیاز است سیاست‌های جایگزین یارانه‌ای بر مبنای آن مستقر شود؛ به‌نحوی که مستقیم بر قدرت خرید اثر بگذارد و از سقوط آن به‌ویژه در بخش کارگری جلوگیری کند. در حال حاضر تنها ۳۶ درصد هزینه‌های معیشت توسط درآمد ثابت مبتنی بر دستمزد پوشش داده می‌شود و بیش از ۶ میلیون تومان از هزینه‌های زندگی برمبنای سبد معیشت بیش از ۱۰ میلیون تومانی پوشش داده نمی‌شود؛ موضوعی که حمایت مقطعی یا دائمی را اجتناب‌ناپذیر ساخته است.

خلق نقدینگی و از بین رفتن قدرت خرید

قاعدتا در ماه‌های آینده قدرت خرید با سرعت بیشتری در مسیر نزول قرار می‌گیرد و ترکش‌های تورم همین سطح از قدرت خرید را هم نازل‌تر می‌کند. از ابتدای سال ۱۴۰۰ تاکنون، بیش از ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان به هزینه‌های سبد معیشت کارگران، اضافه شده، در حالی که به هیچ وجه در این اندازه برای کارگران قدرت خرید ایجاد نشده است. به احتمال فراوان کاهش قدرت خرید تا اندازه بیشتری بحث‌برانگیز می‌شود؛ مگر اینکه دولت با تمرکز بر نظام یارانه‌ای و اصلاح دستمزدها، ۶۴ درصد قدرت خرید از دست رفته چند ماه ابتدای سال را بازگرداند؛ البته در گام اول، کاهش مصارف و تعدیل ساختار بودجه، ضامن تثبیت قدرت خرید است؛ بودجه‌ای که به‌سبب فشار به ذخایر مدیریت عرضه پول، روزی ۳ هزار میلیارد تومان نقدینگی خلق می‌کند. اگر در نظر داشته باشیم که تا سال گذشته، بیش از ۵۰۰ هزار میلیارد تومان رانت ارزی برای واردات کالاهای اساسی شکل گرفته و در ۴ ماه ابتدایی سال هم به ازای تخصیص ۴ میلیارد دلار دیگر برای واردات کالاهای اساسی، ۱۰۰ هزار میلیارد دیگر رانت ایجاد شده، می‌توان حداقل روی کاغذ، نسبت به اصلاح این وضعیت و بازگشت مستقیم ارز ۴۲۰۰ تومانی به سبد معیشت مزد و حقوق‌بگیران، امید داشت. جدا از این مورد، باید در نظر داشت که اصلاح نظام یارانه‌ای به قیمت متمرکز کردن یارانه‌های پنهان و سوق دادن آن به سمت توزیع یارانه‌های مستقیم هم می‌تواند به حل مشکلات معیشتی کمک کند. در این باره رئیس اتاق بازرگانی تهران گفت یارانه انرژی پرداختی از سوی دولت هر سال ۶۳ میلیارد دلار است که بر این اساس به هر ایرانی ۱۹ میلیون تومان یارانه تعلق می‌گیرد.

براساس سطح قدرت خرید دهک‌ها که الگوی مصرف، آنها را تعیین می‌کند، دهک‌های پایین درآمدی تنها به اندازه ۱.۶ درصد از این ۶۳ میلیارد دلار استفاده می‌کنند اما دهک‌های بالای درآمدی ۲۴.۸ درصد آن را به خود اختصاص می‌دهند؛ در نتیجه سبد مصرف پردرآمدها ۱۵ برابر بزرگ‌تر از دهک‌های پایین است. حال اگر دولت، منابعی را که از این محل‌ها آزاد می‌شوند، صرف معیشت کند، می‌تواند وضعیت جدیدی را به لحاظ ارتقای اسمی درآمد، ایجاد کند اما آیا با انجام این کار تورم در همین سطح باقی می‌ماند یا اینکه نیروی آن در جهت نازل ساختن سطح قدرت خرید، وارد گود می‌شود؟

تعریف سبد درآمدی براساس درآمد ثابت و یارانه

عضو هیات مدیره تشکل‌های شوراهای اسلامی کار پایتخت، در گفت‌وگو با ایلنا گفت: معتقدم دولت باید رانش‌های تورم را کنترل کند، چراکه تورم از آستانه تحمل اقتصاد گذشته و ذی‌نفعان اقتصاد چه در سمت عرضه و چه در سمت تقاضا، قادر به تراز کردن درآمد و هزینه‌های خود نیستند. تورم به‌عنوان یک نیروی بیرونی که از درون اقتصاد بلند شده، می‌تواند با درآمیختن با رکود، سمت عرضه را محدود و ظرفیت واقعی درآمد طرف تقاضا را هم سرکوب کند؛ حالا بماند که نیروی کار به سبب این نابسامانی بازار، ثبات شغلی و حداقل معیشت خود را هم از دست می‌دهد و در واقع از افت قابلیت‌های اقتصادی عرضه‌کننده و افت قدرت خرید مصرف‌کننده توامان متضرر می‌شود. در این میان، یا باید دستمزدها مجدد تا پیش از پایان سال ۱۴۰۰ و آغاز مذاکرات مزدی ۱۴۰۱، اصلاح شوند که معمولا دولت و بخش خصوصی با آن مخالفت می‌کنند یا اینکه دولت باید هم صاحبان درآمدهای ثابت و هم افراد فاقد درآمدهای ثابت را مورد حمایت قرار دهد اما ابتدا مهم است که دولت تکلیف چشم‌انداز تورم را روشن کند، چراکه فشار تورم به سمت ارقام ۵۰ و ۶۰ درصد، در کوتاه‌مدت محتمل‌تر از کاهش آن است؛ اتفاقی که با تثبیت روند خلق نقدینگی و محاسبه ضریب تکاثر آن، می‌تواند در ۲ سال آینده حادث شود؛ این اصلا دور از انتظار نیست.

علیرضا فتحی افزود: از این منظر اصلاح سیاست‌های مرتبط با بازار کار و اصلاح ساختار بودجه باید به یکدیگر گره بخورند، در حالی که امروز این دو هیچ ارتباطی با یکدیگر ندارند و جهت عکس هم پیش می‌روند و همدیگر را تخریب می‌کنند. اقتصاد ایران در گذار از بحران، نیازمند سیاست‌های حمایتی چندلایه‌ای است که البته باید در قالب «نظام تامین اجتماعی چندلایه» تکمیل شود. برای مثال دولت می‌تواند بخشی از یارانه‌های آزادشده از ناحیه تخصیص ندادن ارز ۴۲۰۰ تومانی یا حذف یارانه‌های پنهان انرژی را صرف بیمه بیکاری و خسارت‌های ازکارافتادگی کارگران فاقد پوشش بیمه کند، اما به مرور این کارگران هم باید تحت پوشش تامین اجتماعی قرار گیرند و از ناحیه حقوق و دستمزد خود، از درمان، بیمه بیکاری، مستمری بازنشستگی، ازکارافتادگی و... بهره‌مند شوند. بنا بر آنچه گفته شد صرف اینکه یارانه‌ها را آزاد کنیم و به مصرف برسانیم و توجهی به سایر ابعاد نداشته باشیم، کافی نیست؛ ضمن اینکه باید به ازای یارانه‌زدایی از اقلام انرژی و کالاهای اساسی، قدرت خرید، ایجاد کنیم تا نیروی کار احساس رها شدن پیدا نکند. این یعنی به‌واسطه ترکیب حقوق و مزد با یارانه و تعریف سبد درآمدی در این قالب، پوشش هزینه‌های زندگی را ممکن کنیم.

سخن پایانی...

واقعیت این است که با نصف شدن اندازه اقتصاد ایران در ۴۰ سال گذشته، دولت ابتدا باید به احیای وزن اقتصاد، در سطح چند دهه گذشته نظر داشته باشد. در یک بازه زمانی کوتاه نمی‌توان قدرت خرید ایرانی‌ها را به سطح کشورهایی مانند ترکیه رساند. به هر میزان که اقتصاد ایران با جهش‌های درآمدی و سرمایه‌گذاری و تجهیز زیرساخت‌های خود توسعه یابد، دولت از امکان سوق دادن یارانه‌های پنهان به سمت درآمدهای مردم و افزایش قدرت خرید آنها، بهره‌مند می‌شود. اقتصادی که دست و پایش بریده شده، توان تکان دادن سایر اجزای خود را از دست می‌دهد و به یک موجود بی‌تحرک فاقد قابلیت توسعه و رشد طبیعی و محتاج به دیگران تبدیل می‌شود. مردم در چنین اقتصادی با فقر مضاعف و تورم‌های چندرقمی، از میدان در می‌شوند. نجات این اقتصاد از شر عوامل فساد، در گام اول منوط به کنترل تورم و اولویت دادن به تورم‌زدایی است که سازکار آن هم باید در بودجه منضبط و به‌گفته فتحی، «همسان‌سازی منابع و مصارف»، توام با رفع تنش‌های بین‌المللی، دیده شود؛ در غیر این صورت، رشد ناشی از تحریک عوام‌گرایانه مصارف بودجه که مجلس در قالب طرح‌هایی مانند جهش تولید مسکن و جهش تولید کشاورزی دنبال می‌کند، به‌زودی مانند بالنی که خارج از ظرفیتش باد شده، می‌ترکد و تورم بیشتری را به سمت مزد و حقوق‌بگیران سرازیر می‌کند.

آگهی دعوت مجمع انتخاباتی

نوبت دوم

شرکت خدماتی ناحیه صنعتی دانسفهان به شماره ثبت ۲۲۳۶

بدینوسیله از سهامداران محترم **شرکت خدماتی ناحیه صنعتی دانسفهان** دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه **مجمع انتخاباتی نوبت دوم** در روز **سه‌شنبه** مورخ **۱۴۰۰/۰۷/۲۰** راس ساعت **۱۱:۳۰** در ساختمان آتشنشانی شرکت خدماتی برگزار می‌گردد حضور به هم رسانید.

دستور جلسه:

۱- انتخاب اعضای جدید هیات‌مدیره ۱۴۰۰

۲- گزارش بازرس درخصوص صورت‌های مالی

۳- انتخاب بازرس جدید

هیات‌مدیره شرکت خدماتی ناحیه صنعتی دانسفهان

به مناسبت ماه آگاهی‌رسانی سرطان کودک:

اماکن تاریخی در تهران، اصفهان و کرمان به دعوت محک طلایی شد

برج میلاد، برج آزادی، پل طبیعت، عمارت یخچال، سی و سه پل و گنبد جبلیه براساس عمل به مسئولیت اجتماعی خود، به دعوت محک، با پیوستن به کمپین آگاهی‌رسانی درخصوص بیماری سرطان کودکان، به رنگ طلایی درآمدند. هدف از این اقدام اطلاع‌رسانی هر چه بیشتر در خصوص بیماری سرطان در دوران کودکی در بین تمامی اقشار جامعه است.

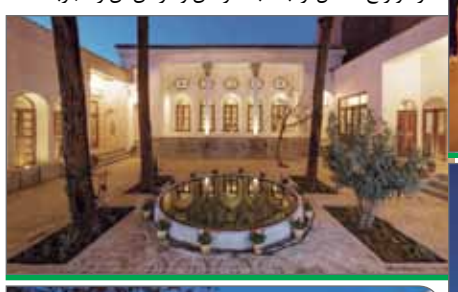
الهام انصاری، مدیر واحد روابط عمومی و امور بین‌الملل محک با اشاره به استفاده از ظرفیت‌های مدنی در جامعه برای اطلاع‌رسانی هر چه بیشتر در خصوص آگاهی‌رسانی نسبت به سرطان در کودکان گفت: «محک به عنوان سازمانی که مهم‌ترین دغدغه آن حمایت از کودکان مبتلا به سرطان در سراسر ایران است و همچنین به عنوان تنها عضو ایرانی در انجمن بین‌المللی سرطان کودکان (CCI)، همواره خود را در برابر آگاهی‌رسانی به جامعه نسبت به بیماری سرطان کودک مسئول می‌داند. به همین دلیل است که برنامه‌ریزی و راه‌اندازی کمپین‌های آگاهی‌بخشی از اولویت‌های اصلی این مؤسسه به شمار می‌رود.»

وی افزود: «از ابتدای تأسیس محک تا امروز اقدامات متعددی برای آگاهی‌رسانی در خصوص اهمیت تشخیص زودهنگام سرطان در کودکان انجام شده است چرا که این موضوع علاوه بر اینکه باعث کاهش هزینه‌های درمان می‌شود، درمان کم‌دردتر و مؤثرتر را نیز به دنبال خواهد داشت. همین کافی است تا محک به عنوان بیمارستانی که یک پنجم ظرفیت درمان بیماری سرطان کودکان را در خود جای داده و مؤسسه‌ای که متولی حمایت از قهرمانان کوچک و خانواده‌های‌شان است، اهمیتِ دانستن علائم سرطان دوران کودکی را با استفاده از ظرفیت‌های مختلف موجود در جامعه، به گوش تمامی افراد برساند. ما معتقدیم که هر چه افراد بیشتری این آگاهی را داشته باشند تشخیص این بیماری زودتر صورت خواهد گرفت.»

وی افزود: «همان‌طور که بسیاری از کشورهای دیگر نیز در همین راستا، همزمان با پیوستن ایران و اماکن عمومی و تاریخی‌اش نظیر برج میلاد، برج آزادی، پل طبیعت، عمارت یخچال، سی و سه پل و گنبد جبلیه به این پویش جهانی پیوستند. اماکنی مانند گالری ملی سنگاپور، بیمارستان دارای بخش خون و آنکولوژی کودکان KK در همین شهر، مؤسسه Cankids در هند، سازمان Kuhsuk در ژاپن، سازمان Focp در امارات متحده و موزه ملی شارجه از جمله ارگان‌ها و سازمان‌هایی هستند که با ایجاد نورپردازی طلایی در مکان‌های عمومی به این کمپین بین‌المللی در راستای تحقق اهدافش کمک کردند.»

همچنین مدیر روابط عمومی و امور بین‌الملل محک اظهار داشت: «محک از سال ۱۳۹۷ با همراهی ارگان‌های مختلف و اماکن عمومی نظیر برج آزادی و میلاد در تهران و اماکن تاریخی در شهرهایی مانند کاشان و اصفهان، با ایجاد نورپردازی نارنجی (رنگ کمپین روز جهانی سرطان) اقدام به اطلاع‌رسانی در خصوص بیماری سرطان در کودکان کرد و در سال‌های بعد این اقدام در دو بازه زمانی، یعنی ماه اطلاع‌رسانی سرطان کودکان (۱۰ شهریور تا ۸ مهر) و بازه زمانی روز جهانی سرطان تا روز جهانی سرطان کودک (۱۵ تا ۲۶ بهمن) صورت گرفت. حالا چند سالی است که این امر نسبت به گذشته رایج‌تر شده و می‌بینیم که نورپردازی در مکان‌های عمومی مختلف برای اطلاع‌رسانی یک بیماری خاص در دستور کار سایر مؤسسات و سازمان‌ها نیز قرار گرفته است. در این صورت ما می‌توانیم امید بیشتری برای جلب حمایت از افراد مبتلا به بیماری‌های خاص به خصوص سرطان در سراسر کشور داشته باشیم تا بتوانند با دغدغه کمتری مسیر پر فراز و نشیب درمان را پشت سر بگذارند.»

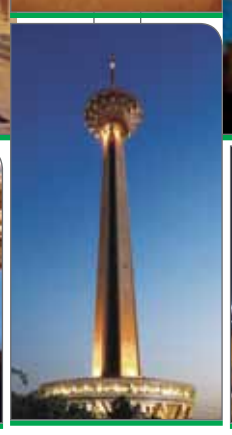
محک هر سال بر مبنای عمل به بخشی از رسالت دیرینه خود که اطلاع‌رسانی به جامعه در خصوص بیماری سرطان کودک است با استفاده از ظرفیت سازمان‌های خصوصی و دولتی که این مؤسسه را بستری برای عمل به مسئولیت اجتماعی خود انتخاب می‌کنند، به آگاه‌سازی جامعه در خصوص بیماری سرطان کودکان می‌پردازد. ترغیب به پیوستن به این اقدام جهانی بی‌شک زمینه فرهنگ‌سازی در جامعه را فراهم خواهد ساخت. به امید آنکه هیچ کودکی درد و رنج حاصل از ابتلا به سرطان و درمان آن را تجربه نکند.

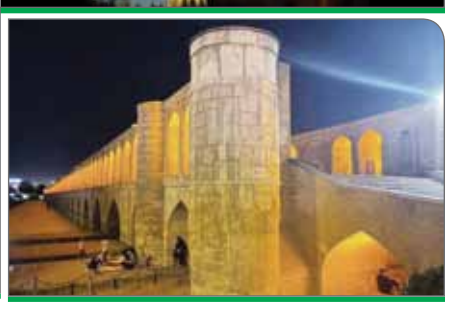

تاکید معاون آب‌وهوای سازمان محیط‌زیست در گفت‌وگو با صمت:

هشدارهای زیست‌محیطی را جدی بگیریم

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

صنعتی شدن جهان با مشکلات زیست‌محیطی همراه شد و صنایع متحرک در کنار صنایع ثابت، آلایندگی بسیاری به‌دنبال داشتند. این روزها خشکسالی و کاهش سفره‌های آب زیرزمینی، زنگ خطر را برای ایران به صدا درآورده، معضلی بسیار جدی که حیات را به مناقشه طلبیده است. فرونشست زمین پیامد مشکلات زیست‌محیطی بوده و این یعنی گسترش بیابان‌ها در کره زمین. البته کشورهای صنعتی خیلی پیش‌تر به این معضل جدی پی برده و راهکارهای کوتاه‌مدت و بلندمدت را برای کشورشان تدوین کردند. در این راستا، بسیاری صنایع آب‌بر را از کشور خود خارج و در کشورهای دیگر و به‌طور معمول کشورهای جهان سومی مستقر کردند. یا در حوزه کشاورزی با اجاره زمین در کشورهایی با منابع آب بالا، محصولات موردنظرخود را زیرکشت برده و حتی صادرات هم دارند. هم‌اکنون معضل خشکسالی و بی‌آبی در کشور به نقطه هشدار رسیده و فرونشست زمین در بیشتر مناطق ایران به‌وضوح قابل مشاهده است. در ادامه صمت گفت‌وگویی با داریوش گل‌علیزاده، معاون آب‌وهوای سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست درباره معضلات زیست‌محیطی فعلی کشور به‌ویژه در حوزه کم‌آبی خوزستان داشت که می‌خوانید.

عکس: صمت

◉ درباره رفع آلودگی هوای شهرهای نفت‌خیز جنوب کشور به‌ویژه خوزستان، سازمان حفاظت محیط‌زیست چه برنامه‌ای دارد؟

مناطق جنوبی کشور به‌ویژه خوزستان نفت‌خیز است؛ از این‌رو صنایعی مانند پتروشیمی، پالایشگاه‌ها و صنایع وابسته در این خطه به‌شکل تجمعی استقرار پیدا کرداند که آلودگی تجمعی آنها منجر به افزایش غلظت زمینه‌ای آلاینده‌ها شده و یک تهدید جدی در حوزه بهداشت عمومی به‌شمار می‌رود. اما به‌هر روی نمی‌توان پالایشگاه‌ها را تعطیل کرد؛ بنابراین سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست از طریق قانون دو امر را در دستور کار خود قرار داده است؛ نخست مشکل آلایندگی این صنایع که مورد پیگیرد قضایی و حقوقی قرار می‌گیرد و تصمیم‌گیری درباره این موضوع با مرجع قضایی خواهد بود. همزمان با این امر، براساس تبصره یک ماده ۳۸ قانون مالیات ارزش‌افزوده با عنوان «عوارض آلایندگی»، واحدهای آلاینده شناسایی و در فهرست صنایع آلاینده قرار می‌گیرند. به‌این ترتیب این صنایع مکلف هستند یک درصد از فروش خود را سالانه به سازمان امور مالیاتی بپردازند. این سازمان نیز براساس تشخیص سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست، مبلغی را برای شهرها و روستای تحت‌تاثیر آلایندگی این صنایع هزینه می‌کند. اگر این واحدهای صنعتی فعال در حوزه نفت به‌طور مستقل، حدود مجاز آلاینده‌های مصوب قانون هوای پاک هیات‌وزیران سال ۱۳۹۷ که موردبازنگری قرار گرفت را هم رعایت کرده و استانداردها را پاس کنند، باز هم مردم این مناطق به‌دلیل استقرار تجمعی صنایع وابسته به نفت و گاز در معرض آلودگی قرار دارند. البته سازمان حفاظت محیط‌زیست یک سلسله تمهیداتی را درنظر دارد که کاهش چشمگیر آلودگی را در این مناطق به‌همراه داشته و حتی زیر حد مجاز خواهد بود. درحال‌حاضر قانونی برای کاهش آلاینده‌های تجمعی در کشور نداریم؛ بنابراین پیشنهاد دادیم مطالعات موردنیاز در این مناطق انجام‌شده تا راهکارهای جدیدتری برای جلوگیری از انتشار آلودگی تجمعی تدوین و اجرایی شود. بخشی از این آلاینده‌ها و کم‌آبی موجود ناشی از انجام نشدن آمایش سرزمین برای استقرار صنایع در کشور بوده است. به‌عنوان مثال در تهران نیز با همین معضل مواجه هستیم. در این منطقه بین ۷۰۰ تا ۸۰۰ واحد صنعتی وجود دارد که هر یک از این صنایع اگر هم کمترین آلودگی را داشته باشند، در مجموع غلظت آلودگی در این مناطق را بسیار افزایش داده‌اند.

◉ آیا منابع آلاینده خوزستان و تهران یکی است؟

خیر. حدود ۴۰ درصد منابع آلاینده شهر تهران مربوط به صنایع متحرک از جمله وسایل حمل‌ونقل بوده اما در شهرهایی مانند اراک، اهواز و... که مشکل ترافیکی نداشته و درصد آلاینده خودروها بالا نیست، آلایندگی مربوط به صنایع ثابت است. یکی از آلایندگی‌هایی که واحدهای پتروشیمی به‌ویژه پالایشگاه‌های نفت و گاز دارند، موضوع فلرینگ است. این معضل دو پدیده را به‌همراه دارد؛ نخست افزایش گازهای گلخانه‌ای مانند دی‌اکسید کربن و اکسیدهای نیتروژن و دیگری گازهایی مانند اکسیدهای گوگرد و... نتایج این نوع عملکرد است. در جهان قانونی برای حدود مجاز گاز فلرینگ وجود ندارد، چون عملکرد صنایع گازی و نفتی باید به‌گونه‌ای باشد که هیچ گاز فلری از این واحدها وارد هوا نشود. در واقع رهاسازی گازهای فلر ممنوع است. این گاز علاوه‌بر آلودگی هوا به محیط‌زیست هم آسیب‌های زیادی وارد می‌کند. این در حالی است که در تمام جهان با استخراج این گاز، آن را از تهدید به فرصت اقتصادی تبدیل کرده‌اند اما در کشور ما این گاز هرز می‌رود. وزارت نفت هم با توجه به پیگیری‌های انجام‌شده در مناطق عسلویه و ماهشهر، طرح‌هایی را برای کاهش خطرات گاز فلر آماده کرده است.

◉ آیا این طرح‌ها قرار است منتج به بهینه‌سازی پالایشگاه‌ها شود؟

بله. برای این گاز بازار تقاضا هم وجود دارد اما قیمتی که وزارت نفت برای سرمایه‌گذاری و استخراج این گازها اعلام می‌کند برای سرمایه‌گذار صرفه‌اقتصادی ندارد. شورای عالی انرژی ایران از پایان سال ۱۳۹۸ به وزارت نفت تاکید کرده این مبلغ را منطقی‌تر کند تا بستر سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی فراهم شود.

توجه داشته باشید بعضی مسائل مربوط به موارد امنیتی و اقتصادی کشور بوده و با حساسیت بیشتری همراه است. به‌عنوان مثال، چاه‌های نفت و گاز مناطق جنوبی کشور جزو میادین مشترک با کشورهای همسایه است و اگر ما از این ظرفیت مشترک استفاده نکنیم، کشورهای همسایه تمام این ظرفیت را برداشت می‌کنند. از این‌رو در دوره‌هایی با شتاب و بدون در نظر گرفتن ملاحظات پایشگاه‌ها احداث شدند. در واقع بدون دریافت مجوز از سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست مثلا پالایشگاه پارس‌جنوبی راه‌اندازی شد. در حال‌حاضر دفتر ریاست‌جمهوری به مدیران این پالایشگاه هشدار داده راهکارهای کاهش آلودگی هوای عسلویه را پیگیری کرده و ارائه دهند. مسئله خرید تجهیزات برای کنترل گازهای سمی مصوب و از سوی دولت ابلاغ شده است.

◉ الزام این تجهیزات برای تمام پالایشگاه‌های نفتی و گازی کشور است؟

خرید این تجهیزات فعلا برای پالایشگاه‌های عسلویه الزامی شده و قرار است همزمان برای سایر پالایشگاه‌های فعال نیز تامین شود. وزارت نفت برنامه‌هایی در همین راستا دارد و قرار است این تجهیزات برای پالایشگاه‌های منطقه ماهشهر هم خریداری شود.

◉ چرا این تجهیزات از همان ابتدا خریداری نشد تا امروز درگیر معضل آلایندگی نباشیم؟

تحریم‌ها، نرخ بالای این تجهیزات، کاهش منابع ارزی و... سبب شد خرید و تامین آنها با تاخیر انجام شود. اگر منابع مالی تامین شود، خرید این تجهیزات تصفیه‌کننده خروجی پالایشگاه‌ها با شتاب بیشتری انجام می‌شود.

◉ این صنایع در حوزه مسئولیت اجتماعی چقدر ورود کرده‌اند؟

متاسفانه شاهد هستیم برخی وظیفه قانونی خود را با مسئولیت اجتماعی یکی می‌کنند. در هر شرایطی باید جلوی خروج گازهای سمی، پسماندها و سایر آلاینده‌ها گرفته شود و این جزو تکالیف قانونی واحدهای صنعتی بوده و الزام است. از همین‌رو پیامدهای ناشی از استقرار و فعالیت واحدهای صنعتی تدوین شد و آنها ملزم به پرداخت مالیات هستند.

پول حاصل از مالیات و عوارض در اختیار شهرداری‌ها قرار می‌گیرد تا برای این امور هزینه شود اما متاسفانه چون هیچ نظارتی روی این هزینه‌کردها وجود ندارد و قانون هم دست شهرداری‌ها را باز گذاشته، گاهی شاهد هستیم این عوارض به‌جای هزینه برای بهبود شرایطی که پسماندها و گازهای آلاینده به‌وجود آورده‌اند، برای پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان هزینه می‌شود یا شهرداری زائرسرا خریداری و مهمانسرا ایجاد می‌کند. در این‌باره سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست اصلاحیه‌ای ارائه کرد و در قانون بودجه سال گذشته اشاره شد تا ۳۵ درصد عوارض در اختیار صندوق ملی سازمان حفاظت محیط‌زیست قرار گیرد تا صرف رفع آلودگی صنایع آلاینده شود. سازمان واحدها را شناسایی کرد و آنها به نهادهای ذی‌ربط برای دریافت تسهیلات از این صندوق معرفی شدند. اما متاسفانه استقبال نشد؛ البته برای برخی واحدهای صنعتی منابع موجود این صندوق پاسخگو نبود.

به‌تازگی با اصلاحاتی که انجام شد قرار بود موضوع پرداخت تسهیلات از طریق مجلس شورای اسلامی پیگیری شود و ۲۰ درصد عوارض مالیاتی به صندوق ملی سازمان حفاظت محیط‌زیست واریز شده و زیر نظر این سازمان صرف هزینه‌هایی مانند کاهش آلایندگی‌های صنایع متحرک و ثابت شود. اما متاسفانه این موضوع از قانون حذف شد با وجود اینکه فشارهای زیادی روی سازمان در راستای کاهش آلودگی هوا و معضلاتی از این نوع وجود دارد. دست مدیران سازمان حفاظت محیط‌زیست به‌لحاظ مالی بسته بوده درحالی‌که گستردگی فعالیت آن بسیار زیاد است.

در قالب مسئولیت اجتماعی هم برخی شرکت‌ها مدرسه و خانه بهداشت می‌سازند یا در کارهای فرهنگی و اجتماعی حضور دارند اما بعضی مشکلات و چالش‌ها به‌ویژه در حوزه آب و خشکسالی که دامنگیر کشور شده، گسترده بود و شهرهایی مانند اصفهان، یزد، چهارمحال بختیاری، خوزستان و... را تهدید می‌کند. حتی شهرهای شمالی کشور هم در معرض خطر کم‌آبی قرار دارد.

وقتی ملاحظات زیست‌محیطی در امور صنعتی نادیده گرفته می‌شود، برآیندی جز چالش‌های موجود نخواهد داشت. البته معضل کم‌آبی مختص به ایران نبوده و کشورهای همسایه را نیز در برگرفته است. این امر پیامدهای اجتماعی دارد و بستری برای برخی سوءاستفاده‌ها می‌شود.

◉ در چند سال گذشته، آتش‌سوزی‌های زیاد در جنگل‌های کشور رخ داده است. این امر هم در خشکسالی‌های اخیر بی‌تاثیر نبوده، درست است؟

بله. جنگل‌ها یکی از منابع تولید آب به‌شمار می‌روند. آنها ظرفیت‌هایی در راستای جلوگیری از فرسایش خاک بوده و مانع ایجاد سیلاب می‌شوند. رودخانه‌های پایین‌دست جنگل‌های شمالی کشور گل‌آلود هستند، دلیل این امر هم عملکرد نامناسب در حوزه جنگل‌هاست.

◉ درباره بی‌آبی موجود عنوان می‌شود شبکه فاضلاب شهری هم بی‌تاثیر نبوده است. دراین‌باره نظر شما چیست؟

اجرای طرح‌های فاضلاب شهری یکی از چالش‌های موجود است. در گذشته این فاضلاب‌ها وارد سفره‌های آب زیرزمینی می‌شدند. برخورد فیزیکی این آب‌های آلوده با خاک آن را تصفیه کرده و سفره‌های زیرزمینی پرآب بودند. در حال‌حاضر به‌دلیل شبکه فاضلاب شهری آب موردنیاز سفره‌های آب زیرزمینی تامین نمی‌شود و فقط از آنها برداشت می‌شود. با تخلیه آب‌های زیرزمینی شاهد فرونشست زمین هستیم. در بسیار از شهرهای کشور از جمله تهران، یزد، خوزستان و... این تغییر ناخوشایند زیست‌بوم در حال وقوع است. یکی از دلیل این امر هم به استخراج بیش از ظرفیت چاه‌های آب برمی‌گردد.

◉ چرا قانون در این شهرها مانع برداشت آب از چاه‌ها نمی‌شود؟

آمار جهانی نشان می‌دهد کشورهای صنعتی فقط ۴۰ درصد از آب‌های چاه برداشت می‌کنند اما این عدد در کشور ما ۸۵ درصد است. در کنار موضوع شبکه فاضلاب‌های شهری، کشت‌های غیرمتعارف را هم داریم. به‌عنوان مثال، برنج با آب‌بری بالا در شهرهایی مانند اصفهان، تهران، خوزستان و... سبب برداشت بیش از حد استاندارد جهانی از سفره‌های آب زیرزمینی شده است.

◉ عنوان می‌شود بیشتر هدررفت منابع آبی کشور در حوزه کشاورزی است و بیش از ۹۰ درصد آب مصرفی ایران به بخش کشاورزی سنتی اختصاص دارد. در این‌باره چرا نهادهای ذی‌صلاح ورود نکرده و اجازه دادند کشور در معرض خشکسالی قرار گیرد؟

متاسفانه همین‌طور است. کشت برنج، هندوانه و برخی محصولات، بسیار آب‌بر بوده و صادرات برخی صیفی‌جات از جمله هندوانه به کشورهای همسایه به‌عنوان خوراک دام در واقع به معنی صادرات آب کشور است. این معضل در کنار کشت برنج و هندوانه در حوزه کشت چغندر هم صادق است. در کشورهای دیگر مانند ژاپن، کشت فراسرزمینی وجود دارد به این معنی که مثلا محصولات کشاورزی در کشورهایی مانند قزاقستان که از منابع آبی خوبی برخوردار است، کشت می‌شود. یا در برخی کشورهای افریقایی که جزو کشورهای پرآب جهان به‌شمار می‌روند، زمین‌های کشاورزی از سوی این کشورها اجاره شده و محصولات کشت می‌شوند.

خودکفایی در حوزه کشاورزی با آب‌بری بالا معنی ندارد و این در حالی است که ما باید به سمت امنیت غذایی حرکت کنیم. ایران به‌دلیل قرار گرفتن در نیم‌کره خشک زمین، کشوری خشک و کم‌آب به‌شمار می‌رود. درحال‌حاضر با شروع خشکسالی مردم در حال مهاجرت از مناطق جنوبی به مناطق شمالی بوده و زمینه کم‌آبی شهرهای شمالی را نیز به‌وجود آمده است.

◉ بی‌آبی خوزستان چقدر به بخش کشاورزی مربوط است؟

۴ محصول مهمی که در خوزستان کشت می‌شود ذرت، نیشکر، برنج و چغندرقند بوده که بسیار آب‌بر هستند. به‌عنوان مثال، کشت نیشکر ۴ برابر برنج به آب نیاز دارد. طی سال‌های گذشته برداشت آب از چاه‌های این شهر به‌طور غیرقانونی انجام می‌شده اما در دولت نهم و دهم برای رفع این مشکل، برداشت غیرقانونی از چاه‌ها و سفره‌های آب زیرزمینی قانونی شد.

◉ کارشناسان بخشی از مشکلات کم‌آبی فعلی را به سدسازی بی‌رویه ارتباط می‌دهند. سهم این مسئله در خشکسالی کشور چقدر است؟

سدسازی یکی از متهمان معضل خشکسالی است. در جهان کشورها به سوی ساماندهی وضعیت آبی کشورشان رفته‌اند اما این موضوع در کشور ما مغفول ماند. نعمت‌های ملی را نباید فدای منافع کوتاه‌مدت کرد. وقتی در کشور ظرفیت‌های بالقوه بسیاری در صنعت گردشگری وجود دارد، چرا باید روی صنایع آب‌بر سرمایه‌گذاری کرد. گردشگری به‌طور مستقیم ۵۶ شغل ایجاد می‌کند؛ آن هم شغل پایدار در حالی‌که ایجاد اشتغال در حوزه صنعت پایدار نیست. چند درصد واحدهای صنعتی کشور ورشکسته و تعطیل هستند؟ ترکیه، سنگاپور، تایلند و... از کشورهایی هستند که بخش زیادی از درآمدشان به‌وسیله صنعت گردشگری به‌دست می‌آید. امروز بنگلادش هم رشد اقتصادی خوبی دارد که پیش‌بینی می‌شود در ۱۰ سال آینده این کشور رشد اقتصادی چشمگیری هم داشته باشد. هند در حال فروش دانش است. چرا کشور ما به‌جای فروش هندوانه نباید دانش و خدمات صادر کند؟ برخی کشور کارخانه‌های فولادسازی خود را به‌دلیل آب‌بری بالا و آلایندگی که دارند تعطیل و به خارج از کشور منتقل کرده‌اند. مثلا برخی از کشورها کارخانجات سنگ خود را تعطیل و به‌جای آن صنعت کشتیرانی راه‌اندازی کرده‌اند. به‌عنوان مثال، ایران دارای بالاترین ظرفیت در حوزه انرژی خورشیدی است، درحالی‌که فقط ۱۰۰ مگاوات از کل برق تولیدی کشور مربوط به انرژی خورشیدی است. آلمان ۴۰ درصد برق موردنیاز خود را از طریق انرژی خورشیدی تامین و صادر می‌کند. ما هم باید با این شیوه بخشی از برق موردنیاز را تولید و تامین کنیم اگرچه سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارد و هزینه‌های اولیه آن بالاست اما در ادامه انرژی پاک داشته و می‌توانیم با صادرات، درآمد ارزی بیشتر داشته باشیم. در مناطقی که از انرژی خورشیدی برخوردار هستند، چرا باید با استفاده از سوخت گاز، برق تولید شود. رفتن به این‌سو آلودگی‌های ناشی از سوخت گاز و گازهای گلخانه‌ای را بسیار کاهش می‌دهد.

در پایان تاکید می‌کنم از بین رفتن سفره‌های آب زیرزمینی قابل‌برگشت نبوده و با پدیده فراگیر فرونشست زمین مواجه خواهیم بود. این پدیده در کبودرآهنگ همدان، بخش‌های از استان تهران مانند ورامین، شهریار و... ملموس‌تر است. عوارض این معضل از زلزله ۸ ریشتری هم بیشتری خواهد بود.

◉ راهکار چیست؟

به‌طور قطع با مطالعه و آمایش سرزمین باید منافع بلندمدت جایگزین منافع کوتاه‌مدت شده و با استفاده از تجربه کشورهای دیگر مانع گسترش خشکسالی در کشور شویم. در بحث صنایع آلاینده نیز باید با استفاده از تجهیزات و فناوری نو درصد آلودگی این صنایع را به‌حداقل برسانیم. در این‌باره کشورهای زیادی برنامه‌ریزی داشته و به‌نتیجه رسیده‌اند که با استفاده از تجربیات آنها می‌توانیم معضل بی‌آبی را پشت‌سر بگذرانیم.

داریوش گل‌علیزاده

بخشی از آلاینده‌ها و کم‌آبی موجود ناشی از انجام نشدن آمایش سرزمین برای استقرار صنایع در کشور بوده است

یادداشت

متهم را پشت میزهای قدرت بجویید!

محمد درویش
فعال محیط‌زیست

۱- به‌طور متوسط و به شهادت آمارهای شرکت مدیریت منابع آب ایران، میانگین آب قابل استحصال کشور در یک دوره بلندمدت ۵۲ ساله حدود یکصد میلیارد مترمکعب است. از این مقدار فقط حدود ۸ درصد می‌تواند نیاز آب شرب یک‌سال ایرانیان را تامین کند. یعنی کمتر از یک‌هفتم آبی که در مخازن سدهای ایران ذخیره می‌شود به فرض آنکه از مخازن آب زیرزمینی اصلا در هیچ شهری استفاده نشود -که می‌شود- کافی است تا ایرانیان را دیگر از هیولایی به‌نام تشنگی نترسانیم.

۲- اگر اینک در خوزستان با رخدادی به‌نام شورش آبی روبه‌رو شده‌ایم، در بروجن بیش از ۶۰ روستا را با تانکر آبرسانی می‌کنیم و در گیلان برای جبران کمبود آب شرب مردم به قطع رویشگاه‌های جنگلی و ساخت سدهای بزرگ مخزنی روی آورده‌ایم؛ این نه به‌دلیل کمبود ریزش‌های آسمانی که به‌دلیل کمبود خرد، وجدان و فهم بوم‌شناختی در مدیریت آبی سرزمین است.

۳- هیچ از خود پرسیده‌ایم که چرا مردم در خراسان جنوبی به اندازه خوزستان از کمبود آب خشمگین نیستند؟ پاسخ این است که آنها درک می‌کنند که در خراسان آبی نیست که بخواهند توزیع کنند، اما در خوزستانی که کارون، دز، کرخه، زهره، مارون و بهمن‌شیر را دارد؛ در خوزستانی که یک‌سوم منابع آب سطحی ایران در آن جاری است، چرا باید مردم در چنین فلاکتی اسیر و گرفتار باشند؟ ۴- آری... مشکل ما با دعا و نماز باران یا با غلبه تفکر سازه‌ای در یزد، اصفهان، خراسان، سمنان، خوزستان، کرمان، ارومیه، فارس، قم و... حل نخواهد شد؛ وقتی بلد نیستیم از آب موجود به‌درستی استفاده کنیم؛ وقتی ضایعات در بخش کشاورزی ما چند برابر حد استاندارد است؛ وقتی با صادرات آب مجازی فکر می‌کنیم می‌شود پول پایدار تولید کرد؛ وقتی عرضه ترمیم لوله‌های فرسوده شبکه شرب شهری را نداریم و ۳۰ درصد آب را هدر می‌دهیم و وقتی هنوز به ۲۰ درصد اهداف برنامه‌های پنج‌ساله چهارم تا ششم نرسیده و اغلب شهرهای ما فاقد تصفیه‌خانه و توان بازچرخانی آب هستند. ما کفران نعمت کرده و خواهیم کرد تا زمانی که به جای پخمه‌ها از نخبه‌ها استفاده نکنیم و به‌جای کلنگ مدیریتی با مدیریت کلنگی روزگار بگذرانیم. این شاید آخرین هشدار برای آنهایی باشد در درون حاکمیت که هنوز اعتبار و وقار ایران و توجه به حقوق ملی برای‌شان مهم است.

از فضای مجازی

مارون، شادگان، بهبهان و مافیای سدساز

از میلیون‌ها سال پیش از سکونت انسان رود تاب که از سده ۱۳ هجری نامش به مارون تغییر یافت، در جریان بوده است. مارون از رودخانه‌های متوسط دائمی جنوب باختری ایران است که از رشته‌کوه زاگرس در استان کهگیلویه و بویراحمد سرچشمه گرفته و پس از گذر از بهبهان و آغاجاری و پیوستن رود اعلای رامهرمز به آن، به‌نام جراحی، تالاب بزرگ شادگان را سیراب می‌کرد و در پایان، به خلیج‌فارس می‌ریخت. آب رود مارون در بالادست از کیفیت ممتازی برخوردار بوده، اما از روستای عیدنک لنده و پیش از رسیدن به بهبهان، به علت گذر از زمین‌های با ساختار گچی-نمکی، از کیفیت آن کاسته می‌شود. با این همه، مارون عامل اصلی تکوین کانون‌های بهبهان، رامشیر و شادگان بوده است. شوربختانه مافیای سدساز، به این رود تاریخی نیز رحم نکرد. سد مارون با ابعاد ۳۴۰ متر درازا و بلندی ۱۷۵ متر و با ژنراتوری با ظرفیت تولید ۱۵۰ مگاوات به ظاهر با هدف تامین آب موردنیاز کشاورزی خوزستان جنوب باختری ساخته شد. در پی آن سد تنظیمی کوچک‌تری به‌نام مارون ۲ در پایین‌دست این رودخانه طراحی و اجرا شد. نابودی گام به گام گسترده‌ترین تالاب ایران، یعنی تالاب بین‌المللی شادگان و کمبود هولناک آب (زراعی، صنعتی، شرب و حقابه تالاب) در پایین‌دست، یعنی شادگان و خشک شدن هزاران اصله نخل و زمین‌های زراعی، نتیجه ساخت این سد بود. همچنین با خشکی تالاب میلیون‌ها ساله شادگان و پیشروی آب شور دریا به سمت آن، نخلستان‌های تاریخی نیز از بین رفته و در حال نابودی کامل است. اما داستان به همین جا ختم نشده است؛ مافیای سدسازی، برای تکمیل کار نیمه‌تمام خود و نابودسازی کانون‌های سکونتگاهی چندهزارساله، در حال طراحی سدی بزرگ در بالادست مارون است. با چنین برنامه‌هایی نابودی سکونتگاه‌های بهبهان و آغاجاری و صدها روستای قدیمی در پایین‌دست، حتمی است. هیچ گمان نبرید که در فاز آخر نوبت بی‌آبی شهرها و روستاهای بالادست در کهگیلویه به‌دست مافیای سدساز خواهیم بود.

رویدادها

۵۶ کاروانسرای ایران چشم‌انتظار جهانی‌شدن

مشاور وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گفت: پرونده ۵۶ کاروانسرای تاریخی در ۲۴ استان کشور از جمله کاروانسرای باغ شیخ ساوه متعلق به دوران زندیه به یونسکو ارسال شده و ارزیابان این سازمان از روز شنبه برای بررسی‌های میدانی به کشور می‌آیند.

به گزارش صمت محمدحسین طالبیان در سفر به شهرستان ساوه و بازدید از کاروانسرای تاریخی باغ شیخ، گفت: پس از حدود ۳ سال بررسی، پرونده‌ای برای ثبت جهانی ۵۶ کاروانسرای تاریخی کشور آماده و به یونسکو ارسال شده است.

وی اظهارکرد: این کاروانسراها از دوران ساسانیان تا قاجار قدمت دارند و این ابنیه از مجموعه‌های آثار زنجیره‌ای بین‌راهی و محل اتراق کاروان‌ها بوده و دارای معماری ناب ایرانی با طرح‌های خاص و متنوع هستند.

مشاور وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گفت: کاروانسرای باغ شیخ ساوه که متعلق به دوران زندیه است و ازنظر موقعیت جغرافیایی اهمیت زیادی دارد نیز یکی از کاروانسراهای معرفی‌شده به یونسکو برای ثبت جهانی است و این بنا در برنامه حفاظت و مرمت قرار خواهد گرفت و به محض اتمام عملیات بازسازی و مرمت، در آن روی بازدیدکنندگان باز خواهد شد.

طالبیان گفت: ارزیابان سازمان یونسکو به ایران خواهند آمد و از بناهای معرفی‌شده بازدیدهایی خواهند داشت و باغ شیخ نیز دومین کاروانسرای مورد بازدید آنها خواهد بود به همین دلیل به ساوه آمدیم تا با کمک مسئولان شهرستان روند کار را به نقطه‌ای برسانیم که بتوان آن را در سطح جهانی معرفی کرد.

وی افزود: بعد از ارسال پرونده به یونسکو، حدود ۲ سال زمان لازم است تا بررسی‌های نهایی و قطعی از سوی این مرجع جهانی انجام شود و از آنجا که پرونده کاروانسرای باغ شیخ از اول فوریه سال میلادی گذشته ارسال شده، اکنون در مرحله بررسی میدانی از سوی ارزیابان یونسکو قرار داریم که از روز شنبه به مدت ۲۰ روز اجرا خواهد شد.

طالبیان گفت: بعد از تکمیل و ارائه گزارش نهایی از سوی ارزیابان یونسکو، لازم است در چند کمیته تخصصی نیز روی این گزارش‌ها اظهارنظر شود و پیش‌بینی ما این است که تا اردیبهشت سال آینده گزارش ارزیابان ارائه شود و تیرماه نیز در اجلاس میراث جهانی یونسکو موردبررسی قرار گیرد.

به گفته او، ایران دارای ۲۶ اثر تاریخی و ۱۶ اثر ناملموس مانند مراسم نوروز است که در یونسکو به ثبت جهانی رسیده و آخرین مورد آن منطقه طبیعی و تاریخی اورامانات در استان‌های کرمانشاه و کردستان است و اکنون نیز پرونده‌های دیگری مانند جنگل‌های هیرکانی و بیابان‌های لوت برای ثبت جهانی در دست بررسی داریم.

مشاور وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی اظهارکرد: در دهه‌های گذشته فعالیت‌های چشمگیری در راستای صیانت از میراث تاریخی کشور با تربیت نیروهای خبره حاصل‌شده است.

به گفته او افزون بر ۵۲ اثر هم در فهرست موقت وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی برای ثبت جهانی قرار دارند که باید به‌تدریج پرونده آنها تکمیل شود و کارهای مهمی نیز در راستای آماده‌سازی آنها در دست انجام است. از ۴۰۰ اثر تاریخی شهرستان ساوه افزون بر ۱۱۰ مورد از آنها به ثبت ملی رسیده‌اند.

نگاه روز

«وش نطنز» ثبت ملی می‌شود

سرپرست اداره میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی نطنز گفت: روستای وَش نطنز واقع در بخش مرکزی این شهرستان، ثبت ملی می‌شود.

حسین یزدان مهر در گفت‌وگو با ایسنا، اظهارکرد: با پیگیری‌های اداره میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی نطنز روستای وَش با پیشینه‌ای متعلق به دوران ساسانیان و با ویژگی‌های منحصربه‌فرد ثبت ملی می‌شود. وی افزود: براساس مستندات موجود و بقایای تاریخی این روستا متعلق به اواخر دوران ساسانیان بوده و با مطالعات انجام‌شده، دارای شاخصه‌های فرهنگی، طبیعی و تاریخی است که به همین دلایل ثبت ملی خواهد شد. سرپرست اداره میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری شهرستان نطنز گفت: عمده بناهای این روستا متعلق به دوره قاجار با دورنمای پلکانی و همچنین طبیعت بسیار زیبا و آب‌ورسوم سنتی است.

وی تصریح کرد: گویش مردم این روستا گویش رایج وشی که ریشه در پهلوی ساسانی دارد و این امر یکی دیگر از معیارهای مهم برای ثبت این روستا در آثار ملی است.

یزدانمهر خاطرنشان کرد: در مرحله نخست فاز مطالعات، برداشت میدانی بافت روستا و منظر طبیعی و فرهنگی آن انجام‌شده و پس از تدوین و تکمیل پرونده، به شورای ثبت استان ارسال خواهد شد.

سرپرست اداره میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری شهرستان نطنز گفت: روستای وش در دامنه رشته‌کوه کرکس و در مجاورت کوه زیبای هیمند یا همان جبار در بخش مرکزی شهرستان نطنز قرار دارد.

در راستای تحقق مسئولیت اجتماعی انجام شد

کمک به تجهیز مراکز واکسیناسیون اصفهان

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

هشتمین جلسه کمیسیون مسئولیت‌های اجتماعی و تشکل‌های اتاق بازرگانی اصفهان با حضور رئیس دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و رئیس مرکز بهداشت استان برگزار شد.

به گزارش روابط‌عمومی اتاق بازرگانی اصفهان در این جلسه مسعود گلشیرازی، رئیس اتاق بازرگانی اصفهان و رئیس کمیسیون مسئولیت‌های اجتماعی و تشکل‌ها، ضمن گرامیداشت هفته دفاع مقدس بر ضرورت نهادسازی اقدامات حوزه مسئولیت اجتماعی اتاق بازرگانی اصفهان تاکید کرد و از دیدار خود با مدیرعامل جامعه نیکوکاری ابرار به‌منظور ایجاد مقدمات افتتاح شعبه اصفهان این جامعه نیکوکاری در اتاق بازرگانی اصفهان خبر داد.

وی راه‌اندازی صندوق حمایت از فعالان اقتصادی، ایجاد صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه و ایجاد اشتغال در مناطق محروم را از رئوس برنامه‌های پارلمان بخش خصوصی اصفهان در این دوره دانست و ضمن تاکید بر اینکه این صندوق‌ها راه‌اندازی شده و در حال فعالیت هستند، خواستار تکمیل پروژه ایجاد اشتغال در مناطق محروم با همکاری بسیج و نهادهای فعال در این زمینه شد.

تجهیز بیمارستان‌های کاشانی و الزهرا

در ابتدای این جلسه، مجتبی کاروان، نایب رئیس کمیسیون مسئولیت‌های اجتماعی اتاق بازرگانی اصفهان به ارائه گزارشی از مهم‌ترین اقدامات پارلمان بخش‌خصوصی اصفهان در حوزه واکسیناسیون کرونا پرداخت. وی ضمن قدردانی از حمایت و همراهی مسئولان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در یک ماه گذشته برای واکسیناسیون بیش از ۵۰ هزار نفر از اعضا و کارکنان فعال اقتصادی عضو اتاق بازرگانی اصفهان، از پرداخت هزینه خرید ۲۰۰ دستگاه رایانه به‌منظور تجهیز مراکز واکسیناسیون کرونا خبر داد و گفت: این اقدام در راستای اعلام نیاز دانشگاه علوم پزشکی برای سرعت‌بخشی واکسینه کردن شهروندان انجام شده است. عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی اصفهان در ادامه از کلید خوردن پروژه ساخت فضای موردنیاز برای استقرار ۱۲ تخت ICU در بیمارستان کاشانی و همچنین خرید ۵۰ کپسول اکسیژن به‌منظور تجهیز بیمارستان الزهرا خبر داد.

> نسخه اولیه سامانه مهرکریمانه تدوین‌شده از سوی کمیسیون مسئولیت‌های اجتماعی اتاق بازرگانی اصفهان در زمان بروز کرونا به‌دلیل شرایط اضطراری رونمایی شد

عکس: صمت

هرچه درصد واکسیناسیون جمعیتی از ۸۰ درصد بالاتر رود، تعداد فوتی‌ها به‌صورت قابل‌ملاحظه‌ای کاهش خواهد یافت و قادر به دادن اجازه فعالیت مجدد به واحدهای خدماتی آسیب‌دیده از این بحران با رعایت پروتکل‌ها خواهیم بود

همکاری دانشگاه و بخش خصوصی

در ادامه طاهره چنگیز، رئیس دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از همراهی و حمایت اتاق بازرگانی اصفهان از زمان آغاز بحران کرونا با این دانشگاه قدردانی کرد و گفت: با پذیرش اینکه فعالیت اقتصادی سالم و شکوفا در بستر جامعه‌ای سالم تحقق می‌یابد، دانشگاه و پارلمان بخش خصوصی به‌نوعی با یکدیگر همکار هستند.

وی با بیان اینکه پس از گذشت بیش از یک سال، وارد مرحله جدیدی از رویارویی با بیماری کووید ۱۹ شده‌ایم، افزود: درصد واکسیناسیون افراد در جامعه به‌ویژه با برداشتن محدودیت سنی در حال افزایش است.

چنگیز تاکید کرد: در شرایط حساس کنونی که در حال تکمیل واکسیناسیون همگانی علیه این بیماری هستیم، همچنان نیازمند مشارکت مادی و معنوی همه دست‌اندرکاران استان خواهیم بود.

وی افزود: هرچه درصد واکسیناسیون جمعیتی از ۸۰ درصد بالاتر رود، تعداد فوتی‌ها به‌صورت قابل‌ملاحظه‌ای کاهش خواهد یافت و قادر به دادن اجازه فعالیت مجدد به واحدهای خدماتی آسیب‌دیده از این بحران با رعایت پروتکل‌ها خواهیم بود. رئیس دانشگاه علوم پزشکی در ادامه خواستار همکاری نهادهای گوناگون برای فرهنگ‌سازی واکسیناسیون و همکاری برای تبدیل‌شدن استان اصفهان تا پایان آبان به استانی صد درصد واکسینه‌شده شد.

کمال حیدری، رئیس مرکز بهداشت استان نیز برنامه‌ریزی برای دوران پساکرونا را بسیار ضروری دانست.

ایجاد اشتغال در مناطق محروم

همچنین اکبر اخوان‌مقدم، عضو کمیسیون مسئولیت‌های اجتماعی اتاق بازرگانی اصفهان و مدیرعامل خیریه نذر اشتغال امام حسین علیه‌السلام از ایجاد بیش از ۲ هزار اشتغال توسط این خیریه در سطح استان خبر داد و گفت: بنا بر اعلام آمادگی اتاق بازرگانی اصفهان به‌منظور ایجاد اشتغال در منطقه شرق اصفهان و در نظر گرفتن بودجه‌ای بدین منظور، همکاری اتاق بازرگانی و خیریه نذر اشتغال امام حسین علیه‌السلام می‌تواند زمینه‌ساز محرومیت‌زدایی در این منطقه شود.

مرجع برنامه‌ریزی برای محرومیت‌زدایی

در ادامه ناصر چاووشی، مشاور این کمیسیون به ارائه گزارشی از برنامه‌های پیشران کمیسیون و سامانه مهرکریمانه پرداخت. وی تجهیز و مرجع کردن سامانه مهرکریمانه، حمایت و پشتیبانی از ایجاد ۵ هزار فرصت شغلی با رویکرد مشاغل خرد و خانگی و تلاش برای ترویج و فرهنگ‌سازی مسئولیت اجتماعی شرکتی را از پیشران‌های تعیین‌شده در کمیسیون معرفی کرد.

چاوشی با بیان اینکه برای هر یک از این پیشران‌ها، راهبردهایی تعیین‌شده، افزود: نسخه اولیه سامانه مهرکریمانه تدوین‌شده از سوی کمیسیون مسئولیت‌های اجتماعی اتاق بازرگانی اصفهان در زمان بروز کرونا به‌دلیل شرایط اضطراری رونمایی شد.

وی تصریح کرد: هدف از ایجاد این سامانه که در آن اطلاعات مربوط به بیش از ۱۸۲ هزار خانوار ثبت‌شده، ایجاد یک مرجع برنامه‌ریزی برای محرومیت‌زدایی و حمایت از اقشار نیازمند است.

مشاور کمیسیون مسئولیت اجتماعی با تاکید بر اینکه سامانه یادشده نیازمند تجهیز و ارتقای نرم‌افزاری است، تصریح کرد: از این سامانه می‌توان به‌عنوان یک مرجع خدمات‌رسانی در سطح استان بهره‌مند شد.

چاوشی ارائه خدمات آموزشی در حوزه‌های بازاریابی، برندسازی، تجارت الکترونیک و... را از مهم‌ترین ملزومات اشتغال افراد دانست.

وی از پیگیری عقد تفاهمنامه برای تسهیل ایجاد اشتغال با ادارات، نهادها، موسسات پولی و مالی و سازمان‌های مرتبط خبر داد و گفت: براساس این تفاهمنامه، فرصت‌های شغلی برای افراد جویای کار راحت‌تر فراهم خواهدشد.

وی همچنین افزود: به‌دنبال راه‌اندازی مراکز اشتغال محلی در مناطق حاشیه‌ای اصفهان هستیم. مشاور کمیسیون مسئولیت‌های اجتماعی برنامه‌ریزی برای برگزاری رویداد در حوزه مسئولیت اجتماعی به‌منظور قدردانی از فعالان این حوزه را از جمله اقدامات کمیسیون برای فرهنگ‌سازی در حوزه مسئولیت اجتماعی بیان کرد.

حیات دریاچه ارومیه در گرو تصمیمات دولت

مرکز آینده‌پژوهی دریاچه ارومیه جایگزین ستاد احیا شد

بررسی آخرین وضعیت تراز دریاچه ارومیه نشان می‌دهد حال نگین فیروزه‌ای بیش از پیش رو به وخامت است و به نفس‌نفس افتاده است. این امر باعث ایجاد نگرانی‌های مردم این منطقه شده، چراکه بعد از خشک شدن این دریاچه خطری بزرگ به‌نام توفان‌های نمکی اکوسیستم این منطقه را مورد تهدید جدی قرار می‌دهد.

با توجه به کاهش بارندگی‌ها در یک سال گذشته در حوضه آبریز دریاچه ارومیه، این دریاچه در حال خشک شدن و نابودی قرارگرفته و موجب نگرانی عمیق کارشناسان محیط‌زیست شده و به‌طوری‌که برخی از کارشناسان دیگر هیچ امیدی به بهبودی اوضاع این دریاچه ندارند.

براساس اعلام نظر بسیاری از کارشناسان محیط‌زیست در ۴ دهه گذشته سطح زیر کشت آبی، کاشت محصولات آب‌بر، حفر چاه‌های مجاز و غیرمجاز و توسعه صنایع، افزایش چشمگیری داشته است که در این میان باید تغییر اقلیم و کاهش بارندگی را نیز به مجموع این دلایل افزود.

با توجه به اینکه دولت سیزدهم وعده‌هایی برای احیای دریاچه ارومیه به مردم آذربایجان غربی داده، امروز مطالبه مردم آذربایجان غربی عمل به وعده احیای دریاچه ارومیه از سوی دولت سیزدهم است، که دومین دریاچه شور جهان (از نظر وسعت) موردتوجه مسئولان قرار گیرد تا شاهد ازسرگیری پروژه‌های طرح نجات‌بخشی دریاچه ارومیه باشند و علاوه بر احیای این نگین فیروزه‌ای، از مهاجرت مردم منطقه جلوگیری شود.

حقابه دریاچه رهاسازی نشد

نماینده مردم ارومیه در مجلس از تخصیص تنها نیمی از اعتبارات در نظرگرفته‌شده برای احیای دریاچه ارومیه خبرداد و گفت: برای اجرای طرح‌های احیای دریاچه ارومیه ۵۵۰ میلیارد تومان اعتبار در نظرگرفته شده که تاکنون نیمی از این اعتبار به استان اختصاص‌یافته است.

ذاکر با انتقاد از عدم‌رهاسازی آب به سمت دریاچه ارومیه، تصریح کرد: با وجود اینکه دریاچه ارومیه در وضعیت بحرانی قرار دارد اما با خشکسالی‌های اخیر، حقابه دریاچه ارومیه از سوی ۳ استان آذربایجان شرقی، غربی و کردستان رهاسازی نشده است.

رئیس مجمع نمایندگان آذربایجان غربی، افزود: ۸ سال قبل، ۲۷ عنوان برنامه برای احیای دریاچه ارومیه تدوین و به عهده ستاد احیای دریاچه ارومیه گذاشته شد اما تا به امروز فقط انتقال آب، آن‌هم نیمه‌تمام، اجرایی شده و مابقی ۲۶ پروژه راکد مانده‌اند.

نماینده مردم ارومیه در مجلس شورای اسلامی با اشاره به پیامدهای خشک شدن دریاچه ارومیه، گفت: خشک شدن دریاچه ارومیه یعنی ۱۵ میلیون نفر از مردم شمال‌غرب به بحران‌های بزرگی همچون توفان نمک و سپس امراض تنفسی و خشک شدن اراضی و باغات گرفتار خواهند شد.

وی با اشاره به اینکه تمام تلاش دولت و مجلس احیای دریاچه ارومیه با اجرای طرح‌های آبرسانی است، تصریح کرد: با اتمام احداث تصفیه‌خانه ارومیه و ۴۰۰ متر باقی‌مانده خط انتقال آب به دریاچه، امید است با ورود آب از طریق اجرای این طرح‌ها روزهای خوبی را برای دریاچه ارومیه شاهد باشیم.

کاهش ۶۲ سانتی‌متری تراز آب دریاچه

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی از کاهش ۱۶ سانتی‌متری تراز آب دریاچه ارومیه خبر داد.

یاسر رهبردین با بیان اینکه میزان آب دریاچه ارومیه نیز نسبت به سال گذشته بیش از ۲ میلیارد مترمکعب کاهش داشته، تصریح کرد: میزان آب دریاچه ارومیه هم‌اکنون به ۲ میلیارد و ۸۶۰ میلیون مترمکعب رسیده است.

وی دلیل اصلی کاهش تراز دریاچه ارومیه را کاهش بارندگی‌ها و ظرفیت سدهای حوضه آبریز عنوان کرد و افزود: وسعت فعلی دریاچه ارومیه ۲ هزار و ۱۹۴ کیلومترمربع است که این میزان در مدت‌زمان مشابه سال گذشته ۳ هزار و ۶۵۵ کیلومترمربع بود.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار آذربایجان‌غربی با بیان اینکه تعطیلی ستاد احیا با دستور معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان حفاظت از محیط‌زیست کشور انجام‌شده، اظهارکرد: مرکز آینده‌پژوهی دریاچه ارومیه جایگزین ستاد احیا شد.

آیدین رحمانی با بیان اینکه طرح‌های انتقال آب به دریاچه ارومیه در مرحله نهایی و در آستانه بهره‌برداری است که با بهره‌برداری از این پروژه، سالانه بیش از ۶۵۰ میلیون مترمکعب آب از جنوب استان به پیکر دریاچه ارومیه منتقل خواهد شد که این میزان تراز این دریاچه را سالانه یک متر افزایش خواهد داد.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار آذربایجان‌غربی خاطرنشان کرد: با تغییر دولت و از سوی دیگر، با تعطیلی ستاد احیای دریاچه ارومیه، پروژه‌ها برای مدتی در رکود قرارگرفته‌اند اما انتظار می‌رود دولت جدید در راستای کمک به احیای دریاچه ارومیه، پروژه‌هایی که راکد هستند را دوباره احیا کند.

در بررسی مشکلات زعفران خراسان جنوبی عنوان شد

عقب‌ماندگی در فرآوری و خرده‌مالکی

رئیس سازمان جهادکشاورزی خراسان جنوبی با تاکید بر عقب‌ماندگی در فرآوری زعفران، اظهارکرد: سالانه بیش از ۴ تن محصول فرآوری‌شده زعفران در خراسان جنوبی تولید می‌شود.

به گزارش ایسنا، غلامرضا قوسی ضمن بیان این مطلب افزود: سالانه حدود ۳۰۰ کیلوگرم قرص فرآوری، ۲ تن و ۲۰۰ کیلوگرم پودر، ۲ تن عصاره و بیش از ۳ هزار لیتر نوشیدنی زعفران در خراسان جنوبی تولید می‌شود.

رئیس سازمان جهادکشاورزی خراسان جنوبی و صادرات مناسب محصولات مزیت‌دار استان را نیازمند حمایت ملی دانست و افزود: در زمینه فرآوری این محصول هنوز عقب‌ماندگی‌های زیادی داریم. وی با بیان اینکه استان رتبه دوم تولید زعفران و رتبه اول تولید زرشک و عناب را در کشور دارد، از افزایش سطح کشت زعفران در خراسان جنوبی خبر داد.

رئیس سازمان جهادکشاورزی خراسان جنوبی، سطح کشت زعفران در این استان را ۱۷ هزار و ۱۵۲ هکتار اعلام کرد و گفت: شهرستان قاینات با ۵ هزار و ۸۸ هکتار سطح زیر کشت و تولید ۲۲ تن و ۷۳۸ کیلوگرم زعفران، رتبه نخست تولید این محصول را در استان دارد. وی با اشاره به اینکه هم‌اکنون فصل کشت پیاز زعفران در استان افزود: پیاز زعفران به نرخ هر کیلوگرم ۵ تا ۱۰ هزار تومان به فروش می‌رسد و برای تامین آن در حال‌حاضر مشکلی در استان وجود ندارد.

قوسی با بیان اینکه خراسان جنوبی رتبه نخست کیفیت زعفران و رتبه دوم تولید این محصول در کشور را دارد، افزود: در حال‌حاضر ۳۲ هزار و ۲۸۲ بهره‌بردار زعفران در خراسان جنوبی فعالیت می‌کنند و خرده‌مالکی مشکل عمده استان در این حوزه به‌شمار می‌رود.وی با بیان اینکه صادرات این محصول از مبدا استان انجام می‌شود اما تعرفه‌های بالای صادراتی سبب شده بازار کشورهای پرمصرف مانند هندوستان در اختیار کشورهای دیگر قرار گیرد، افزود: نرخ پایین زعفران به تناسب افزایش نرخ سایر کالاها و محصولات سبب کاهش انگیزه کشاورزان می‌شود.

قوسی یادآور شد: سال گذشته ۷۰ هزار و ۱۵۵ کیلوگرم زعفران خشک از مزارع خراسان جنوبی برداشت شد که با توجه به کیفیت و نوع جمع‌آوری محصول از کیلویی ۷ تا ۱۲ میلیون تومان به فروش رسید.

مدیر حفظ نباتات جهادکشاورزی مازندران:

کشاورزان مازندرانی، ضدعفونی بذور کلزا را جدی بگیرند

مدیر حفظ نباتات جهادکشاورزی مازندران با اشاره به لزوم کنترل و مبارزه با آفات اول فصل مزارع کلزا به‌ویژه آفت کک‌کلزا، بر ضدعفونی بذور تاکید کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی جهاد کشاورزی مازندران، عبدالرحمن زاغی با اشاره به لزوم کنترل و مبارزه با آفات اول فصل مزارع کلزا به‌ویژه آفت کک‌کلزا در مناطق شمالی بر ضدعفونی بذور با سموم مجاز برای مدیریت کک چلیپائیان کلزا تاکید کرد. مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی مازندران افزود: ضدعفونی کردن بذور کلزا در مناطقی که هرساله با آفت کک چلیپائیان مواجه هستند، ضروری است و در صورت عدم‌ضدعفونی بذر باید با انجام سم‌پاشی به‌موقع از خسارت آفت یادشده به مزارع کلزا جلوگیری شود.

وی با بیان اینکه سوسک کک از مهم‌ترین آفات مزارع کلزاست که اوایل رشد گیاه و در مرحله گیاهچه به گیاهان خانواده چلیپائیان به‌ویژه کلزا خسارت وارد می‌کند، درباره راه‌های کنترل زراعی این آفت اظهارکرد: تاریخ کشت و کشت به‌موقع و استفاده از بذور مرغوب و بستر مناسب، خسارت سوسک‌های کک‌مانند را کاهش می‌دهد.

زاغی با اظهار اینکه زود کاشتن و عمق مناسب کاشت، کمک می‌کند بوته‌ها زودتر ظاهر شده و رشد کنند و در برابر خطر حمله سوسک مصون بمانند، تصریح کرد: تناوب زراعی و اجرای یک برنامه ۳-۲ ساله برای جلوگیری از افزایش تراکم این آفت در مناطقی که جمعیت زیاد است، ضرورت دارد.

مدیر حفظ نباتات سازمان جهادکشاورزی مازندران کاشت گیاهان مقاوم به این آفت و آبیاری در فواصل کم در مناطق خشک و نیمه‌خشک بعد از کشت کلزا و عملیات خاک ورزی را از راه‌های دیگر کنترل زراعی سوسک کک برشمرد.

وی با اشاره به اهمیت کنترل بیولوژیک و غیرشیمیایی، درباره کنترل شیمیایی، گفت: ضدعفونی بذور قبل از کاشت با استفاده از سموم توصیه‌شده، ایمیداکلوپاید، تیامتوکسام، مالاتیون و آلفاسایپرمترین الزامی است و نخستین مرحله سم‌پاشی به محض مشاهده حشرات کامل در حاشیه مزارع، قبل از پراکنده شدن سوسک به داخل مزرعه است.

توسعه پایدار صنایع معدنی محقق نشد

معادن و صنایع معدنی از پویاترین بخش‌های صنعتی جهان هستند و می‌توانند اثرگذاری قابل‌توجهی بر توسعه ملی و رشد اقتصادی داشته باشند. طی سال‌های گذشته علاوه بر اثرگذاری معدن و صنایع معدنی بر اقتصاد، توسعه پایدار نیز موردتوجه سیاست‌گذاران قرارگرفته است. منظور از توسعه پایدار توجه همه‌جانبه به این فرآیند ضمن در نظر گرفتن حقوق نسل‌های آینده است. فعالیت در حوزه معدن و صنایع معدنی علاوه بر نقاط قوتی که دارد می‌تواند با اثرات مخرب محیط‌زیستی نیز همراه باشد؛ بنابراین فرآیند توسعه در این بخش باید با در نظر گرفتن اثرات این دست اقدامات بر جوامع انسانی، محیط‌زیست و زندگی آیندگان همراه باشد.

اشتغالزایی پایدار، توجه به حقوق محلی‌ها و تلاش برای ارتقای سطح زندگی آنها، جلوگیری از تخریب محیط‌زیست و وارد شدن آسیب به گونه‌های گیاهی و جانوری از مهم‌ترین مسائل مطرح در توسعه پایدار بخش معدن و صنایع معدنی هستند. در همین حال انتظار می‌رود جانمایی، افزایش ظرفیت و تلاش برای تولید در صنایع براساس شناختی درست باشد تا این تولید ادامه‌دار بوده و آسیبی به سایر ذی‌نفعان وارد نکند.

عکس: صمت

صنایع معدنی به‌ویژه در ایران با توجه به ذخایر غنی معدنی و انرژی موردتوجه هستند و می‌توانند تاثیر بسزایی در توسعه اقتصادی داشته باشند

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

توسعه پایدار اتفاقی نیست

کیومرث فتح‌اله کرمانشاهی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت و در پاسخ به سوالی مبنی بر الزامات توسعه پایدار صنایع به‌ویژه در بخش معدن و صنایع وابسته به آن و جایگاه این مفهوم در روند توسعه کشور، گفت: توسعه پایدار یک جز یا یک شاخه از فرآیند توسعه است. توسعه در حالت کلی ذیل اجرای چندین عامل اصلی محقق می‌شود.

این فرآیند از آموزش در سطوح گوناگون آغاز می‌شود. همراهی مردم با فرآیند توسعه در سایه شناخت آغاز می‌شود و در ادامه موضوعات دیگری همچون شفافیت، اطلاع‌رسانی، همراهی رسانه‌ها و... موضوعیت می‌یابند.

وی در ادامه افزود: برنامه‌ریزی، پلن و استراتژی زمینه‌ساز توسعه پایدار است. به‌عنوان مثال، طرح آمایش سرزمین و توسعه براساس امکانات و مزیت‌ها یکی از پایه‌های اصلی توسعه پایدار است.

برای احداث صنایع در گام نخست باید ظرفیت‌های کشور بررسی شود و در ادامه اقدام به احداث و توسعه کرد. به‌عنوان مثال، تجربه ۵۰ ساله کشور در صنعت خودروسازی حکایت از آن دارد که ایران خودروساز خوبی نیست؛ درنتیجه می‌تواند فرآیند توسعه را در جهت دیگری سامان‌دهی کند.

کرمانشاهی با اشاره به اینکه فولادسازی صنعتی مادر و یکی از صنایعی است که در آن مزیت داریم، گفت: با وجود تمام ظرفیت‌هایی که برای فولادسازی در کشور وجود دارد؛ این صنعت در مسیر درستی احداث نشده است. فولاد صنعتی آب‌بر است با این وجود، شاهد احداث واحدهای متفاوتی از این صنعت در استان‌های خشک و کم‌آب کشور بوده‌ایم.

این دست اقدامات اغلب سیاسی هستند و بهانه اشتغالزایی و... اجرایی می‌شوند اما نه‌تنها زمینه‌ساز توسعه پایدار نیست، بلکه در ادامه چالش‌های متعددی را برای آن منطقه به‌دنبال دارد. درواقع ما در این سال‌ها به الزامات توسعه پایدار آن‌طور که باید توجه نکرده‌ایم.

این کارشناس اقتصاد خاطرنشان کرد: توسعه پایدار اتفاقی نیست، بلکه با نقش، طرح و برنامه محقق خواهد شد. در همین حال باید نهادهای گوناگون و تصمیم‌گیر هماهنگ باشند.

متاسفانه در مواردی شاهد هستیم نه‌تنها هماهنگی میان سیاست‌گذاران وجود ندارد، بلکه انواع اقدامات لجبازانه میان تصمیم‌گیران خود به مانعی اساسی در مسیر توسعه بدل می‌شود.

کرمانشاهی گفت: از مجموع موارد یادشده این‌طور برداشت می‌شود که توسعه نیاز به برنامه‌ریزی دارد. توسعه پایدار صنایع نیز شرایطی حاصل می‌شود که مسیر پیشرفت براساس برنامه طرح‌ریزی شود.

▣ مزیت‌ها را در نظر بگیرید

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر ارزیابی روند توسعه در کشور و حرکت در مسیری پایداری، گفت: در طول سال‌های گذشته شاهد نگارش انواع برنامه‌ها برای توسعه بوده‌ایم اما هر دولتی سر کار آمده، بدون توجه به برنامه‌های موجود، سلیقه‌ای عمل کرده است. به‌عنوان مثال، اقدام به بازگشایی واحدهای تعطیل‌شده تولیدی کرده‌اند، بدون آنکه علت اصلی توقف فعالیت در صنایع بررسی شود.

در واقع فرآیند توسعه در کشور ما فدای سیاسی‌کاری شده است. در چنین موقعیتی همچنان از دولتمردانی که به‌زودی سکان اداره امور کشور را بر عهده می‌گیرند انتظار می‌رود با توجه به طرح آمایش سرزمین و استراتژی‌های توسعه‌ای و مزیت‌هایی که کشور دارد، حرکت کنند.

این کارشناس اقتصاد با اشاره به عملکرد توسعه در صنعت فولاد کشور گفت: انتقادهای قابل‌توجهی به روند توسعه این صنعت در کشور وارد است. چین در مقام بزرگ‌ترین تولیدکننده، واردکننده و صادرکننده این فلز استراتژیک، تمامی صنایع خود را در مرکز و به‌طرف شرق کشورش، متمرکز کرده است.

اما نقشه پراکندگی فولاد در ایران حکایت از آن دارد که در تمامی نقاط کشور واحدی فولادی احداث‌شده است.

بسیاری از این واحدها بدون توجه به الزامات جانمایی، تامین آب و مواد اولیه و... و تنها تحت‌تاثیر فشار نمایندگان مجلس یا احزاب سیاسی احداث‌شده‌اند. بی‌توجهی به پیش‌نیازهای اولیه در مسیر احداث صنایع، توسعه فولاد را متاثر کرده است.

در چنین شرایطی نه‌تنها پیشرفتی حاصل نشده، بلکه درجا زده‌ایم. شاید ظرفیت تولید در صنایع مختلف رشد داشته اما کمیت تولید تنها اصل موجود در مسیر توسعه نیست و عملا انتقادات قابل‌توجهی به کیفیت مسیر توسعه وارد است.

صنعت و اثرگذاری آن بر توسعه اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیست از مهم‌ترین بنیان‌های توسعه پایدار هستند

رشد تولید در محاصره بی‌برنامگی

منصور یزدی‌زاده، مدیرعامل شرکت ذوب آهن اصفهان در گفت‌وگو با صمت ضمن انتقاد به روند توسعه در زنجیره فولاد و بی‌توجهی به شاخصه‌های رشد پایدار در این صنعت گفت: در افق ۱۴۰۴ تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدف‌گذاری شده است.

با وجود ظرفیت‌سازی‌های انجام‌شده برای تولید فولاد در طول سال‌های گذشته، چنانچه تکمیل این زنجیره در سایر حلقه‌های تولید موردتوجه قرار نگیرد، در سال‌های آینده با چالش‌های دیگری روبه‌رو خواهیم شد.

علاوه بر این، زیرساخت‌های کشور در حوزه حمل‌ونقل، آب و انرژی نیز کفاف نیاز صنایع را نمی‌دهد و باید فکری برای توسعه و تکمیل آنها کرد.

در واقع توسعه صنعت فولاد در مسیر پایداری سازمان‌دهی نشده است. در این میان، گستردگی بخش معدن، صنایع معدنی و فولاد نیز بر بار چالش‌های این حوزه افزوده است. در چنین شرایطی می‌توان با اولویت‌بندی و واگذاری این مسائل به حوزه‌های گوناگون و مدیران، زمینه رفع این چالش‌ها را فراهم کرد.

در همین حال مسئولان باید بر رفع کمبودهای یادشده متمرکز باشند و توسعه همگون در حوزه‌های مختلف را بر رشد ظرفیت‌سازی ارجح بدانند.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: در حال‌حاضر تعادل در زنجیره فولاد از میان رفته است. فعالان معدنی معتقدند سودآوری تولید در این زنجیره به حلقه‌های انتهایی اختصاص دارد؛ بنابراین به فولادسازی روی آورده‌اند.

در همین حال، بخشی از پایین‌دستی‌های نیز اعتقاد دارند منافع این زنجیره به حلقه‌های ابتدایی اختصاص دارد و از این‌رو به فعالیت‌های معدنکاری روی آورده‌اند. انتظار می‌رود این مباحث به‌طور کامل و با دقت نظر بررسی و تصمیماتی مناسب اتخاذ شود تا در نهایت شاهد بازگشت تعادل به این زنجیره باشیم.

یزدی‌زاده گفت: تدوین و جاری‌سازی سند جامع و متوازن توسعه زنجیره فولاد کشور، توسعه زیرساخت‌های اکتشاف و استخراج مواد معدنی آهن‌دار، توسعه سیستم حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی کشور، ایجاد ساختارهای مناسب مبادی مبادلاتی و تجهیز بنادر به صورت استاندارد، افزایش بهره‌وری در جهت کاهش نرخ تمام‌شده محصولات و به‌دنبال آن افزایش رقابت‌پذیری، استفاده از فناوری نوین در تولید فولاد با استفاده از فرصت ناشی از رفع تحریم بین‌المللی، کاهش موانع گمرکی و صادراتی همراه با استانداردهای سازمان تجارت جهانی، افزایش ضرایب حمایتی دولت از صادرکنندگان فولادی به جهت جذب سرمایه‌های ارزی و توسعه روش‌های مدیریت بازار برای گسترش و نفوذ در بازارهای منطقه از مهم‌ترین راهکارهایی هستند که می‌توان با تکیه بر آنها زمینه رفع کاستی‌های موجود در زنجیره فولاد را برطرف کرد.

▣ احترام به محیط‌زیست

این فعال صنعت فولاد در پاسخ به سوالی درباره آلایندگی و اثرات مخرب صنعت فولادسازی بر محیط‌زیست و راهکارهای کاهش این آلایندگی‌ها در مسیر توسعه پایدار و توجه به آیندگان گفت: پایه بسیاری از فرآیندهای موجود در صنعت فولاد از نوع فرآیندهای احتراقی است؛ بنابراین مصرف منابع انرژی و به تبع آن تولید گازهای حاصل از احتراق اجتناب‌ناپذیر است. فرآیند تولید در صنعت فولاد نیز مانند تمام فعالیت‌های صنعتی، خدماتی و... دارای پیامدهای زیست‌محیطی است.

چنانچه این پیامدها کنترل نشوند می‌توانند زمینه وارد آمدن آسیب به محیط‌زیست را فراهم کنند. با این وجود باید خاطرنشان کرد اگرچه تولید عوامل آلاینده در طی فرآیندهای تولیدی در صنعت فولاد اجتناب‌ناپذیر است اما آنچه در این بین مهم است مدیریت عوامل آلاینده تولیدی ناشی از مصرف منابع انرژی در جهت کمینه‌سازی پیامدهای منفی زیست‌محیطی ناشی از آن است.

راهکارهای متعددی در این زمینه وجود دارد و بسیاری از فولادسازان کشور نیز ضمن احترام به طبیعت، شاخص‌های یادشده را موردتوجه قرار می‌دهند.

منظور از توسعه پایدار توجه همه‌جانبه به این فرآیند ضمن در نظر گرفتن حقوق نسل‌های آینده است

سخن پایانی

صنعت و اثرگذاری آن بر توسعه اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیست از مهم‌ترین بنیان‌های توسعه پایدار هستند. صنایع معدنی به‌ویژه در ایران با توجه به ذخایر غنی معدنی و انرژی موردتوجه هستند و می‌توانند تاثیر بسزایی بر توسعه اقتصادی داشته باشند. اما باید اقرار کنیم مفاهیم توسعه پایدار آن‌قدر که باید در طول سال‌ها گذشته موردتوجه سیاست‌گذاران نبوده؛ بنابراین اصلاح این روند ضروری به‌نظر می‌رسد.

کاهش نرخ حوادث شرکت فولاد مبارکه

رئیس ایمنی، بهداشت حرفه‌ای و آتش‌نشانی فولاد مبارکه از کاهش نرخ حوادث در فولاد مبارکه طی سال‌های اخیر و سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۰ و دستیابی این شرکت به شاخص‌های ایمنی جهانی خبر داد.

به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، جواد کیانی، رئیس ایمنی، بهداشت حرفه‌ای و آتش‌نشانی این شرکت گفت: شرکت فولاد مبارکه به‌عنوان شرکت پیشرو در زمینه ایمنی و صیانت از نیروی انسانی به‌عنوان مهم‌ترین سرمایه سازمان، به‌منظور افزایش بهره‌وری اقدام به تدوین برنامه‌های ارتقای ایمنی پنج‌ساله کرده است و با اجرای برنامه‌های ایمنی تدوین‌شده، گام مهمی در بهبود شاخص‌های ایمنی شرکت در مقایسه با فولادسازان در عرصه بین‌المللی برداشته که کاهش نرخ حوادث در سال‌های اخیر به‌ویژه سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۰ خود گواه این مهم است.

وی در ادامه اظهارکرد: در واقع برای مقایسه شرکت‌ها از نظر دستیابی به اهداف ایمنی و رتبه‌بندی شرکت‌ها از این شاخص‌ها استفاده می‌شود.

ضریب تکرار حوادث، تعداد حوادث منجر به استراحت در بازه زمانی مشخص (معمولا یک‌سال) به ازای یک‌میلیون ساعت کاری و ضریب شدت حوادث، تعداد روزهای کاری ازدست‌رفته در بازه زمانی مشخص (معمولا یک سال) به ازای هزار ساعت کاری است.

وی خاطرنشان کرد: تعهد مدیران ارشد و میانی سازمان و رده سرپرستی به مقوله ایمنی و سلامت در کنار فرهنگ ایمنی بالای کارکنان شرکت در زمینه رعایت دستورالعمل‌های ایمنی، نقش مهمی در دستیابی به این رکوردها ایفا کرده است.

بی‌تردید همکاری تلاشگران عرصه صنعت فولاد مبارکه در پیاده‌سازی برنامه‌های ایمنی در قالب استاندارد ISO۴۵۰۰۱ و ISO۴۵۰۰۵ با توجه شیوع همه‌گیری جهانی کووید ۱۹ که از هیچ تلاشی دریغ نکرده و همواره با عشق و علاقه قلبی در رعایت موازین ایمنی در خط مقدم تولید تلاش کرده‌اند، بر بهبود شاخص‌های حوادث طی سال‌های اخیر بی‌تأثیر نبوده است.

وی در تشریح اقدامات استراتژیک فولاد مبارکه در دستیابی به شاخص‌های ایمنی گفت: تعهد بالای مدیرعامل شرکت به مقوله ایمنی و تأکید بر اهمیت بالای ایمنی، استقرار سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه‌ای براساس ISO۴۵۰۰۰، تلاش مدیریت خدمات فنی و پشتیبانی در راستای افزایش قابلیت اطمینان سازه‌ها، جرثقیل‌های سقفی، مکانیسم‌ها و...، برگزاری جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار با حضور معاونان و مدیران عملیاتی و خدمات فنی و پشتیبانی شرکت، برگزاری جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار در سطح شیفت‌ها، واحدها و نواحی در معاونت بهره‌برداری، معاونت تکنولوژی، معاونت نیروی انسانی، معاونت خرید و...، اجرایی کردن سیستم نظارت مستمر بر اجرای دستورالعمل‌ها و گردش کارهای ایمنی، انجام شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک‌ها، تلاش برای حذف یا کاهش ریسک‌های ایمنی و بهداشت و شناسایی خطرات فرآیندی به روش HAZOP Study در واحدهای فرآیندی شرکت از جمله اقدامات استراتژیک فولاد مبارکه در دستیابی به شاخص‌های ایمنی است.

کیانی افزود: با توجه به هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم حادثه که معمولا آثار زیانباری بر جا می‌گذارد و به‌منظور افزایش بهره‌وری و تداوم تولید در سال حمایت و پشتیبانی از تولید، شرکت فولاد مبارکه با عبرت‌آموزی از حوادث گذشته و بررسی علل حوادث ناشی از کار و شناخت ارتباط بین وقوع حوادث و عوامل مؤثر بر آن از قبیل زمان وقوع حادثه، علت وقوع حادثه و شاخص‌های تعیین‌کننده، نسبت به بهبود شاخص حوادث اقدام کرده است.

با شناخت این فاکتورها می‌توان علل حوادث هنگام انجام کار و انجام اقدامات پیشگیرانه و مدیریت بر حوادث، روش‌های ایمن انجام کار را ارائه کرد تا میزان حوادث تا حد قابل‌قبولی کاهش یابد و سلامت نیروی انسانی به حد قابل‌قبول ارتقا پیدا کند و هزینه‌های اقتصادی ناشی از حوادث را نیز به حداقل رساند.

یادداشت

توجه به الزامات توسعه پایدار

محمد حیدرزاده
فعال صنعت سرب و روی

توسعه پایدار به منزله رشد یافتن موسسات و بنگاه‌ها با در نظر گرفتن تمام شرایط محیطی و جانبی است.

در همین حال، منافع تمام ذی‌نفعان موردتوجه قرار گیرد تا زمینه ثبات فعالیت و تولید و همچنین سودآوری پایدار فراهم شود. در توسعه پایدار، مفاهیم و الزامات محیط‌زیستی، شرایط کارکنان و جنبه‌های گوناگون کسب‌وکار با نگاهی به آینده موردتوجه قرار می‌گیرد. توجه به الزامات توسعه پایدار در بخش معدن و صنایع وابسته به آن نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

بی‌توجهی به این شاخصه‌ها آسیب‌های غیرقابل جبرانی به محیط وارد می‌کند. به‌عنوان مثال در مواردی در فرآیند استخراج مواد معدنی شاهد انباشت باطله‌ها در شرایط غیراستانداردی خواهیم بود. این دست اقدامات ضربه‌هایی به محیط‌زیست و آیندگان وارد می‌کند اما با دیدی کوتاه‌مدت نمی‌توان آنها را موردتوجه قرار داد.

در شرایط اصولی، محل این دپو باید براساس جانمایی درستی تعیین شود تا ضمن احترام به طبیعت، در آینده مانع توسعه هم نشود.

این دست اقدامات در ابتدای مسیر هزینه بیشتری را به‌دنبال دارد اما درنهایت منفعت حاصل از آن به خود مجموعه بازمی‌گردد؛ بنابراین در توسعه پایدار باید آینده موردتوجه قرار گیرد. جانمایی احداث یک واحد تولیدی، ظرفیت تولید، الزامات و پیش‌نیازهای تولید و... همگی موردتوجه قرار گیرند.

برای حرکت در مسیر توسعه پایدار در گام نخست انتظار می‌رود تمامی ذی‌نفعان شناسایی شوند و منافع ذی‌نفعان شامل سهامداران، مدیران، کارکنان، محیط‌زیست، جامعه، محلی‌ها، دولت، نهادهایی همچون بیمه و مالیات، تامین‌کنندگان و... همگی تبیین شود. در ادامه برای تقسیم منافع ذی‌نفعان برنامه‌ریزی شود. اگر در مسیر توسعه همه ابعاد موردبحث موردتوجه قرار گیرند، توسعه پایدار خواهد بود. در حال‌حاضر برخی واحدهای معدنی و صنایع وابسته به آن، این الزامات را موردتوجه دارند و برخی دیگر خیر؛ یعنی همه‌چیز به رویکرد بنگاه‌ها و مدیران آنها بستگی دارد و عملا الزامی برای توجه به موضوعات یادشده وجود ندارد.

البته در مجموع الزامات توسعه پایدار حتی از سوی دولت و سیاست‌گذاران نیز موردتوجه نیست؛ یعنی انتقادات بسیاری و اساسی به روند توسعه در صنایع مختلف وارد می‌شود و به اعتقاد کارشناسان، پایداری تولید از اساس موردتوجه نبوده است. کما اینکه بسیاری از صنایع بزرگ کشور براساس جانمایی اشتباهی احداث شده‌اند. دسترسی به آب، منابع انرژی، مواد اولیه و... آن‌طور که باید موردتوجه نبوده است.

استراتژی دقیقی برای توسعه صنایع گوناگون نداریم. یا اگر هم برنامه‌ای باشد؛ در عمل فاقد اعتبار است. به‌عنوان مثال، حتی برنامه‌های ۵ ساله توسعه نیز در عمل اجرایی نمی‌شوند.

برخی دولت‌ها این برنامه‌ها را از اصل قبول ندارند و کلا کنار می‌گذارند. برخی دیگر از دولت‌ها ضمن اذعان به اهمیت حرکت در مسیر برنامه‌های موردبحث، در عمل جایگاهی واقعی برای آنها قائل نیستند. در همین حال پایش برنامه‌های توسعه‌ای از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و می‌تواند زمینه اجرایی شدن این برنامه‌ها را فراهم کند. در شرایطی که هیچ پایش و نظارتی روی عملکرد دولت‌ها و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای وجود ندارد، درنهایت نیز نمی‌توان به موفقیت‌آمیز بودن‌شان امید داشت.

در حاضر بسیاری از پروژه‌های کشور براساس روندی پایدار طرح‌ریزی نشده‌اند و به مرور زمان کنار گذاشته می‌شوند و هیچ نظارتی نیز بر روند اجرا شدن یا نشدن آنها وجود ندارد. بدون تردید تشدید توجه و نظارت بر این شرایط، ضروری به‌نظر می‌رسد و نباید به‌سادگی از آن گذشت.

یادداشت

واکسیناسیون کودکان، ضرورتی برای قطع زنجیره همه‌گیری

سعید فلاح تفتی، متخصص بیماری‌های داخلی و تنفسی

مردم جهان در طول ۲ سال گذشته با پاندمی کووید ۱۹ روبه‌رو شده‌اند. در ادامه شرکت‌های مختلفی در سطح جهان، واکسن کرونا را برای مقابله با این شرایط، تولید و مجوزهای لازم را برای مصرف آن دریافت کردند. این اقدام تا حد قابل توجهی از میزان شیوع ویروس کووید ۱۹ و مرگ‌ومیرهای ناشی از آن کاست. در حال حاضر در روند هم‌اندیشی جهانی مقررشده کودکان نیز واکسن کرونا دریافت کنند و بر همین اساس واکسن‌هایی برای مصرف کودکان تولید و از سوی سازمان بهداشت جهانی موردتایید قرار گرفته است.

تجربه جهانی حکایت از آن دارد که برای قطع روند همه‌گیری ویروس کرونا باید کودکان ۱۲ تا ۱۸ ساله نیز واکسینه شوند. به‌ویژه که اغلب کودکان در درگیری با این ویروس به‌صورت ناقل عمل می‌کنند. در اغلب موارد ابتلا کودکان به ویروس کرونا، بسیار خفیف است و علایم آنها بسیار ناچیز گزارش می‌شود یا در مواردی ابتلا به ویروس کرونا در کودکان خود را به شکل سرماخوردگی خفیف نشان می‌دهد؛ بنابراین واکسیناسیون کودکان برای قطع این زنجیره همه‌گیری ضروری به‌نظر می‌رسد. در حال حاضر مقررشده کودکان کشور با سینوفارم واکسینه شوند. واکسن سینوفارم از ویروس کشته شده تولید شده؛ یعنی از فناوری مشابه ساخت واکسن سرخک یا سیاه‌سرفه برای تولید آن استفاده می‌شود؛ بنابراین انتظار داریم این واکسن عارضه طولانی‌مدتی را برای مصرف‌کنندگان و کودکان نداشته باشد. به‌علاوه آنکه تجربه استفاده از این دست واکسن‌ها در سطح گسترده در جهان وجود دارد.

البته در طول ۲ دهه اخیر، روی واکسن‌های ام‌آرای‌ای نیز کار شده، واکسن‌هایی مانند فایزر و مدرنا ام‌آرای‌ای هستند و این نخستین‌بار است که از این دست واکسن‌ها در حجم گسترده در جهان استفاده می‌شود. در تولید واکسن آسترازنکا نیز از وکتور استفاده شده و این نخستین‌باری است که از این نوع واکسن در چنین سطح گسترده‌ای استفاده می‌شود. البته تمام واکسن‌های یادشده مجوزهای لازم را از سازمان بهداشت جهانی دریافت کرده‌اند و تزریق آنها به منزله تلاش برای قطع همه‌گیری کووید ۱۹ در سطح جهان خواهد بود.

با توجه به تمام موارد یادشده باید اذعان کرد تزریق واکسن‌های سینوفارم با توجه به ماهیت تولیدی آنها برای کودکان بلامانع است. در همین حال، تجربه‌ای که از روند مصرف این واکسن‌ها وجود دارد نیز حکایت از آن دارد که احتمالا در بلندمدت عوارضی به همراه ندارند. به‌علاوه آنکه این واکسن تاییدیه مصرف برای کودکان را دریافت کرده است.

البته در مواردی شاهدیم برخی کشورها خود برای دریافت تاییدیه از سوی سازمان بهداشت جهانی اقدام نمی‌کنند. به‌عنوان مثال، واکسن روسی که به کادر درمان تزریق شد، تاییدیه از سوی سازمان بهداشت جهانی نداشت اما کارآیی آن اثبات شده است. در واقع این تاییدیه از این جهت صادر نشده که روسیه مجوز بازدید سازمان بهداشت جهانی از آزمایشگاه‌های خود را نداده است. بنابراین با اتکا به این موارد نمی‌توان نظر نهایی داد و درحالت کلی باید اذعان کرد واکسن سینوفارم گزینه مناسبی برای مصرف کودکان است.

آموزش

روش‌هایی برای کنترل کرونا در مدارس

در بازگشایی مدارس به‌عنوان یکی از اماکن تجمعی، فراهم کردن شرایط لازم برای حفظ سلامت فرهنگیان، دانش‌آموزان و سایر کارکنان (که افزون بر ۱۵ میلیون نفر جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند) و به‌منظور کاهش مواجهه، قطع زنجیره تماس بیماری کووید ۱۹ از اهمیت بالایی برخوردار است. به‌گزارش ایسنا، به همین منظور وزارت بهداشت توصیه‌هایی برای کنترل بیماری کرونا در مدارس منتشر کرده که در آن آمده است: به‌منظور حفظ بهداشت فردی از دست دادن، روبوسی و بغل کردن یکدیگر پرهیز کنید. استفاده از ماسک برای همه افراد الزامی است و نحوه استفاده درست از آن توصیه و آموزش داده شود.

مدرسه باید دستورالعمل‌های شست‌وشوی مرتب و مکرر دست و استفاده از محلول الکل را برای معلمان، کارکنان و دانش‌آموزان اعمال کند. نیروهای خدماتی در هنگام نظافت باید از لباس حفاظتی، ماسک و دستکش استفاده کنند. فراموش نشود برای ثبت حضوروغیاب، ترجیحا از سیستم تشخیص چهره یا کارتخوان استفاده کنید و درصورت داشتن دفتر حضوروغیاب امکان ضدعفونی فراهم شود.

برای تماس با دکمه‌های آسانسور از دستمال کاغذی یا دستکش استفاده کنید. هنگام عطسه یا سرفه کردن دستمال کاغذی فراموش نشود. از تماس دست‌ها با چشم، بینی و دهان قبل از شستن یا ضدعفونی خودداری شود. در نمازخانه‌ها استفاده از مهر و سجاده شخصی و رعایت فاصله ایمن ضرورت دارد.

ابهام در روند واکسیناسیون کودکان در برابر کرونا را برطرف کنید

ضرورت جلب اعتماد خانواده‌ها

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

طی هفته‌های اخیر اخبار متعدد و ضدونقیضی مبنی بر آغاز واکسیناسیون دانش‌آموزان مطرح‌شده است. در همین حال گمانه‌زنی‌هایی درباره بازگشایی حضوری مدارس از آبان یا آذر مطرح می‌شود. در چند روز گذشته نیز سامانه ثبت‌نام واکسیناسیون برای متولدین ۱۳۸۸ و قبل از آن در سراسر کشور بازگشایی شده است. بدین‌معنی که کودکان ۱۲ سال به بالا می‌توانند با مراجعه به این سامانه نوبت واکسن دریافت کنند. در همین حال خبرها حکایت از آن دارد که واکسن تزریق‌شده به این کودکان از نوع سینوفارم است. با این وجود، همچنان نبود اخبار و اطلاعات موثق به چالشی اساسی برای خانواده‌ها بدل شده و تصمیم‌گیری را برای آنها دشوار کرده است. برخی پزشکان از دریافت مجوز سازمان بهداشت جهانی برای تزریق این واکسن به کودکان خبر می‌دهند و در عین حال برخی دیگر از متخصصان، این مجوز را برای مصرف عده‌ای محدود و با هدف تست سوم بالینی عنوان می‌کنند. در همین حال برخی دیگر از کارشناسان، دریافت تاییدیه سازمان بهداشت جهانی را لزوما واجب نمی‌دانند و تاکید دارند کارآیی واکسن اهمیت بیشتری دارد. در مواردی هم گفته می‌شود برخی کشورها به‌دلایل خاص اقدام به دریافت مجوز نمی‌کنند یا این واکسن‌ها در حال طی کردن مراحل اداری برای کسب مجوزهای لازم از سوی سازمان بهداشت جهانی هستند. بنابراین باید گفت فضایی روشن و شفاف بر روند واکسیناسیون کودکان حاکم نیست. بدون تردید اغلب والدین نمی‌توانند شخصا روند کسب مجوز را از سایت سازمان بهداشت جهانی پیگیری کنند. به‌علاوه آنکه مراحل دریافت مجوز پیچیدگی‌های خاص خود را دارد و یک فرد غیرمتخصص لزوما از عهده درک این مراحل برنمی‌آید. بنابراین فارغ از درستی یا نادرستی واکسینه کردن کودکان، آنچه اهمیت دارد اطلاع‌رسانی دقیق و شفاف به خانواده‌هاست.

طی روزهای گذشته سامانه ثبت‌نام واکسن کرونا برای متولدین ۱۳۸۸ و قبل از آن بازشده و اکنون کودکان ۱۲ تا ۱۸ ساله نیز می‌توانند واکسن کرونا را دریافت کنند. با این وجود، سؤالات بسیاری درباره روند واکسیناسیون کودکان وجود دارد

واکسیناسیون گسترده کودکان و بازگشایی مدارس

حدود ۲ سال از همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ در جهان می‌گذرد. در این مدت، روند عادی زندگی برای مردم مختل شده است. کودکان و نوجوانان یکی از مهم‌ترین گروه‌هایی هستند که در ۲ سال گذشته از شرایط عادی زندگی و تحصیل بازمانده‌اند. شاید اغلب ما برای یک‌بار هم که شده با مشاهده کودکانی که با ماسک در خیابان قدم می‌زنند و از بسیاری فعالیت‌های روزانه و عادی متناسب با سن‌شان محروم هستند، برایشان حسرت خورده‌ایم. در همین حال در ۲ سال اخیر روند آموزش این کودکان نیز تحت‌تاثیر پاندمی قرار گرفته و اغلب آموزش‌ها در قالب کلاس‌های مجازی برگزار می‌شوند.

آموزشی که به اقرار معلمان، خانواده‌ها و دانش‌آموزان کیفیت لازم و قابل‌مقایسه با روند برگزاری کلاس‌های حضوری را ندارد. در همین حال کودکان از برقراری انواع مناسبات اجتماعی و فراگیری موارد متعددی در بستر اجتماعی محروم شده‌اند. با این وجود باید تاکید کرد حفظ سلامت کودکان بر بازگشایی مدارس اولویت دارد و انتظار می‌رود دولتمردان و سیاست‌گذاران با دقت نظر بیشتری دراین‌باره تصمیم‌گیری کنند. البته بسیاری از کشورها طی ماه‌های گذشته با واکسیناسیون قابل‌توجه بزرگسالان توانسته‌اند تا حدودی به شرایط عادی بازگردند.

بسیاری از مدارس با رعایت پروتکل‌های بهداشتی در کشورهای مختلف بازگشایی شده‌اند و در موارد متعددی نیز شاهد واکسیناسیون اختیاری کودکان هستیم. با این وجود، همچنان واکسیناسیون کودکان جزو آن دسته مواردی است که به سبب اهمیت این گروه سنی، بیشتر با اماواگرهایی همراه است. حال برای بررسی این موضوع با چند نفر از متخصصان این حوزه گفت‌وگو کرده‌ایم.

> نبود فضای شفاف و روشن روند واکسیناسیون کودکان در برابر کرونا، خود عاملی منفی در جلب مشارکت مردم در واکسیناسیون به‌شمار می‌رود

ایمن‌ترین واکسن برای کودکان

حسینعلی شهریاری، رئیس کمیسیون بهداشت و درمان و رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی و عضو رسمی ستاد ملی مبارزه با کرونا در گفت‌وگو با صمت و درباره واکسیناسیون کودکان و نوجوانان در کشور گفت: واکسیناسیون کودکان ۱۲ تا ۱۸ ساله در کشور آغاز شده اما هنوز واکسیناسیون کودکان کمتر از ۱۲ سال در ایران تایید نشده و همچنین هنوز واکسنی برای تزریق به این گروه سنی مشخص نشده است.

وی واکسن تزریقی به این کودکان را سینوفارم دانست و افزود: در حال حاضر واکسیناسیون کودکان انتخابی است و اجباری در این زمینه وجود ندارد. در عین حال در طول ماه‌های اخیر تلاش‌شده معلمان، کادر آموزشی، راننده‌های سرویس و سایر مشاغل مرتبط با کودکان واکسینه شوند. در همین حال، خوشبختانه در هفته‌های اخیر شاهد شدت گرفتن روند واکسیناسیون در کشور بودیم و اغلب خانواده دانش‌آموزان نیز واکسینه شده‌اند. بدین‌ترتیب امید داریم در آینده نزدیک شاهد بازگشایی مدارس باشیم.

شهریاری خاطرنشان کرد: در یک سال و نیمی که مدارس و دانشگاه‌ها به‌صورت غیرحضوری فعالیت کرده‌اند، این سازمان‌ها آسیب‌های زیادی را متحمل شده‌اند؛ بر همین اساس نیز امید داریم هرچه سریع‌تر کلاس‌ها حضوری برگزار شوند.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه چرا واکسن‌های فایزر و مدرنا که مجوز سازمان بهداشت جهانی را برای تزریق به کودکان را هم دریافت کرده‌اند، برای دانش‌آموزان وارد نمی‌شود، گفت: کمیته علمی ستاد ملی مبارزه با کرونا در این زمینه تصمیم‌گیری می‌کند. کما اینکه همین کمیته چند روز پیش اعلام کرد برای واکسیناسیون زنان باردار نیز نیازی به واردات فایزر نیست و تاکید داشت این افراد نیز باید واکسن سینوفارم تزریق کنند. شهریاری کم‌خطرترین واکسن را برای کودکان سینوفارم و کووایران‌برکت دانست. این واکسن‌ها کمترین عوارض را دارند؛ بنابراین پیشنهادشده کودکان ۱۲ تا ۱۸ ساله واکسن سینوفارم تزریق کنند.

رئیس کمیسیون بهداشت و درمان و رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی و عضو رسمی ستاد ملی مبارزه با کرونا افزود: امید داریم تا پایان مهر، روند واکسیناسیون را با سرعت جلو ببریم و مدارس از آبان، فعالیت خود را به‌صورت حضوری آغاز کنند. هرچند در ادامه با توجه به شرایط و بسته به شرایط استان‌ها و میزان واکسیناسیون و... مدارس به‌صورت حضوری و غیرحضوری بازگشایی شده و درنهایت با توجه به شرایط تصمیم‌گیری خواهد شد.

برای بازگشایی مدارس عجله نکنید

محمدرضا محبوب‌فر، کارشناس و پژوهشگر حوزه سلامت و عضو انجمن علمی آموزش و بهداشت و ارتقای سلامت ایران در گفت‌وگو با صمت و درباره واکسیناسیون کودکان گفت: واکسن سینوفارم تک‌دوزی که برای مصرف کودکان پیشنهادشده، هنوز در فاز سوم تست بالینی قرار دارد و کشور چین تولید و آزمایش این واکسن را به امارات متحده عربی واگذار کرده است. در همین حال، اعلام‌شده این واکسن در کشور امارات متحده عربی به‌صورت محدود و نه اجباری، برای کودکان ۷ تا ۱۸ سال تزریق شود. این کارشناس و پژوهشگر حوزه سلامت افزود: درحال حاضر برخی خانواده‌ها به روند واکسیناسیون کودکان اعتماد کرده‌اند اما برخی همچنان دودل هستند. به اعتقاد من، دولت و خانواده‌ها برای واکسیناسیون کودکان و نوجوانان با واکسن سینوفارم، عجله نکنند و ابتدا باید نتایج فاز نهایی تست این واکسن مشخص و منتشر شود و در ادامه برای واکسیناسیون عمومی آن اقدام کرد.

محبوب‌فر در ادامه خاطرنشان کرد: در حال حاضر، فقط واکسن‌های فایزر و مدرنا توانسته‌اند برای تولیدات مختص کودکان، تاییدیه سازمان بهداشت جهانی را دریافت کنند. بسیاری از کشورها نیز اقدام به واکسیناسیون کودکان با این ۲ واکسن کرده‌اند.

عضو انجمن علمی آموزش و بهداشت و ارتقای سلامت ایران در پاسخ به سوالی مبنی بر روند واکسیناسیون کودکان در مقابله با کرونا در جهان گفت: در هیچ کشوری تاکنون واکسیناسیون کودکان اجباری نبوده است. حتی سازمان غذا و داروی امریکا نیز توصیه کرده واکسن‌های فایزر و مدرنایی که برای کودکان تولیدشده و مجوز مصرف از سازمان بهداشت جهانی را دریافت کرده، اجباری تزریق نشود. به‌علاوه آنکه کودکان پس از تزریق واکسن، تحت‌نظر باشند. این‌گونه محدودیت‌ها و حساسیت‌ها به‌ویژه برای کودکان ۷ تا ۱۲ ساله بیشتر است و باید با دقت‌نظر بیشتری عمل کرد.

ضرورت بازنگری در رعایت پروتکل‌های بهداشتی

وی با اشاره به روند بازگشایی مدارس در سایر کشورها گفت: در این کشورها تلاش‌شده برای جلوگیری از شیوع ویروس میان کودکان، در پروتکل‌های بهداشتی بازنگری شود تا دانش‌آموزان در سلامت و با رعایت نکات بهداشتی در مدارس حضور یابند. در همین حال همچنان استفاده از ماسک نیز در اولویت قرار دارد.

عضو انجمن علمی آموزش و بهداشت و ارتقای سلامت ایران در پاسخ به سوالی مبنی بر عوارض احتمالی واکسن کرونا روی کودکان، گفت: تزریق واکسن می‌تواند علائم مبتلا شدن به ویروس کرونا را در کودکان ایجاد کند. این علائم به‌صورت تب، سردرد، دردعضلانی و کوفتگی، خستگی و... ظاهر می‌شود. سیستم ایمنی بدن کودکان و نوجوانان نوپاست و هنوز تکامل نیافته؛ بنابراین توصیه می‌شود واکسن کرونا که هنوز امتحان خود را پس نداده و مجوزهای قطعی و لازم را هنوز دریافت نکرده، تزریق نشود. به‌علاوه آنکه برخی از علائم حاصل از تزریق واکسن می‌تواند در طولانی‌مدت باقی بماند و به‌عنوان مادر بیماری‌ها عمل کند.

محبوب‌فر افزود: از سرماخوردگی با عنوان مادر بیماری‌ها یاد می‌شود. درباره کرونا این موضوع اهمیت بسیار بالایی دارد و دقیقا احتمال می‌رود همین ویروس در آینده بیماری‌های دیگری را هم ایجاد کند. ما در موارد متعددی شاهدیم افرادی که به کرونا مبتلا و رو به بهبود رفته‌اند اما عوارض این ویروس تا مدت‌ها در بدن‌شان باقی می‌ماند. این مسائل برای کودکان و نوجوانان نیز ممکن است پیش آید و باید با دقت نظری بیشتری در این زمینه عمل شود.

عضو انجمن علمی آموزش و بهداشت و ارتقای سلامت ایران درباره عوارض احتمالی و بلندمدت این واکسن‌ها گفت: هنوز زمان زیادی از آزمون واکسن کرونا نمی‌گذرد و احتمال عوارض بعدی را هم نمی‌توان نادیده گرفت. کودکان و نوجوانان آینده‌سازان ما هستند؛ بنابراین به دولت توصیه می‌کنم برای واکسیناسیون این رده سنی، عجله نکند. ضمن آنکه می‌توان با بازنگری در پروتکل‌ها، مشکل همه‌گیری کرونا را در کودکان و نوجوانان رفع کرد.در واقع بازگشایی عجولانه مدارس اشتباه است؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود زمان لازم به این امر اختصاص یابد تا درنهایت متخصصان بتوانند نظرات خود را دراین‌باره اعلام کنند.

محبوب‌فر در پاسخ به سوالی مبنی برادعای برخی پزشکان مبنی بر صدور مجوز اضطراری برای واکسن سینوفارم و مصرف آن در کودکان گفت: مجوز صادرشده توسط سازمان بهداشت جهانی فقط برای مصرف تعداد محدودی از کودکان و نوجوانان و فقط برای مرحله سوم آزمایش بالینی ویروس صادرشده است.

عضو انجمن علمی آموزش، بهداشت و ارتقای سلامت ایران تاکید کرد: بسیاری از کشورها برای واکسیناسیون خود از سبدی از واکسن‌ها استفاده کرده‌اند. بسیاری از کشورها از سینوفارم در روند واکسیناسیون عمومی خود استفاده می‌کنند اما تعداد افراد واکسینه‌شده با سینوفارم محدود هستند. به‌علاوه برخی کشورهای عضو اتحادیه اروپا، واکسن سینوفارم را در سبد واکسیناسیون خود قرار نداده‌اند. بنابراین پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران در ایران نیز تجربه جهانی در روند واکسیناسیون را بیشتر موردتوجه قرار دهند تا شاهد ایمنی حداکثری در روند سلامت عمومی جامعه باشیم.

سخن پایانی

طی روزهای گذشته سامانه ثبت‌نام واکسن کرونا برای متولدین ۱۳۸۸ و قبل از آن بازشده و اکنون کودکان ۱۲ تا ۱۸ ساله نیز می‌توانند واکسن کرونا دریافت کنند. با این وجود، سؤالات بسیاری درباره روند واکسیناسیون کودکان وجود دارد. همین نبود فضای شفاف و روشن خود عاملی منفی در جلب مشارکت مردم در واکسیناسیون به‌شمار می‌رود. به‌علاوه آنکه شاهد انتشار اخبار ضدونقیضی از سوی رسانه‌ها هستیم. با توجه به اهمیت سلامت فرزندان و نگرانی خانواده‌ها انتظار می‌رود مسئولان نسبت به واکسن مورداستفاده برای کودکان، شرایط و عوارض احتمالی و مزیت‌های تزریق واکسن اطلاع‌رسانی دقیق کنند. در همین حال از هر شتابی برای بازگشایی مدارس نیز دوری شود. به‌علاوه آنکه این بازگشایی باید همراه با رعایت کامل پروتکل‌های بهداشتی باشد تا سلامت کودکان به خطر نیفتد.

دومین محموله واکسن هلال‌احمر به ایران رسید

بیست‌وسومین محموله واکسن کرونا تهیه‌شده از سوی جمعیت هلال‌احمر حاوی ۶ میلیون دوز واکسن، در فرودگاه امام خمینی (ره) به وزارت بهداشت تحویل داده شد. به گزارش ایسنا، دبیرکل این جمعیت از ورود دومین محموله ۶ میلیون دوزی واکسن کرونا تهیه شده از سوی این جمعیت خبر داد و گفت: در نخستین هفته مهرماه دو محموله به میزان ۱۲ میلیون دوز واکسن کرونا توسط هلال‌احمر وارد کشور شد که هر دو محموله ۶ میلیون دوزی، از نوع سینوفارم و برای سنین زیر ۱۷ سال بوده است.به گفته محمدحسن قوسیان‌مقدم در مجموع این جمعیت از اردیبهشت تاکنون ۵۲ میلیون و ۳۹۰ هزار دوز واکسن به کشور وارد کرده است.

سخنگوی هلال‌احمر در ادامه با اعلام اینکه هلال‌احمر وارد کننده اصلی واکسن در کشور است، تصریح کرد: هلال‌احمر فقط واردکننده دارو و واکسن است و تایید سلامت و تشخیص نحوه مصرف محموله‌های وارداتی واکسن براساس شرایط داخلی قطعا بر عهده سازمان غذا و دارو و کمیته‌های علمی مرتبط با ستاد ملی کرونا است و بر همین اساس حرف و نظر آنها در این زمینه باید مدنظر قرار گیرد.

دبیرکل جمعیت هلال‌احمر در پایان با تاکید بر تاثیر بالای واکسیناسیون در کاهش میزان ابتلا و مرگ‌ومیر افراد به ویروس کرونا بیان کرد: هلال‌احمر برای تسریع در واکسیناسیون سراسری، در حال حاضر با ۲۹۶ مرکز مشترک همکاری می‌کند و در ۲۲ مرکز نیز به‌طور مستقل واکسیناسیون شهروندان را در دستور کار قرار داده است.

نادیده گرفتن الگوهای توسعه پایدار به بحران زیست‌محیطی می‌انجامد

آمایش سرزمین در مسلخ توهم توسعه

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

پای برنامه‌های آمایش سرزمین از اواخر دهه ۷۰ به سیاست‌گذاری‌های کلان در ایران باز شد و دولت‌ها از دوره هفتم به این سو همواره تلاش دارند الگوهای توسعه پایدار را با توجه به طرح‌های آمایشی تدوین کنند. البته بسیاری از کارشناسان معتقدند دولت‌ها در ظاهر خود را موافق طرح‌های آمایش سرزمین نشان می‌دهند در حالی که طرح‌های اجراشده روی زمین در تناقض با همان برنامه‌های آمایشی و الگوی توسعه پایدار است. منتقدان این رویه دولت‌ها در ۲۰ سال اخیر بر این باورند که ما بدون توجه به تجارب موفق کشورهای توسعه‌یافته مسیری را در پیش‌گرفته‌ایم که نتیجه‌ای به غیر از هدردادن منابع طبیعی سرشار سراسر ایران ندارد، اما این مسئله زمانی حادتر می‌شود که بسیاری از مدیران دولتی و غیردولتی این رویکرد را با بهانه لزوم حرکت به سمت توسعه از طریق ساخت‌وساز به صورت یکنواخت و با یک الگوی مساوات‌محور توجیه می‌کنند. این در حالی است که مخالفان، این رویکرد دولت را مصداق بارز اپیدمیک شدن «توهم توسعه» در بین مدیران کشور دانسته و ادامه این روند را خطرناک و به ضرر منافع ملی می‌دانند.

جای نهادی مستقل خالی است

کاوه سوخک‌لاری، پژوهشگر در سازمان فدرال علوم استرالیا ضمن اشاره به مفهوم آمایش سرزمین و تاکید بر اهمیت اجرای آن در ایران، به صمت گفت: پیش از هر چیز باید دانست که آمایش سرزمین چیست؟ به زبان ساده اگر بخواهیم توضیح دهیم، برنامه‌های آمایش سرزمین به ما می‌آموزند که چه چیزی را کجا بسازیم و چه چیزی را کجا بکاریم تا با توجه به ظرفیت‌های منطقه‌ای بیشترین بازدهی را داشته باشیم و کمترین آسیب هم به محیط‌زیست وارد شود.

وی در ادامه افزود: برای مثال در زمینه کشاورزی باید با توجه به منابع آبی که هر منطقه در اختیار دارد، محصول همساز با همان منطقه را زیر کشت ببریم یا درباره صنایع هم همین مسئله مطرح است، زیرا انتخاب مکان ساخت صنایع گوناگون از اهمیت بسزایی برخوردار است و برنامه‌های آمایش سرزمینی می‌توانند کلید حل مشکلات در این زمینه باشند.

▣ توزیع ناعادلانه منابع

سوخک‌لاری با تاکید بر لزوم اجرای برنامه‌های آمایشی برای عادلانه‌سازی الگوی توزیع منابع در کشور، عنوان کرد: در کشوری مانند ایران توزیع منابع طبیعی و ثروت به هیچ عنوان در بین مناطق مختلف کشور یکنواخت نیست از همین‌رو گفته می‌شود طرح‌های آمایش سرزمینی می‌توانند نقش بسیار مهمی در توسعه همه بخش‌های کشور داشته باشند.

وی در ادامه با اشاره به معضل کم‌آبی در مناطق گوناگون کشور، یادآور شد: اصولا برنامه‌های آمایشی می‌توانند نظام توزیع ثروت و منابع را در کشورها به صورت منطقی‌تری هدایت کنند. برای مثال در برخی استان‌ها مانند سیستان و بلوچستان و خوزستان شاهد کم‌آبی فراگیر هستیم در حالی‌که اگر برنامه‌های آمایشی به‌درستی اجرایی شده بود، چنین مشکلی هم ایجاد نمی‌شد.

متاسفانه به دلیل نادیده گرفتن اصولی که به آن اشاره شد در زمینه کشاورزی و صنایع بدون توجه به منابع طبیعی و ظرفیت‌های منطقه‌ای برنامه‌های گسترده‌ای اجراشده که حالا شاهد اوج گرفتن پیامدهای منفی آن هستیم.

▣ راهکار چیست؟

پژوهشگر سازمان فدرال علوم استرالیا با تاکید بر لزوم ایجاد نهادی مستقل با محوریت برنامه‌های آمایشی به صمت گفت: برای تدوین و اجرای طرح‌های آمایشی باید نهادی مستقل با ردیف بودجه مستقل ایجاد شود که بتواند تنها با تمرکز بر مسئله آمایش سرزمینی سندی را تهیه کند که همه نهادها ملزم به اجرای آن باشند. برای مثال باید سازمان یا نهادی مستقل مانند سازمان نقشه‌برداری یا آب و هواشناسی تاسیس شود که از استقلال عمل برخوردار بوده و در حوزه تخصصی‌اش فعالیت کند.

وی با توضیح درباره جزئیات پیشنهاد خود تصریح کرد: همان‌طور که گفته شد این نهاد باید از ابزار کافی برای اجرایی کردن طرح‌ها برخوردار باشد. برای مثال باید امکان استفاده از حق وتو در برابر نهادهای دیگر را داشته باشد و روسای آن را نیز مدیران بالادستی تعیین نکنند که پس از انتصاب بتوانند از استقلال نسبی برخوردار باشند.

مسئله ردیف بودجه مستقل هم بسیار مهم است، زیرا اگر این نهاد بودجه‌اش را مثلا از یک نهاد دولتی یا حاکمیتی دریافت کند قطعا مجبور است نسبت به همان نهاد پاسخگو باشد و این موضوع می‌تواند سطح کارآیی چنین نهادی را به‌شدت کاهش دهد.

▣ اعلام وصول یک طرح عجیب

این پژوهشگر با اشاره به طرحی که به‌تازگی در مجلس پیرامون ایجاد دو وزارتخانه جدید اعلام وصول شده، یادآور شد: اخیرا در رسانه‌ها شنیده شد طرحی در مجلس اعلام وصول شده که در پی آن قرار است طرح انتزاع بخش ساختمان و شهرسازی از وزارت راه و شهرسازی و تشکیل «وزارت حمل‌ونقل» و «وزارت ساختمان، شهرسازی و آمایش سرزمین» موردبررسی قرار گیرد. این طرح می‌تواند پیامدهای منفی و مخربی داشته باشد، زیرا در صورت اجرای آن به احتمال زیاد شاهد تضاد منافع بین بخش‌های مختلف خواهیم بود.

سوخک‌لاری در پایان خاطرنشان کرد: همان‌طور که پیش‌تر نیز اشاره شد، ادغام آمایش سرزمین در وزارتخانه ساختمان و شهرسازی نتیجه‌ای به غیر از زیر پا گذاشتن استقلال طرح‌های آمایش سرزمین نخواهد داشت، زیرا در این صورت بودجه از طریق وزارتخانه پرداخت‌شده و مدیران نیز تحت نظارت وزارتخانه یادشده تعیین می‌شوند.

آنچه اجرا می‌شود، آمایش سرزمین نیست

محمدرضا محبوب‌فر، عضو انجمن آمایش سرزمین با انتقاد از روند اجرای طرح‌های آمایش سرزمین در ایران به صمت گفت: طرحی که از سوی پژوهشگران و کارشناسان تدوین و تهیه شده تا به امروز توسط هیچ‌یک از نهادها اجرایی نشده و به‌طورکلی می‌توان ادعا کرد ما در کشورمان چنین طرحی را اجرایی نمی‌کنیم. وی در ادامه افزود: اگر هم نهادی ادعا می‌کند طرح آمایش سرزمین را اجرا کرده، از دو حالت خارج نیست؛ یا ادعایش خلاف واقع است یا طرحی که اجرا کرده به‌کلی با طرحی که از سوی کارشناسان و اساتید دانشگاه تهیه شده، متفاوت است و در واقع می‌توان گفت اصلا طرح آمایش سرزمین نیست.

محبوب‌فر با اشاره به تفاوت‌های طرح‌های توسعه‌ای با آنچه در کشور اجرایی می‌شود، عنوان کرد: طرح‌های توسعه شهری که در نقاط مختلف کشور اجرایی شده، نه‌تنها با الگوی توسعه پایدار مغایرت دارد، هیچ سنخیتی هم با طرح‌های آمایش سرزمین ندارند. برای مثال می‌توان به طرح‌های انتقال آب یا سدسازی‌ها اشاره کرد که برای تغذیه صنایع آب‌بر و آلاینده ایجادشده‌اند. وقتی صنایع آب‌بر را در استان‌های مرکزی و کم‌آب ایجاد می‌کنند، طبیعتا به انتقال آب هم احتیاج دارند و مجبور می‌شوند سدهایی را بسازند که نه مکان‌سنجی درستی داشته و نه توجیه اقلیمی دارد. به همین دلیل است که با کوچک‌ترین کاهش در رژیم بارشی شاهد ایجاد بحران در مناطق پایین‌دست این سدها هستیم.

▣ توهم توسعه

عضو انجمن مخاطرات محیطی با انتقاد از نگاهی که به‌نام توسعه در بین مدیران وجود دارد به صمت گفت: این نوع توسعه صنایع بیش از آنکه با الگوهای توسعه‌ای در جهان همخوانی داشته باشد، بیشتر نوعی توهم توسعه است که گرفتار آن هستیم و فکر می‌کنیم با تاسیس کارخانجات صنایع سنگین در همه استان‌ها به توسعه‌یافتگی ایران کمک می‌کنیم، در حالی که کاملا از مسیر توسعه پایدار فاصله گرفته و مشکلات محیط زیستی را به سر حد بحرانی شدن می‌رسانیم.

عضو انجمن آمایش سرزمین ایران ادامه داد: پیامدهای این نوع مدیریت را می‌توان در استان‌های پرآب کشور ملاحظه کرد، مورد اخیر آن هم بحران آبی است که در استان خوزستان شاهد آن هستیم و استانی که یکی از غنی‌ترین منابع آبی ایران را دارد، تحت‌تاثیر نگاه غلط و سدسازی‌های بی‌رویه و غیراصولی به روزی افتاده که امروز حتی آب سالم برای آشامیدن هم در دسترس مردم آن نیست و احشامی که بومی آن منطقه هستند از بی‌آبی هورها و رودخانه‌ها تلف می‌شوند.

محبوب‌فر در پایان خاطرنشان کرد: این اتفاقات حاصل رویکرد نادرست مدیران ما در نادیده گرفتن طرح‌های آمایش سرزمین است که متاسفانه نشانه‌ای از اصلاح این رویکرد نیز دیده نمی‌شود.

سخن پایانی...

همان‌طور که در بخش‌های قبلی گزارش اشاره شد اجرای طرح‌های آمایش سرزمین در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته در دستور کار دولت‌ها قرار داشته و پژوهشگران نیز بر کارساز بودن این نوع سیاست‌گذاری صحه می‌گذارند اما طبق گفته کارشناسان داخلی، طرح‌های آمایش سرزمین در ایران فقط برای ظاهرسازی و در بولتن‌های حاکمیتی به چشم می‌خورند اما وقتی کار به اجرای طرح‌های موسوم به توسعه‌ای می‌رسد، عموما هیچ‌یک از سیاست‌های آمایشی که محور اصلی توسعه پایدار است در نظر گرفته نمی‌شود.

در واقع می‌توان گفت رویکردی که در بین کارگزاران ایرانی ترویج یافته، شباهت بسیار زیادی به الگوهای توسعه قرن بیستمی دارد که بدون توجه به شرایط اقلیمی و زیست‌محیطی همه منابع را در اختیار مفهومی با عنوان «تولید» دانسته و امورات کشور را در تقویت این مفهوم خلاصه می‌کند.

یکی از مصادیق بارز این نوع نگاه را می‌توان در روزهای اخیر و در مجلس یازدهم دید که طرحی را اعلام وصول کردند که طبق آن مقررشده وزارتخانه راه و شهرسازی به دو وزارتخانه «حمل‌ونقل» و وزارتخانه «ساختمان، شهرسازی و آمایش سرزمین» تغییر ماهیت یابد. کارشناسان معتقدند این دست اقدامات نتیجه‌ای به غیر از تحت‌الشعاع قرار دادن بیش‌ازپیش طرح‌های آمایش سرزمین نخواهد داشت، زیرا این حوزه به جای قرار گرفتن در جایگاهی فراتر از وزارتخانه‌ها، خود را محصور و زیرمجموعه دولت خواهد دید که مفری برای ورود به پروژه‌های توسعه‌ای ندارد.

البته گفته می‌شود توجیه مجلس برای این اقدام رفع موانع از مسیر اجرای طرح‌های ساخت مسکن ارزان در اطراف شهرهای بزرگ بوده، زیرا چنین طرح‌هایی غالبا در تعارض با برنامه‌های آمایش سرزمین است و نمایندگان قصد دارند مسیر را برای ساخت هرچه ساده‌تر و بی‌دردسرتر مسکن‌های ارزان هموار کنند.

اما ای‌کاش اهالی بهارستان پیش از تصویب هرگونه طرحی به بلایی که بر سر اقلیم برخی از مناطق مانند استان خوزستان آمده توجه کرده و تاثیر نادیده گرفتن الگوهای توسعه پایدار در ایجاد بحران‌های زیست‌محیطی را درک کنند و سپس برای رای دادن تصمیم بگیرند.

الزامات تحقق و پیاده‌سازی سند آمایش سرزمین

سند آمایش سرزمین با توجه به الزامات قانونی مندرج در اصل چهل‌وهشتم قانون اساسی، سیاست‌های کلی آمایش سرزمین (ابلاغی رهبر معظم انقلاب)، ماده (۳۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و ماده (۲۶) قانون برنامه ششم توسعه کشور، در دو سطح ملی و استانی تهیه و تدوین شده است. برهمین اساس در خردادماه سازمان برنامه و بودجه کشور در گزارشی با اشاره به اهمیت و ضرورت آمایش سرزمین به‌عنوان برنامه‌ریزی راهبردی سرزمینی برای بازآرایی فعالیت، جمعیت و زیرساخت‌ها بر شالوده فرصت‌ها و توان سرزمین، تاریخچه و سیر تطور و تکوین آمایش سرزمین در ایران از دهه ۱۳۵۰ تا ۱۳۹۰ پرداخت. در گزارش سازمان برنامه و بودجه کشور از اقدامات زیر به‌عنوان الزامات تحقق و پیاده‌سازی «سند آمایش سرزمین» یادشده است:

▣ تصویب آیین‌نامه اجرایی عرضه گاز طبیعی در بورس انرژی

هیات وزیران در اجرای تکلیف مقرر در بند «ک» تبصره (۱) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور مبنی بر فراهم کردن زیرساخت‌های فیزیکی و نرم‌افزاری لازم برای عرضه و انجام معامله گاز طبیعی در بورس انرژی در سال ۱۴۰۰، آیین‌نامه اجرایی مربوط به آن را تصویب کرد.

به‌موجب آیین‌نامه یادشده، شرکت ملی گاز ایران مکلف است در سال ۱۴۰۰، با در نظر داشتن تراز تولید و مصرف گاز طبیعی، زیرساخت‌های فیزیکی و نرم‌افزاری لازم را برای عرضه و انجام معامله تا سقف حداکثر ۱۰ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی در بورس ایجاد کند.

همچنین به‌منظور تجاری‌سازی و افزایش سهم بخش خصوصی در حوزه انرژی، سایر عرضه‌کنندگان که صلاحیت آنها به تأیید شرکت گاز و بورس می‌رسد، در سال ۱۴۰۰ می‌توانند گاز طبیعی را از یکی از منابع گازهای بازیافتی از مشعل واحدهای عملیاتی، گاز صرفه‌جویی‌شده در قالب گواهی‌های صرفه‌جویی در بازار بهینه‌سازی مصرف انرژی و طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، تأمین و در بورس انرژی عرضه کنند.

شرکت‌های ملی گاز ایران و بورس انرژی ایران همچنین موظف هستند در اجرای این آیین‌نامه، هر ۳ ماه یک‌بار گزارش عملکرد درباره معاملات گاز طبیعی را به وزارت نفت، سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی ارائه کنند.

▣ تصویب آیین‌نامه اجرایی قانون تعاونی کردن تولید و یکپارچه شدن اراضی

ایجاد انگیزه برای جذب و توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و کاهش احتمال زیان تولید، ساماندهی فرآیند تولید و افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های تولید و بهبود کیفیت مواد و فرآورده‌های غذایی، تخصیص هدفمند منابع به بخش کشاورزی روستایی در راستای تحقق خودکفایی، حمایت از ساخت زیربناها و رویکرد حمایتی و تشویقی در حوزه آب‌های کشاورزی، از مهم‌ترین دلایل تصویب این آیین‌نامه به‌شمار می‌روند.

براساس این آیین‌نامه، وزارت جهاد کشاورزی مجاز است با رعایت حدنصاب فنی و اقتصادی اراضی، در مناطقی که براساس موافقت صاحبان حداقل دوسوم اراضی کشاورزی متعلق به اعضای شرکت تعاونی تولید روستایی و سایر کشاورزان و نتایج مطالعات امکان‌سنجی، مناسب تشخیص داده می‌شود، برنامه تعاونی کردن تولید و یکپارچه شدن اراضی را اجرایی کند.

همچنین وزارتخانه مذکور موظف است به‌منظور بهره‌برداری مناسب از منابع آب‌وخاک و افزایش بهره‌وری، برنامه تعاونی کردن تولید و یکپارچه شدن اراضی را در قالب حمایت از تشکیل، توسعه و پایداری شرکت‌های تعاونی تولید روستایی و استقرار و توانمندسازی این شرکت‌ها به اجرا درآورد.

وزارت نیرو نیز موظف است به‌منظور ارتقای کارآیی و بهره‌وری آب کشاورزی، اعمال مدیریت درست در جهت استقرار نظام بهره‌برداری مناسب و تحقق مدیریت مشارکتی آب کشاورزی در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی تولید روستایی، اقداماتی را انجام دهد.

یادداشت

به ورشکستگی در آب رسیدیم

اسماعیل کهرم/ بوم‌شناس و فعال پیشکسوت محیط‌زیست

فعالان محیط‌زیستی در طول سال‌های اخیر مدام از وقوع یک ابربحران آبی در کشورمان خبر داده‌اند و با وجود همه این هشدارها، مقوله نجات محیط‌زیست در اذهان مدیران و حتی بخش بزرگی از جامعه، یک موضوع «لوکس» و غیرضروری به‌شمار آمده است. اما در یک سال اخیر اتفاقاتی در فلات ایران رخ داده که زنگ خطر را برای شهروندان سهل‌انگار نیز به صدا درآورده است. از جمله این رخدادها می‌توان به مواردی مانند جاری شدن سیل‌های ویرانگری که در پی بی‌توجهی به ژئومورفولوژی شهرها جان و مال مردم را به خطر انداخت و صدمات بسیاری را به جامعه وارد آورد، اشاره کرد. آتش‌سوزی‌های پیاپی در جنگل‌ها، تنش‌های آبی و لوکالیزه شدن (محلی‌شدن) اختلافات بر سر آب در سراسر کشور، آلودگی هوا و... از دیگر مواردی هستند که در یک سال اخیر، گریبانگیر مردم ایران بوده و زندگی را در بسیاری از مناطق کشور با مخاطره روبه‌رو کرده است. اما بحرانی که از زمستان سال گذشته نسبت به آن بارها هشدار داده می‌شد و هیچ اقدامی در جهت پیشگیری از آن انجام نشد، احتمال وقوع خاموشی‌های گسترده در پی کاهش میزان بارندگی و ذخایر آبی بود که به‌معنای کاهش میزان تولید برق توسط نیروگاه‌های برق‌آبی است اما همان‌طور که گفته شد، گوش مدیران و صاحب‌منصبان به این هشدارها بدهکار نبود و حالا شاهدیم که در روزهای گذشته شهرهایی در سراسر کشور از جمله پایتخت با قطعی برق در ساعاتی از شبانه‌روز مواجه شده‌اند که باعث شده به نگرانی‌ها از وخیم‌تر شدن اوضاع در هفته‌ها و ماه‌های مرداد و شهریور دامن زده شود. کار از بحران و تنش آبی گذشته است! وضعیت به مرحله‌ای رسیده که ما به «ورشکستگی آبی» رسیده‌ایم و برخی مسئولان در عین بی‌تفاوتی و بی‌خیالی به‌سر می‌برند، این خاموشی‌هایی هم که می‌بینیم به‌دلیل ابربحران آب است. از زمستان سال قبل که میزان بارش‌ها کاهش چشمگیری داشت، بارها گفتیم و نوشتیم که دولت باید به فکر تولید و مصرف انرژی برق در تابستان باشد، چراکه در صورت کاهش سطح ذخایر آبی حتما دچار خاموشی‌های گسترده خواهیم شد.

▣ سهم مردم از مصرف آب چقدر است؟

متاسفانه برخی مسئولان هر زمان به تابستان نزدیک می‌شویم، مردم را خطاب قرار داده و از آنها می‌خواهند برق و آب کمتری مصرف کنند. این خواسته منطقی است اما نباید نقش مار کشید و مردم را فریب داد، زیرا مهم‌ترین بخش هدررفت منابع آبی مربوط به کشاورزی است که ۹۲ درصد از میزان مصرف آب در کل کشور را شامل می‌شود. در حالی که خانوار ایرانی روی هم رفته ۳ درصد از مصرف آب کشور را دارند اما می‌بینیم که برخی مشکل خاموشی‌های فراگیر در کل کشور را به گردن مصرف خانگی می‌اندازند در حالی‌که سیستم کشاورزی در کشور ما به عهد کوروش کبیر بازمی‌گردد و ما می‌خواهیم با استفاده از همان روش و الگوها در قرن بیست‌ویکم کشاورزی کنیم. سهم صنایع نیز از کل مصرف آب کشور حدود ۵ درصد است و آن هم به علت محدود بودن صنعت در کشورمان است اما باز هم می‌بینیم که میزان بسیاری از آبی که در صنعت مصرف می‌شود به‌سادگی هدر می‌رود و کسی به فکر جلوگیری از این هدررفت نیست. البته هرگاه به تابستان نزدیک می‌شویم همه به فکر مصرف خانگی آب می‌روند و به یاد بانوان خانه‌داری می‌افتند که ظرف می‌شویند و به بارو آقایان آب زیادی را هدر می‌دهند.

▣ چه کار باید کرد؟

نباید خودمان را فریب بدهیم، کشور ما از مرز تنش آبی، کم‌آبی، بحران آبی و حتی ابربحران آبی هم گذر کرده و درحال‌حاضر به‌طور کامل ورشکسته هستیم؛ یعنی دیگر آبی باقی نمانده که بخواهیم روی آن چک‌وچانه بزنیم، فقط تنها کاری که از دستمان برمی‌آید، جلوگیری از وخیم و گسترده‌تر شدن اوضاع است. نخستین اقدامی هم که باید در دستور اجرا قرار بگیرد، تغییرات زیربنایی در بخش کشاورزی است تا از شر این سیستم غرقابی عهد عتیقی که داریم خلاص شویم. البته هزینه تغییر این الگوها بسیار بالاست و مردم نمی‌توانند از پس این هزینه‌ها بربیایند، به همین دلیل دولت‌ها باید تمام تلاش خود را به کار گیرند تا درآمد کشور را افزایش داده و هزینه‌های لازم برای نجات کشور از وخیم‌تر شدن اوضاع را تامین کنند.

برنامه‌های آمایش سرزمین به ما می‌آموزند که چه چیزی را کجا بسازیم و چه چیزی را کجا بکاریم

دریچه

کمیسیون Eurostat و توسعه پایدار در اروپا

ترجمه و تدوین- سهند اینانلو: کمیسیون Eurostat که تحت نظارت اتحادیه اروپا کار می‌کند، مسئول اصلی ارائه گزارش دوسالانه نظارت بر عملکرد کشورهای اروپایی است. این کمیسیون با استفاده از گروه‌های پژوهشی و متخصصی که در مناطق مختلف دارد، شاخص‌های توسعه پایدار در بخش محیط‌زیست را تبیین و سپس بر اساس این شاخص‌ها عملکرد کشورها را بررسی می‌کند. این نوع گزارشات کمیسیون Eurostat موجب می‌شود برنامه‌های جامع توسعه پایدار محیط‌زیست بهبود یابند و در زمان مشخصی به مرحله اجرا و بهره‌برداری برسند.

▣ پیوستن به استراتژی ۲۰۲۰ اروپا و دستور کار توسعه پایدار

اتحادیه اروپا بر این امر تاکید دارد که نکته کلیدی در راستای تحقق توسعه پایدار محیط‌زیست، اتصال کشورهای اروپایی به این طرح جامع در این زمینه است. زمانی که این پیوستن شکل نگیرد، قطعا نمی‌توان به اهداف موردنظر دست یافت؛ از این رو کشورهای عضو را موظف کرده که به‌طور رسمی به این طرح جامع بپیوندند و استراتژی‌های لازم را به‌سرعت اجرایی کنند. یکی از ابزارهای این موضوع، استفاده از تکنیک‌های هوشمند است که می‌تواند در اجرای طرح‌های مربوط به حفظ محیط‌زیست بسیار موثر باشد؛ از این رو بسیاری از کمیسیون‌ها باید این فناوری‌های هوشمند را بومی‌سازی کرده و در مدت زمان کوتاهی آنها را برای اجرا آماده سازند. این امر به توسعه استراتژی ۲۰۲۰ اتحادیه اروپا کمک شایانی خواهد کرد و می‌تواند مفید واقع شود. همچنین صندوق استراتژیک اروپا که برای همین امر و دستیابی به اهداف مربوط به آن فعالیت می‌کند، روی مسائل اقتصاد کلان آن کار می‌کند و باید در هر فصلی بودجه‌های مشخصی را تعیین کند. سپس هر یک از این بودجه‌ها در طول یک فصل و با نظارت صندوق استراتژیک اروپا صرف طرح‌ها شده و آنها را به سرانجام می‌رساند.

▣ چشم‌انداز استراتژی توسعه پایدار ۲۰۲۰ اروپا

هدف اصلی از تبیین این استراتژی آن است که اتحادیه اروپا بتواند مدیریت صحیحی بر عملکرد کشورها داشته باشد و از منابع شناخته شده به‌صورت کاملا تخصصی و موثر بهره‌مند شود. بهره‌برداری از محیط‌زیست در راستای سیاست‌های اتحادیه اروپا می‌تواند ظرفیت‌های جدید و اقتصادی را ایجاد کند که هم برای کشورها موثر است و هم می‌تواند به حفظ محیط‌زیست کمک کند. این امر موجب بهبود کیفیت زندگی در کشورهای اروپایی می‌شود و رتبه‌های آنها را در این زمینه افزایش خواهد داد. این استراتژی اهداف کلی و اقدامات مشخصی را برای ۷ موضوع کلیدی تعیین می‌کند که باید تا سال ۲۰۲۰ میلادی به‌صورت کامل اجرایی می‌شدند تا ثمربخش باشند. این ۷ موضوع کلیدی شامل موارد زیر می‌شوند:

▣ تغییرات آب و هوا و انرژی پاک

- حمل‌ونقل پایدار
- عرضه و تقاضای پایدار
- حفاظت و مدیریت منابع طبیعی
- سلامت عمومی
- توسعه زیرساخت‌های اجتماعی، جمعیت‌شناسی و مهاجرت
- فقر جهانی و چالش‌های توسعه پایدار

حال برای دستیابی به این اهداف کلان و بررسی آنها، اتحادیه اروپا پیشنهاد داده که از منابع جهانی بهتر از گذشته و با یک برنامه‌ریزی کامل استفاده شود و کشورهای اروپایی به‌صورت مشترک بتوانند از این منابع در جهت اجرای اهداف خود و توسعه پایدار محیط‌زیست بهره ببرند. همچنین مقرر شده به‌زودی یک نظرسنجی بین‌المللی در کشورهای عضو اتحادیه اروپا انجام شود که در این نظرسنجی هم از نظریه‌ها و ایده‌های جدید استفاده شود و هم کلیه شهروندان با این موضوع درگیر شوند. این امر موجب می‌شود هم شهروندان به اهمیت موضوع پی ببرند و هم پس از مدتی آن را به یک مطالبه عمومی تبدیل کنند. این مطالبه عمومی سبب می‌شود دولت‌ها و شهرداری‌ها با سرعت عمل بیشتری اقدام به تبیین و اجرای طرح‌های لازمه کنند و در نهایت به رشد کیفیت زندگی شهروندان و توسعه پایدار محیط‌زیست دست یابند.

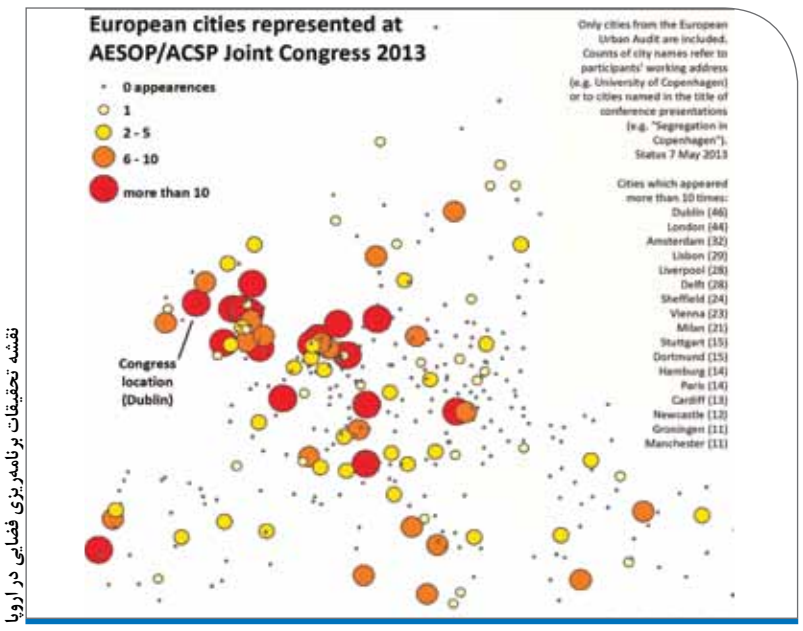
▣ فعالیت انجمن‌های مشارکت مردمی در طرح توسعه پایدار ۲۰۲۰

همچنین اخبار به‌دست آمده حاکی از آن است که به‌زودی انجمن‌های مشارکت مردمی در طرح توسعه پایدار ۲۰۲۰ اتحادیه اروپا در کشورهای عضو فعال می‌شوند و جمعی از شهروندان خلاق و نوآور را گرد هم می‌آورند. این امر به پیشروی طرح‌های مورد نظر کمک بسزایی خواهد کرد و می‌تواند شیوه‌های مناسب حفظ محیط‌زیست را نمایان سازد، این در حالی است که اعضای فعال این انجمن‌ها به مرور زمان و پس از دریافت تاییدیه‌های صلاحیت می‌توانند در کمیسیون‌های تخصصی اتحادیه اروپا نیز شرکت کنند و از این طریق به ارائه ایده‌ها و نظرات خلاقانه و تاثیرگذار خود بپردازند.

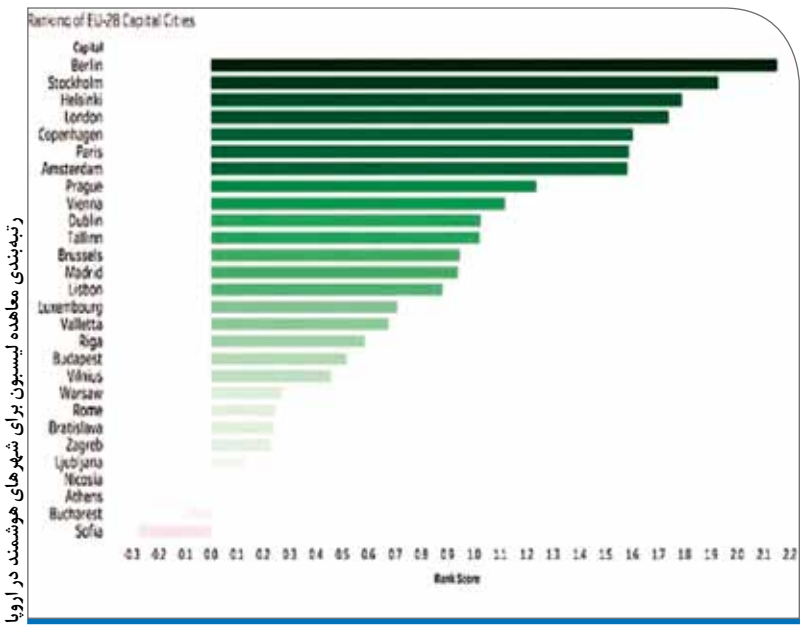
منبع: www.sanatghaza.com

نگاهی به سیاست‌های اعضای اتحادیه اروپا در حوزه توسعه پایدار

واکاوی طرح‌های آمایش سرزمین در اروپا

نقشه تحقیقات برنامه‌ریزی فضایی در اروپا

رتبه‌بندی معاهده لیسبون برای شهرهای هوشمند در اروپا

ترجمه و تدوین
سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

برنامه‌های آمایشی در اروپا از سال‌های پایانی دهه ۸۰ میلادی وارد سیاستگذاری‌های کلان دولت‌های عضو اتحادیه شد، زیرا برخی بحران‌های زیست‌محیطی از جمله آلودگی و رژیم توزیع منابع طبیعی به‌گونه‌ای بود که دولت‌ها مجبور به طراحی مدل‌هایی برای حل این نابرابری اقلیمی با اجرای برنامه‌ای که در راستای توسعه کشورها بود، شدند. در سال‌های ابتدایی دهه ۸۰ میلادی، رشد بی‌سابقه صنایع و متعاقب آن جمعیت در کشورهای غربی اروپا کار را به جایی کشاند که دولت‌ها طرح‌های تدوین شده توسط پژوهشگران و آکادمیسین‌ها را پذیرفته و برای همسان‌سازی با قوانین داخلی کشور به پارلمان‌ها سپردند. در همین راستا در سال ۱۹۹۹ سندی تحت عنوان چشم‌انداز توسعه فضایی اروپا (ESDP) توسط وزرای برنامه‌ریزی منطقه‌ای در کشورهای عضو اتحادیه اروپا امضا شد و برای اجرا در اختیار همه اعضای اتحادیه قرار گرفت. البته سند ESDP ضمانت اجرایی نداشت اما بحران‌های زیست‌محیطی در سراسر اروپا تا حدی جدی شده بود که اغلب اعضا بدون مقاومت شروع به اجرای مفاد آن کردند. البته این برنامه‌ها در اروپا تحت عنوان طرح‌های انسجام سرزمینی هم شناخته می‌شوند اما آنچه در جهان از جمله اتحادیه اروپا مورد پذیرش قرار گرفته، مشابه سندهای آمایشی است که توسط یونسکو هم تایید شده و برای اجرا در اختیار کشورهای جهان سومی و در حال توسعه قرار گرفته است.

آمایش سرزمین در اروپا

برنامه‌های آمایش سرزمینی در قاره اروپا باوجود اینکه در زمانی به تصویب رسیده بود که این اتحادیه تنها ۱۵ عضو داشت، امروزه توسط همه اعضای باشگاه اروپایی‌ها پذیرفته و اجرا می‌شوند. البته الگوی آمایش سرزمینی به فراخور ماهیت سیاسی دولت‌ها در کشورهای این منطقه با شدت و ضعف اجرایی می‌شود اما روی هم رفته می‌توان گفت اتحادیه اروپا باوجود مهار شدن بحران‌های محیط زیستی بیشترین نرخ اجرای پروژه‌های عمرانی همساز با توسعه پایدار را در جهان به ثبت رسانده، این در حالی است که چین به‌عنوان کشوری که با سرعت سرسام‌آوری پله‌های ترقی اقتصادی را پشت سر می‌گذارد، یکی از ضعیف‌ترین عملکردها در زمینه اجرای طرح‌های آمایش سرزمینی را اجرایی می‌کند. البته طی پیمان پاریس چین و امریکا متعهد شده بودند برخی از اصول هماهنگ با برنامه‌های آمایش منطقه‌ای را پذیرفته و در دستور کار قرار دهند اما با روی کار آمدن دونالد ترامپ معادلات بهم ریخت و چینی‌ها نیز پس از خروج ترامپ از این پیمان‌نامه بین‌المللی، اجرای طرح‌ها و برنامه‌های محدودکننده آن را از دستور کار خارج کردند.

البته معاهده پاریس نخستین طرحی نبود که اروپایی‌ها برای بهبود وضعیت عمومی محیط‌زیست پایه‌ریزی کنند زیرا در سال ۲۰۰۴ نیز طرحی را که به‌نام معاهده لیسبون معروف است، طراحی کرده و به تصویب همه اعضای اتحادیه اروپا رساندند که طی آن کشورها موظف می‌شدند علاوه بر اجرای طرح‌های آمایش سرزمین در کشورهای خود، برنامه‌هایی با محوریت آمایشی در منطقه یورو اجرا کنند. این طرح که بعدها به‌نام «دولت سرزمینی و چشم‌اندازهای اتحادیه اروپا» (ESPON) به تایید سازمان ملل متحد نیز رسید، در واقع به‌عنوان پیش‌نویسی برای پیمان‌نامه پاریس عمل کرد و نقش مهمی را در جهت‌گیری کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه برای مهار بحران‌های زیست‌محیطی ایفا کرد. البته پس از تصویب معاهده لیسبون در اتحادیه اروپا نشستی در شهر لایپزیگ آلمان (سال ۲۰۰۷) برگزار شد که زمینه را برای طراحی پیمان‌نامه‌ای فراگیر و گسترده‌تر در مقیاس جهانی آماده می‌کرد اما کارشناسان حقوقی معتقدند ESPON مادر معاهده پاریس بوده و شاید بتوان امضای آن توسط کشورهای اروپایی را انقلابی ازسوی بشر برای نجات کره زمین و همچنین نسل انسان قلمداد کرد.

> کارشناسان حقوقی معتقدند ESPON مادر معاهده پاریس بوده و شاید بتوان امضای آن توسط کشورهای اروپایی را انقلابی ازسوی بشر برای نجات کره زمین و همچنین نسل انسان قلمداد کرد

برگزیت و فرگزیت

داستان اجرای طرح‌های آمایشی در اروپا همیشه بدون مشکل و همراه با همکاری همه اعضای اتحادیه نبوده، زیرا در مقاطعی شاهد نواختن ساز مخالف توسط برخی از اعضای مهم اتحادیه اروپا در روند پیاده‌سازی برنامه‌های آمایشی بودیم که مهم‌ترین آنها ماجرای خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا است که به‌نام «برگزیت» شناخته می‌شود. این جریان را که در نهایت منجر به خروج بریتانیا در روز ۳۱ ژانویه سال ۲۰۲۰ میلادی از اتحادیه اروپا شد، می‌توان جرقه‌ای برای مخالفت‌ها با اجرای برنامه‌های آمایشی در بین کشورهای اروپایی دانست، زیرا جریان‌های راست‌گرا در انگلستان دولت را در سال ۲۰۱۶ مجبور به برگزاری همه‌پرسی پیرامون خروج یا ماندن در اتحادیه اروپا کردند که نتیجه آن جهانیان را شگفت‌زده کرد. البته فرآیند خروج کشورهای تحت پادشاهی بریتانیا از اتحادیه به قدری سخت و پیچیده بود که حدود ۴ سال به طول انجامید. این اتفاق نعل به نعل برای فرانسوی‌ها نیز رخ داد؛ با این تفاوت که جنبش راست افراطی در این کشور اروپایی مانند انگلستان از قدرت زیادی برخوردار نبود و همین مسئله باعث شد کار به همه‌پرسی هم کشیده نشود. البته کارشناسان بر این باورند که دلیل موفق نبودن راست‌گرایان فرانسوی برای خارج کردن کشورشان از اتحادیه اروپا اجرای پیمان‌نامه ESPON بود زیرا طی این معاهده کشورهای این قاره متعهد می‌شدند برنامه‌های آمایش منطقه‌ای و فرامرزی را در دستور کار قرار دهند و فرانسه نیز نقش بسیار مهمی را در این برنامه بازی می‌کرد زیرا یکی از کشورهای وسیع اروپایی محسوب می‌شود که از چند جهت در مسیر اجرای طرح‌های آمایشی قرار دارد. اهمیت فرانسه در این برنامه‌ها تا حدی است که حتی از این کشور به‌عنوان چهارراه اقلیمی اروپا یاد شده و اجرای برنامه‌های همساز با توسعه پایدار را بدون همکاری فرانسه امکان‌ناپذیر می‌دانند. حتی برخی اعتقاد دارند همین فاکتور باعث شد پاریس میزبان گفت‌وگوهایی باشد که دست آخر به امضای توافقنامه تاریخی «پاریس» ختم شد.

کارشناسان اقتصاد سیاسی و تحلیلگران ژئوپلتیک معتقدند جزیره‌ای بودن بریتانیا و غیرمرتبط بودن کشورهای این منطقه با بدنه اصلی اروپا باعث شد به‌نحوی اروپا بتواند با جدایی این عضو قدیمی خود موافقت کرده و آن را در سال ۲۰۲۰ به رسمیت بشناسد، چراکه سهم انگلستان و اسکاتلند در اجرای این پروژه‌ها به اندازه‌ای نیست که بدون حضورشان سایر اعضای اتحادیه دچار مشکل شوند.

نمونه‌های موفق اعضای اتحادیه

برای سنجش میزان پیشرفت برنامه‌های آمایشی در جهان سنجه‌های مختلفی از جمله پیشبرد طرح‌های توسعه‌ای باتوجه به تغییرات اقلیمی، مهار بحران‌های زیست‌محیطی، پیشگیری از وقوع بحران‌های بالقوه و... وجود دارد اما وقتی به اروپا می‌رسیم این سنجه‌ها تقریبا کارآیی خود را از دست می‌دهند، زیرا کشورهایی مانند سوئد و دانمارک باوجود اجرای تمام و کمال برنامه‌های آمایشی ضرایب پایینی را کسب می‌کنند، چراکه بحران بالفعل و بالقوه محیط‌زیستی در این کشورها وجود ندارد که با مهار یا پیشگیری از وقوع آنها بتوان امتیاز مثبتی را در سبد نوردیک‌ها گذاشت.

اما کشورهایی نظیر دانمارک، فنلاند، سوئیس، هلند، سوئد و اتریش از نمونه‌های بارز در بین اعضای اتحادیه هستند که در مسیر اجرای برنامه‌های آمایشی به موفقیت قابل‌توجهی دست پیدا کرده‌اند. برای مثال در هلند الگوهای آمایشی به‌عنوان مهم‌ترین سند در اجرای برنامه‌های عمرانی شناخته شده و هیچ طرح عمرانی بدون توجه به مدل‌های ملی و منطقه‌ای آمایش سرزمینی اجرایی نمی‌شود؛ از همین رو فاکتورهای زیست‌محیطی مورد سنجش ناظران بین‌المللی در طول یک دهه اخیر نشان‌دهنده پیشتازی کشورهای شمال و مرکز اروپا در امر حفظ و حراست از محیط‌زیست با محوریت اجرای برنامه‌های آمایشی بوده است. در سال ۲۰۱۶ دانمارک، ۲۰۱۷ هلند، ۲۰۱۸ دانمارک، ۲۰۱۹ سوئیس و ۲۰۲۰ هلند رتبه نخست در زمینه اجرای برنامه‌های آمایشی منطقه‌ای و ملی را به خود اختصاص داده‌اند که هر سال ازسوی سازمان ملل متحد اعلام می‌شود، اما به‌طور میانگین سازمان‌های نظارتی در حوزه محیط‌زیست، دانمارک و هلند را همسازترین کشورها با کشورهای اقلیمی می‌دانند که در حال حاضر هیچ یک از این کشورها با بحران زیست‌محیطی مواجه نیستند. طبق گزارشاتی که منتشر شده دولت‌های دانمارک و هلند در هیچ موردی اجازه ساخت‌وساز به بخش خصوصی و دولتی را در صورت مغایرت با اصول آمایشی نمی‌دهند.

منبع: ec.europa.eu

تاریخچه آمایش سرزمین در ایران و جهان

نخستین بارقه‌های توجه به آمایش سرزمین در فرانسه که در چارچوب برنامه‌های متمرکز توسعه‌ای قدم برمی‌داشت، ظهور یافت. ژنرال دوگل، معمار فرانسه نوین در سال ۱۹۶۱ آمایش سرزمین را «تجدید ساختار چهره فرانسه» نامید.

آنچه دوگل گفت به‌دور از نظر سردمداران اولیه ایده آمایش سرزمین مانند کلودیوس پتی، وزیر بازسازی و شهرسازی وقت فرانسه که در سال ۱۹۵۰ برای نخستین بار در دولت فرانسه این موضوع را مطرح کرد، نبود. آنها آمایش را «هنر یا فن (نه علم!) جای دادن با نظم و ترتیب و همراه با آینده‌نگری انسان‌ها و فعالیت‌ها، زیرساخت‌ها و وسایل ارتباطی در خدمت انسان‌ها در فضای کشور با در نظر گرفتن الزام‌های طبیعی، انسانی و اقتصادی و حتی سوق‌الجیشی» تعریف کردند. البته آمایش سرزمین را نمی‌توان موضوع تازه‌ای دانست زیرا سرزمین چون کانون فعالیت و سکونت انسان است، همواره در معرض نوعی دخالت، عمران و آمایش بوده است.

آنچه نوآوری است تغییر هدفمند و برنامه‌ریزی شده سرزمین و روش‌های تهیه و اجرای این‌گونه برنامه‌هاست. فرانسه در شمار معدود کشورهایی است که طی نیم‌قرن گذشته برنامه‌ریزی مدون آمایش سرزمین داشته و دستگاه‌های مشخصی را برای تهیه و اجرای برنامه‌هایی از این دست برپا کرده است. فکر برنامه‌ریزی آمایش سرزمین در فرانسه در سال ۱۹۴۷ با انتشار کتابی به‌نام «پاریس و بیابان فرانسه» توسط شخصی به‌نام ژان فرانسوا گراویه پدیدار شد. از آن تاریخ به بعد تا سال ۱۹۷۵ این شیوه برنامه‌ریزی در فرانسه دوران موفق و به‌قول فرانسویان دوران سی‌ساله «شکوهمندی» را پشت سر گذاشت، اما در دهه ۹۰-۱۹۸۰ در فرانسه شاهد افول آمایش سرزمین هستیم. از سر گرفته شدن آمایش سرزمین در این کشور از اوایل دهه ۱۹۹۰ به بعد است. برنامه‌های آمایش سرزمین در ایران بسیار متاثر از راه و روش فرانسوی است، زیرا در طرح آمایش سرزمینی که پیش ازانقلاب بنا به سفارش سازمان برنامه و بودجه وقت توسط مشاوران «ستیران» تهیه شد و نتیجه نهایی مرحله دوم آن در سال ۱۳۵۶ انتشار یافت، کارشناسان فرانسوی هم شرکت داشتند. در روش‌شناسی طرح مذکور آشکارا جای پای تجربه سال‌های اواخر دهه ۶۰ و اوایل دهه ۷۰ فرانسه، طرح فراگیر آمایش فرانسه معروف به سزام به چشم می‌خورد؛ مطالعاتی هم که بعد از انقلاب در زمینه آمایش سرزمین در ایران انجام شده تا حدی متاثر از طرح «ستیران» است.

منبع: وبسایت شهرسازی آنلاین

لندن میزبان نخستین شهر بدون کربن

پایتخت انگلستان قرار است به‌زودی میزبان منطقه مسکونی جدیدی به مساحت بیش از ۲۰ هزار مترمربع باشد که تولید فسیل از آن صفر خواهد بود.

به گزارش ایمنا، طرح منطقه جدید Bankside Yards توسعه‌ای چندمنظوره خواهد بود که با هدف سکونت و سرمایه‌گذاری احداث می‌شود.

معماران این طرح شگفت‌انگیز، هزینه احداث آن را بیش از ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون پوند برآورد و ادعا کرده‌اند اصولی برای ساخت این منطقه در نظر گرفته شده که انتشار کربن را در آن به حداقل می‌رساند.

این توسعه شهری جدید از شبکه انرژی نسل پنجم بهره‌مند خواهد بود که همتای آن در هیچ نقطه‌ای از بریتانیا وجود ندارد. این اقدام در راستای ایجاد تعادل انرژی گرمایی در تمام سازه‌های آن اعمال می‌شود.

منطقه جدید قرار است ۸ ساختمان جدید و ۱۴ مسیر راه‌آهن بازسازی شده را در بر گیرد که هر سازه انرژی موردنیاز خود را از یک شبکه حرارتی که برای کل منطقه ساخته خواهد شد، استخراج می‌کند و از این طریق، مصرف برق شهری به حداقل می‌رسد.

از سوی دیگر قرار است پمپ‌های حرارتی تعبیه شده در سراسر منطقه، نماهای بهینه‌شده سازه‌ها و سیستم‌های خدماتی کارآمد نیز در کنار تعهدات منطقه مبنی بر مصرف انرژی سبز، شهردار لندن را به هدف صفر تولید کربن، دست‌کم در این منطقه نزدیک کند. البته امکانات منطقه جدید تنها به موارد ذکرشده ختم نمی‌شود، بلکه قرار است خدمات بیشتری را نیز برای کاربران به ارمغان آورد؛ به‌عنوان مثال ساخت‌وساز براساس داده‌های هوشمند انجام می‌شود.

تراژدی کودک و کرونا

آیدا فریدی: روزگار کرونازده کشـور هنوز ادامه دارد. حدود دو سـال اسـت تمام زوایای زندگی همه‌مان درگیر پروتکل‌های بهداشـتی، مرگ‌ومیر عزیزان و رو به زوال رفتن بسیاری از کسب‌وکارها شده است. کودکان به‌عنوان بخشـی از این جامعه گرفتار در بیماری همه‌گیر، زندگی، آموزش و تفریح‌شـان دستخوش تغییرات بسیار شد. اگر در ابتدا در برابر پوشش ماسک امتناع می‌کردند و نیاز به تلاش و جهد بسیار از سوی والدین بود تا ماسک را روی صورت خود بپذیرند، حالا پس از دو سال، ترس کنار گذاشتن ماسک از چهره خود را دارند و تازه آموخته‌اند ماسک یکی از مراحل و شـرایط در امان ماندن از ویروسـی است که درک آن از توان آنها خارج است. بسیاری فرزندان و کودکان خود را در خانه قرنطینه کردند و عده‌ای دل به دریا سپردند و هر از گاهی کودک خود را تحت تدابیر شدید ایمنی و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی به پارک‌های متروک شهر سپردند. اگرچه همین مراقبت شدید شامل الکل زدن مدام به‌دسـت کودکان و شرایط سـخت و دلهره‌آور بسیاری والدین را به آن‌سو برد که بیشتر احتیاط کنند و به‌دنبـال آن کرونای دلتا که بیشـتر در کمین کودکان بود، همین فراغت کوتـاه و کوچک را هم از آنها گرفت. حالا همزمان با واکسیناسـیون عمومی و ملی و کمتر شدن آمار ابتلا و مرگ‌ومیر، کم‌کم صدای کودکان در شهر شنیده می‌شـود اما هراس همچنان هسـت. مدارس بازگشایی شده‌اند اما بیشـتر به‌صورت اختیاری و نه اجباری. آموزش آنلاین همچنان پابرجاسـت و بسـیاری از والدین هنوز مصر هستند تا فرزندشـان در کلاس‌های مجازی آموزشی حضور داشته باشند.

گزارش تصویری این شماره صمت به مناسب روز جهانی کودک تهیه شده است.

چهارشنبه
۱۴ مهر ۱۴۰۰- ۲۹ صفر ۱۴۴۳ - ۶ اکتبر ۲۰۲۱-شماره ۱۹۰۰-پیاپی۳۲۱۸

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام‌فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

واکسیناسیون دانش آموزان همچنان نقل محافل است

اختلاف‌نظرها و ابهامات ادامه دارد

خبر باز شدن سامانه نوبت‌دهی واکسیناسیون متولدین سال‌های پیش از ۱۳۸۸، در حالی اعلام شد که نظرات متفاوتی درباره واکسینه کردن کودکان وجود دارد و این مسئله با حواشی‌هایی در فضای رسانه‌ای و شبکه‌های اجتماعی همراه است و همین باعث ایجاد ابهامات و نگرانی‌هایی بین والدین شده است. در این گزارش سعی شده به برخی از این ابهامات پاسخ داده شود.

واکسیناسیون افراد زیر ۱۸ سال، موضوع حساسی که ۲ تا ۳ ماه پیش تصور می‌شد، فاصله چندان نزدیکی با آن نداریم با نوبت‌دهی‌های متوالی در ماه اخیر، فرا رسیده و متولدین سال‌های پیش از ۸۸ که امسال ۱۲ ساله یا بیشتر هستند نیز می‌توانند در سامانه وزارت بهداشت ثبت‌نام و واکسن دریافت کنند. مسئله‌ای که با اطلاعات گاه ضدونقیض و برخی ابهامات پیرامونش کم‌وبیش پرسش‌هایی را برانگیخته است. در حالی که در روزهای آغازین شهریور به گفته علیرضا رئیسی، سخنگوی ستاد مبارزه با کرونا قرار بر واکسیناسیون دانش‌آموزان دارای بیماری‌های زمینه‌ای و اطرافیان دانش‌آموزان بود و پیش‌بینی می‌شد دو واکسن سینوفارم و پاستوکووک برای این دسته از افراد استفاده شود، بهرام عین‌اللهی در تاریخ ۲۳ شهریور از برنامه واکسیناسیون افراد ۶ تا ۱۸ ساله خبر داد، این در حالی بود که سخنگوی ستاد مبارزه با کرونا ۳ مهر به ایلنا گفته بود: «واکسیناسیون در حال حاضر برای سن ۱۷ سال به بالا در نظر گرفته شده و فعلا برنامه‌ای برای واکسیناسیون افراد کمتر از این سن نداریم». در ادامه این ضدونقیض گویی‌ها ۶ مهر اعلام شد سامانه نوبت‌دهی برای افراد بالای ۱۲ سال باز شده است. سرعت این اخبار متفاوت به پرسش‌ها و ابهامات پیرامون برنامه واکسیناسیون کودکان در ایران دامن می‌زند.

سینوفارم تاییدیه تزریق به سنین ۳ تا ۱۷ سال را دارد

معاون وزیر بهداشت و سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا درباره چرایی باز شدن سامانه واکسیناسیون افراد ۱۲ سال به بالا گفت: باتوجه به اینکه واکسن سینوفارمی که در اختیار داریم و همچنین واکسن پاستوکووک که انشالله هفته آینده به دست‌مان خواهد رسید، هر دو تاییدیه تزریق به سنین ۳ تا ۱۷ سال را دارند، براساس برنامه‌ریزی که انجام دادیم، مقرر شد سامانه برای افراد ۱۲ سال به بالا نیز باز شود. او با تاکید بر اینکه جای نگرانی برای خانواده‌ها وجود ندارد، گفت: این دو واکسن کاملا مورد تایید وزارت بهداشت و سازمان غذا و داروست و در کشورهای دیگر از جمله در چین و برخی از کشورهای عربی نیز استفاده شده است.

واکسیناسیون کودکان هم در مطالعات بالینی، با احتیاط بیشتر و پس از مطالعه روی بزرگسالان انجام می‌شود و هم در میان مردم تردیدهای بیشتری از عوارض احتمالی آن وجود دارد. ابراز نگرانی علی پزشکیان، عضو کمیسیون بهداشت مجلس شورای اسلامی از واکسیناسیون بدون مستندات، از دیگر نشانه‌های تردید در سطح جامعه و حوزه درمان کشور است که نگرانی‌های افکار عمومی از تصمیمات در حوزه واکسیناسیون افراد زیر ۱۸ سال را تشدید می‌کند.

همه واکسن‌ها مجوز اضطراری گرفته‌اند

نادر توکلی، معاون درمان ستاد کرونا استان تهران در پاسخ به این سوال که آیا مستندات برای واکسیناسیون افراد سنین ۱۲ سال به بالا وجود دارد، گفت: هیچ کدام از واکسن‌ها در دنیا چه برای بزرگسالان و چه کودکان تمام مراحل را نگذرانده‌اند. همه واکسن‌ها حتی فایزر، مدرنا و جانسون‌اندجانسون مجوز اضطراری گرفته‌اند؛ بنابراین برای کودکان هم این مجوز، اضطراری است و مجوز کامل برای هیچ کدام از واکسن‌ها صادر نشده است. او در ادامه می‌گوید: بسیاری از کشورها به‌دلیل حساسیت موضوع و اینکه کودکان جزو گروه پرخطر هستند، واکسیناسیون این گروه سنی را شروع کرده‌اند. واکسن‌هایی که برای کودکان استفاده می‌شود مشخص است و در ایران هم قاعدتا برنامه آن وجود دارد.

توکلی در پاسخ به این سوال که آیا مستنداتی از عوارض واکسن سینوفارم در کودکان موجود است و این عوارض چه مواردی هستند، خاطرنشان کرد: به این دلیل که تزریق این واکسن در ایران به‌طور کامل و فراگیر انجام نشده، مستنداتش موجود نیست، اما تزریق آن در دنیا نشان داده که واکسن پرعارضه‌ای نیست. خوشبختانه سینوفارم واکسن بی‌خطری برای کودکان است و در دنیا هم استفاده شده است. او با اشاره به اینکه واکسنی که فعلا برای کودکان تزریق می‌شود تنها سینوفارم است، در پاسخ به این سؤال که آیا برنامه‌ای برای تزریق واکسن سوبرانا پلاس به کودکان وجود دارد، گفت: در حال حاضر خیر؛ مگر اینکه مطالعاتش کامل شود و الان وارد چرخه تزریق نشده است.

واکسن سینوفارم کودکان تک‌دوز است یا دو دوز؟

یکی دیگر از حواشی واکسن سینوفارم، مسئله تک‌دوز یا دو دوز بودن آن برای کودکان بود. پیش از این حیدر محمدی، مدیرکل امور دارویی سازمان غذا و دارو، در مصاحبه‌هایی عنوان کرده بود واکسن سینوفارم کودکان و بزرگسالان با هم فرقی ندارد؛ با این وجود برخی گفته‌ها از تک‌دوز بودن واکسن سینوفارم تزریق شده به کودکان حکایت داشت. پیام طبرسی، عضو کمیته علمی کشوری کرونا در این باره گفته بود: طبق مطالعات، اعلام شده که واکسن سینوفارم کودکان یک دوز و با سینوفارم بزرگسالان متفاوت است. کودکان قرار است یک دوز واکسن تزریق کنند. پاستور هم هنوز تولید و وارداتش به میزان مورد نیاز انجام نشده و اکنون عمدتا سینوفارم وارد شده است. البته پاسخ این سوال که واکسن کودکان یک دوز است یا دو دوز، هنوز دقیق نیست و باید صبر کنیم تا ببینیم سیاست وزارت بهداشت چیست و اعلام شود. از طرفی دبیرکل جمعیت هلال احمر هم ۴ مهر اعلام کرده بود: امروز ۶ میلیون دوز واکسن کرونای تک‌دوز از مجموع ۱۲ میلیون دوز توصیه شده برای سنین ۳ تا ۱۷ سال وارد کشور و تحویل وزارت بهداشت شد. پس از این خبر و باتوجه به اینکه نشانی از واکسن تک‌دوز سینوفارم برای کودکان در منابع مختلف دیده نمی‌شود، بحث‌ها پیرامون این موضوع در فضای مجازی بالا گرفت، به‌طوری که کیانوش جهانپور، سخنگوی سابق وزارت بهداشت هم در دو توئیت تاکید کرد واکسن تک‌دوز سینوفارم برای اطفال وجود خارجی ندارد. او در یکی از توئیت‌ها نوشت: احتمالا منظور واکسن کانسینو چینی بوده که برای بزرگسالان هم تک‌دوز استفاده می‌شود. پلتفرمی شبیه دوز دوم اسپوتنیک است و تنها یک مطالعه ۱۵۰ نفری روی کودکان ۶ تا ۱۷ سال داشته که تزریق تک دوز با دزاژ پایین‌تر را برای کودکان پیشنهاد کرده است. در نهایت اختلاف‌نظر پیرامون واکسن تک‌دوز اطفال به اطلاعیه وزارت بهداشت ختم شد که اعلام کرد: این خبر به اشتباه منتقل شده است. واکسن سینوفارم، واکسن تک‌دوز نبوده، بلکه باید بعد از یک دوره، دوز دوم آن هم تزریق شود و واکسن‌های وارداتی اخیر هم مانند همان واکسن‌های سینوفارم قبلی است که برای بزرگسال استفاده می‌شد و دارای همان خصوصیات و برند هستند.

فوریتی برای واکسیناسیون کودکان وجود ندارد

در همین حال مسعود یونسیان، اپیدمیولوژیست و استاد دانشگاه علوم پزشکی ایران با تاکید بر اینکه فوریتی برای واکسیناسیون دانش‌آموزان وجود ندارد، گفت: در بازگشایی مدارس، مسئله ضروری نه واکسیناسیون دانش‌آموزان که اطرافیان آنهاست و در حقیقت واکسیناسیون شرط لازم برای بازگشایی مدارس نیست. کشورهای متعددی که توانسته‌اند کرونا را کنترل و مدارس را باز کنند، چنین شرطی را قائل نشده‌اند که حتما دانش‌آموزان واکسینه شده باشند تا مدارس باز شود. وی خاطرنشان کرد: این کشورها برای بازگشایی مدارس شروط دیگری دارند؛ اینکه چگونه بتوانند فاصله فیزیکی و بهداشت دست را رعایت کنند و چطور ماسک را برای دانش‌آموزان به اندازه کافی تامین کرده باشند و چطور سازکاری داشته باشند که مطمئن شوند دانش‌آموزان یا معلمان اگر کسالتی پیدا کردند، بدون اینکه بخواهند آداب معمول را رعایت کنند، بتوانند از مرخصی استعلاجی استفاده کنند؛ آن هم برای اینکه دیگران را آلوده نکنند و در واقع راهکار برای شناسایی زودهنگام دانش‌آموزان بیمار از جمله این موارد است. او در ادامه می‌گوید: درصورت رعایت این شرایط و البته در صورتی که اولیا، معلمان و مسئولان مدرسه و کسانی که ممکن است آلودگی را از بچه‌ها بگیرند و دچار بیماری شدید شوند، واکسینه شده باشند، امکان بازگشایی مدارس وجود دارد؛ به‌عبارت دقیق‌تر واکسیناسیون درصد بالایی از افراد جامعه، می‌تواند شرط لازمی برای بازگشایی مدرسه باشد، اما واکسیناسیون خود دانش‌آموزان یک شرط لازم برای بازگشایی در تجربه کشورهای متعددی که موفق عمل کرده‌اند، نبوده است. یونسیان معتقد است بازگشایی مدارس باید همراه با ارزیابی ابعاد مختلف و در تعامل با افرادی باشد که در ارتباط مستقیم با بازگشایی مدارس هستند. او اظهار کرد: به‌نظر می‌رسد که بازگشایی مرحله به مرحله و نسبی به این ترتیب که تواما آموزش حضوری و مجازی شروع شود و بعد به سمت این برونده که آموزش به‌صورت کامل حضوری شود، تصمیم عاقلانه‌ای باشد.

جزئیات واردات ۷۹.۳ میلیون دوز واکسن

گزارش گمرک ایران حاکی از ورود بیش از ۷۹.۳ میلیون دوز واکسن کرونا است که حدود ۸۳ درصد آن در ۳ ماه اخیر وارد ایران شده است. به گزارش ایسنا، واردات واکسن کرونا به ایران از ۱۵ بهمن سال ۱۳۹۹ آغاز شد و روند این واردات تا مرداد امسال به کندی پیش رفت، اما از آن زمان تاکنون ورود واکسن تسریع شده است؛ به‌طوری که عمده واردات در همین مدت اتفاق افتاده است. آخرین گزارشی که معاون فنی گمرک ایران از وضعیت واردات واکسن اعلام کرده، نشان می‌دهد تا ۸ مهر ۷۹ میلیون و ۳۴۸ هزار و ۶۶۰ دوز واکسن در ۶۰ مرحله وارد ایران شده که در فاصله مرداد تا ۸ مهر ۸۳ درصد واکسن‌ها وارد کشور شده که این آمار برای شهریور و مهر به ۶۶ درصد می‌رسد. همچنین ۸ درصد در تیر، یک درصد در خرداد، ۵ درصد در اردیبهشت و ۲ درصد در فروردین امسال وارد شده و در اسفند سال گذشته نیز یک درصد و بهمن کمتر از یک درصد واردات کل واکسن وارداتی انجام شد. اما اینکه از بیش از ۷۹.۳ میلیون دوز واکسن، کدام واکسن و به چه تعداد وارد ایران شده، بررسی جزئیات حکایت دارد که بیشترین میزان مربوط به سینوفارم از چین با ۶۹ میلیون و ۷۲۶ هزار و ۳۹۶ دوز در ۳۶ مرحله است. همچنین از چین یک میلیون و ۴۴۹ هزار و ۶۰۰ دوز واکسن آسترازنکا (کووکس) به ایران وارد شده است. در سایر واردات صورت گرفته، از روسیه تاکنون ۱۵ محموله وارد شده که یک میلیون و ۳۷۰ هزار دوز اسپوتنیک و ۹۶۳ هزار دوز آسترازنکا بوده است.

از ژاپن نیز ۲ میلیون و ۹۱۱ هزار و ۸۱۰ دوز در ۳ محموله آسترازنکا و از کره جنوبی یک محموله ۷۰۰ هزار و ۸۰۰ دوزی (کووکس) وارد کشور شده است.

همچنین از ایتالیا یک میلیون و ۴۵۲ هزار دوز (کووکس) و از اتریش ۶۵۰هزار دوز آسترازنکا به ایران وارد شده است.

هند هم فقط یک محموله ۱۲۵ هزار دوزی واکسن بهارات به ایران ارسال کرده است.

یادداشت

راه جدای تربیت کودکان استثنایی

اعظم طوافی- کارشناس تربیتی: مسئولان آموزش و پرورش کشور باید بدانند که تقسیم‌بندی کودکان و دانش‌آموزان تنها حسب سن آنان در کلاس‌های مختلف، دال بر همگن یا یکسان بودن توانایی‌ها و نیازهای آنان نیست.

کودکان نه‌تنها از لحاظ ظاهری، بلکه از نظر خصوصیات اخلاقی، هوشی و روانی نیز با یکدیگر متفاوت هستند. در این میان کودکانی نیز وجود دارند که به‌دلیل شرایط منحصر به‌فرد، بسیار از سایرین متفاوت بوده و مسئولان آموزشی باید بدانند که روش درست برخورد با این کودکان در امور تربیتی و پرورشی چیست.

اصطلاح استثنایی به عده‌ای از کودکان اطلاق می‌شود که تفاوت‌ها و انحرافات آنان (جسمی، ذهنی و رفتاری) از طریق مشاهده دیگران و همچنین آزمون‌های تخصصی روانشناختی مختلف به اثبات رسیده باشد. روش تربیتی یا آموزش مورد نیاز این کودکان با آنچه اکثر کودکان به آن نیاز دارند، بسیار متفاوت است. برای فراهم آوردن شرایط آموزشی و پرورشی متناسب برای این دسته از کودکان، به معلمانی توانا و فضای آموزشی مناسب نیاز داریم.

یکی از کوچک‌ترین و ناهمگون‌ترین طبقات کودکان استثنایی را کودکان با معلولیت‌ها و بیماری‌های جسمانی تشکیل می‌دهند. برخی از معلولیت‌ها و بیماری‌های جسمی بسیار واضح و بعضی دیگر پنهان‌اند.

بسیاری از کودکان چندمعلولیتی یا کودکان با اختلالات شدید دارای بیماری‌های جسمی و معلولیت نیز هستند و ریشه این بیماری‌ها را می‌توان ارثی یا اکتسابی معرفی کرد. می‌توان عوامل مادرزادی، مشکلات ناشی از فرآیند تولد، تصادفات و بیماری‌های رخ داده در طول دوران زندگی را مهم‌ترین این دلایل نام برد. در سبب‌شناسی مشکل و سن بروز معلولیت و بیماری، چگونگی رشد و شدت آن از اهمیتی ویژه برخوردار است.

برخی کودکان با معلولیت جسمی به دنیا می‌آیند یا بلافاصله پس از تولد معلولیت بروز پیدا کرده و پیشروی آن آغاز می‌شود. این گونه کودکان از تجربیات حرکتی کودکان عادی محروم هستند و این محرومیت سبب تفاوت آنها با کودکان عادی است.

حالات روانی برخی از این کودکان نشان می‌دهد آنان دارای احساس پوچی، مرگ، ناامیدی، نارضایتی، عجز و ناتوانی هستند. چگونگی تقابل این‌گونه کودکان با شرایط معلولیت‌شان، بستگی به پذیرش اطرافیان و نیز حمایت معقول و منطقی آنان دارد.

در این شرایط معلمان همراه با برنامه‌ریزان آموزشی می‌توانند علاوه‌بر یاری خانواده‌ها در درک معلولیت فرزندان خویش، آنان را برای دریافت امدادهای تخصصی مختلف به مراکز ذی‌ربط ارجاع دهند. همچنین می‌توانند برنامه‌های آموزشی را به‌گونه‌ای تنظیم کنند که ضمن تحریک قوای ذهنی کودک با شرایط جسمانی او نیز تطبیق داشته باشد.

برخی از کودکان طی مراحل عادی رشد حرکتی، در مقطعی از زمان به‌سبب صدمات ناشی از تصادفات دچار معلولیت می‌شوند. بعضی از این کودکان می‌توانند تجربیات حرکتی قبل از آسیب‌دیدگی را در جهت تسهیل اقدامات توانبخشی خویش به‌کار ببرند.

کودکان عادی وقتی توانایی خود را از دست می‌دهند، مشکلات و مسائل جدیدی فرا روی آنها قرار می‌گیرد. توانایی تطبیق با معلولیت جسمی و مشکلات روانی ناشی از آن به چند عامل بستگی دارد. برخی از این عوامل عبارتند از: میزان اهمیت توانایی از دست رفته در گذران زندگی عادی، ویژگی‌های شخصیتی و روانی کودک، نگرش اطرافیان نسبت به معلولیت کودک و میزان حمایت معقول و منطقی اطرافیان برای کسب استقلال در انجام امور عادی.

باتوجه به حجم ساعاتی که معلم با کودک سر و کار دارد، درک وی از ویژگی‌های کودک معلول به‌ویژه در مقطع تطبیق او با شرایط معلولیتش و نیز چگونگی حمایت معلم از کودک معلول حائز اهمیت است.

بیماری‌هایی چون سرطان، آتروفی عضلانی و... که فرآیند آنها به‌درستی مشخص نیست و به طور دائم بیماری در حال پیشروی است، کودکان مبتلا را با مشکلاتی مانند غیبت‌های مکرر و طولانی از مدرسه، دردهای حاد، غش‌های ناگهانی و... مواجه می‌کند.

گرچه برخی از بیماری‌ها و معلولیت‌ها به کودک اجازه زندگی به‌طور نسبی عادی را می‌دهد اما برخی دیگر پیشرفت‌کننده هستند و مرگ تدریجی را به‌دنبال خواهند داشت، به همین دلیل کودکان مبتلا به این بیماری‌های صعب‌العلاج، رفتارهایی گوشه‌گیرانه یا به عکس پرخاشگرانه دارند، اما در این میان تعدادی از این کودکان نیز با شناسایی و درک خود، تلاش برای تطبیق خود با شرایط می‌کنند.

در این موارد معلمان می‌توانند کودک را در مصرف به‌موقع دارو، درک بیماری و روند درمان یاری دهند. علاوه بر آن باید برنامه‌های آموزشی را به‌گونه‌ای تنظیم کنند که بر یکدیگر اثر منفی نداشته باشد.

تسلیت

فتحعلی اویسی درگذشت

فتحعلی اویسی، پیشکسوت سینما و تلویزیون پس از طی دوره‌ای بیماری صبح سه‌شنبه در ۷۶ سالگی درگذشت. به گزارش ایرنا، فتحعلی اویسی (زاده ۲۱ دی ۱۳۲۴) بازیگر، کارگردان و خواننده ایرانی بود. او فارغ‌التحصیل کارگردانی و بازیگری سینما از دانشگاه ایالتی تگزاس در سال ۱۳۵۳ بود. اویسی پس از فارغ‌التحصیلی به ایران بازگشت و آغاز فعالیت سینمایی‌اش، بازی در فیلم قدغن از علیرضا داوودنژاد در سال ۱۳۵۷ بود. پس از اتمام تحصیل، عضو سیمای جمهوری اسلامی ایران شد و در دهه ۶۰ در فیلم‌های بسیاری بازی کرد. او چند فیلم هم کارگردانی کرد. در اوایل دهه ۷۰ دوباره به کارگردانی روی آورد و سومین فیلم بلندش «مریم و میتیل» را ساخت که فیلم موفقی بود. اما در چهارمین فیلمش «سربلند» آنچنان موفق نبود. فتحعلی اویسی در نیمه دوم دهه ۷۰ در تلویزیون بسیار فعال بود. در سینما هم بازی ماندگار او در فیلم‌های ناخدا خورشید (ناصر تقوایی، ۱۳۶۵)، سرب (مسعود کیمیایی، ۱۳۶۷)، هی جو (منوچهر عسگری‌نسب، ۱۳۶۷)، بانو (داریوش مهرجویی، ۱۳۷۰)، جهان پهلوان تختی (علی حاتمی و بهروز افخمی، ۱۳۷۶) و مومیایی ۳ (محمدرضا هنرمند، ۱۳۷۸) در یادها مانده است.